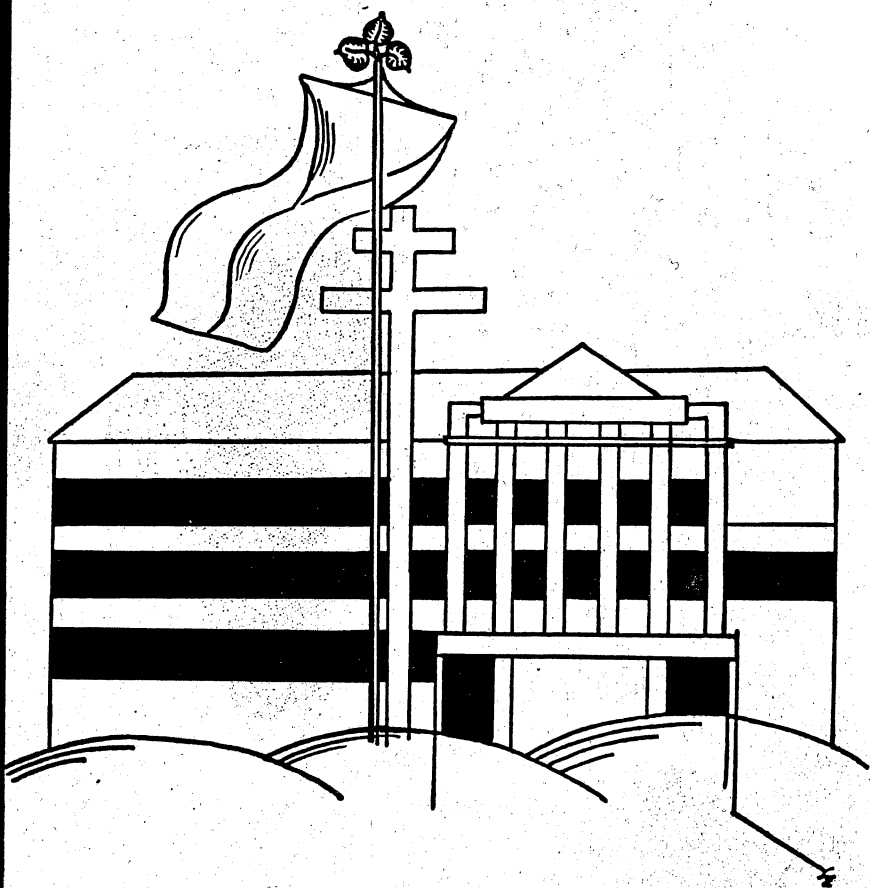

XIII.

VÝROČNÁ ZPRÁVA

*RÍMSKOKATOLÍCKEHO
PATR. SLOV. VER.*

REÁLNEHO GYMNÁZIA

*V KLAŠTORE POD ZNIEVOM.
1936-37.*

XIII.

V Ý R O Č N Á Z P R Á V A

RÍM. KAT. PATRONÁTNEHO SLOVEN-
SKÉHO VEREJNÉHO REÁL. GYMNÁZIA

V KLÁŠTORE POD ZNIEVOM

ZA ŠKOLSKÝ ROK
1936 — 37.

Pán prezident odpovedá na pozdrav.

Prof. Ján Baraník víta pána prezidenta.

A. Fábry, žiak V.a triedy odovzdáva kyticu pi H. Benešovej.

Pán prezident republiky dr. Eduard Beneš v Kláštore pod Znievom.

VEDELI SME, že pán prezident republiky cestou zo svojho letebného sídla v Topoľčiankach musí prejsť cez Kláštor pod Znievom, ale dlho sme boli v neistote, či pán prezident pri tejto svojej prvej ceste po Slovensku bude sa môcť zastaviť i v našom mestečku. Keďže Kláštor pod Znievom je prvou obcou na ceste spojujúcej Nitru s Turcom a keďže Kláštor pod Znievom hral taký významný zástoj v našom národnom i kultúrnom živote, boli sme hneď od začiatku presvedčení, že pán prezident aspoň na niekoľko minút zastaví sa na pôde tejto starej a jednako živej slovenskej národnej i kultúrnej tradície, a my, ktorí túto tradíciu v našom vzkriesenom ústave ako vzácny poklad opatrujeme, budeme mať príležitosť pána prezidenta hneď pri tejto prvej jeho ceste úprimne, vďačne a nadšene pozdraviť.

Táto naša túžba stala sa skutkom, keď sa potvrdilo, že pán prezident pri návšteve stredného Slovenska svoju cestu z Topoľčianok do Turč. Sv. Martina dňa 26. septembra 1936 o 11. hodine preruší v Kláštore pod Znievom, kde sa zdrží 20 minút. Táto zvesť vyvolala v našom mestečku a v celom ústave radostnú ozvenu, ktorá bola počiatkom horúčkovitých príprav na dôstojné uvítanie hlavy štátu na prvej zastávke pána prezidenta v Turci. Žiaci ústavu s nadšenou ochotou pomáhali pri vyzdobení námestia pred farským kostolom a hlavnej ulice a všetci s nedočkavou túžbou očakávali sme chvíľu, keď jeden z budovateľov slobodnej republiky Československej, teraz jej milovaný prezident, zjaví sa medzi nami, aby i svojou osobnou prítomnosťou v starom Znieve potvrdil, že naša štátna samostatnosť dáva nám všetkým možnosť odčiniť krivdy minulosti a pracovať na diele, ktoré bolo v nedávnej minulosti barbarským spôsobom zničené. Veľké zástavy v štátnych a národných farbách slávnostne povievaly na vysokých stožiaroch, ktoré lemovaly cestu, krásna slávobrána klenula sa nad upravenou hradsťou, zástupy občanov, školskej mládeže, miestne spol-

ky a obyvatelia susedných dedín vyplnili námestie okolo vyzdobenej tribúny, na ktorej presne o 11. hodine zjavil sa pán prezident republiky so svojou paňou, aby prijal náš oddaný hold. Mimovoľne spomenuli sme si na tie chvíle, keď slovenská študujúca mládež musela opustiť Zniev, pretože už ani tu neboló pre ňu miesta, a cítili sme tým väčšiu radosť z prítomnosti, ktorá nám zabezpečuje všetky podmienky slobodného a kultúrneho života. Žiaci ústavu s nadšeným volaním slávy pozdravili pána prezidenta a foto burácajúce nadšenie uvedomelých mladých občanov mladého štátu utíchlo len vtedy, keď ujal sa slova profesor Ján Baraník, miestny asesor-farár, aby menom mestečka i ústavu privítal vzácneho hosťa na historickej pôde znievskej:

Pán prezident!

Skromné mestečko, do ktorého ste ráčili zavítať, má veľký význam v našom národnom a kultúrnom živote. Kým väčšie slovenské mestá rad-radom podliehaly zhubnému vplyvu násilnej maďarizácie, slovenský život musel sa utáhovať do takých malých stredísk, ako je Kláštor pod Znievom. Naši národne uvedomeli predkovia všetkými silami vzopreli sa tomuto nebezpečnému náporu, ktorý ohrozoval naše bytie, a všetkými silami postavili sa do služieb národnej veci slovenskej. Tu, v Kláštore pod Znievom, v čase najsilnejšej maďarizácie, keď slovenské cítenie bolo odmeňované žalárom a vyhnanstvom, tu medzi národne uvedomelými občanmi malého mestečka pod turčianskym hradom našlo svoj útulok z mozolov slovenského ľudu vybudované, zo všetkých väčších miest vyňaté katolícke gymnázium, aby vychovávalo národu uvedomelú slovenskú inteligenciu. Ale sily a oduševnenie našich predkov nemohlo sa vyrovnat zlobe, ktorá vo svojej zaslepenosti siahala na život národa a vo svojej bezohľadnosti neváhala zničiť všetky tie kultúrne ustanovizne, ktoré mali byť prameňom slovenského života. Kláštor pod Znievom za ten heroický, z lásky k slovenskému národu vykonaný skutok, dostal svoju odmenu: vzali mu školy a kým okolité mestá bohatly, ozobráčený Kláštor pod Znievom hynul. I naše gymnázium stalo sa obeťou tejto zloby a nepozostávalo nám nič, iba veriť vo víťazstvo pravdy.

Od tých čias uplynulo šesdesiat rokov. A tu hľa na dôkaz víťazstva tejto umučenej pravdy vypína sa krásna nová budova toho istého ústavu, ktorý pýcha nepriateľov zničila a naša štátna sloboda vzkriesila. Naše gymnázium je symbolickým výrazom víťazstva našej pravdy. Pán prezident! Vy boli Ste tvorcom našej štátnej samostatnosti a národnej slobody. Vašej neoceniteľnej práci máme čo ďakovať, že mô-

žeme žiť ako slobodní občania na tejto vzácnej pôde, posvä-
tenej tradíciou, a pokračovať v diele predkov. Sme si ve-
domí v plnej miere, k čomu nás naša minulosť a táto tradi-
cia zaväzuje!

Sme nevýslovne šťastní, že na pôde tohto mestečka
môžeme vzdať svoj najúctivejší hold vznešenej hlave čes-
koslovenského štátu, ktorý z celej duše milujeme, pre blaho
ktorého zo všetkých svojich síl pracujeme a ktorému verné
a oddane slúžiť nikdy neprestaneme. Pán prezident! Ubez-
pečujeme Vás, že bohatá národná a kultúrna tradícia nášho
mestečka a jeho historického gymnázia je pre nás prame-
nom, z ktorého vyvierá naša oddanosť k slobodnej vlasti,
je pre nás pevným základom, na ktorom chceme a budeme
prispievať k upevneniu a povzneseniu československej štát-
nosti.

Pán prezident! Z hĺbky svojich slovenských sídc Vás
pozdravujeme a úprimne vítame. Ubezpečujeme Vás o svo-
jej vrúcnej láske, hlbokkej vďake, bezpodmienečnej odda-
nosti a vernosti a prosíme Vás, aby Ste ráčili prijať hold
nášho historického mestečka, všetkých jeho obyvateľov,
nášho gymnázia, jeho profesorov a žiactva.

Na tento pozdrav odpovedal pán prezident republiky
týmto prejavom:

Pán farár,

na svojich cestách po západnom Slovensku navštívil som
mnohé mestá a miesta, význačné pre národný vývoj Slo-
venska, pre jeho obrodenie a pre spoločenstvo česko-
slovenské. Rád som prišiel i k Vám. Vaše mestečko je
mi charakteristickým dokladom toho, čo nám všetkým pri-
niesla republika. I tak malé strediská národnej kultúry a
strediská cirkevnej a náboženskej výchovy, ktorých sa starý
štát dotýkať nemusel, neobstáli za starého režimu a boli
ničené.

Teším sa úprimne, ako správne oceňujete oproti tomu
poslanie nášho štátu. Náš štát obnovil národnú slobodu Slo-
venska, vytvoril znova československé spoločenstvo štátne
a kultúrne, zaistil náboženský a cirkevný vývoj a plnú ná-
boženskú snášanlivosť, umožnil Vám pokračovať vo Vašich
tradíciách, vedome pracuje o to, aby bol strediskom kludu,
pokoja, blahobytu a demokratického vývoja. Vo všetkom
tom spočíva ten rozdiel medzi tým, čo bolo a čo je dnes.

A keď prichádza prezident republiky medzi náš pospo-
litý ľud, i tým chce zdôrazniť, že náš štát je určený ľudu,
že naša vláda je vládou z ľudu a pre ľud a že tento štát

ozaj si zaslúži vašej dôvery a vernosti. Ďakujem Vám za ňu, verím vám, verte i Vy nám.

Prajem všetkému vášmu podnikaniu vo vašej milej obci čo najväčších úspechov.

Preslov pána prezidenta bol vypočutý žiactvom ústavu s plným záujmom, ktorý sa zmenil v prejavy nového-úprimného nadšenia.

Na to Helenka Volková, žiačka III. triedy ústavu odovzdala pánu prezidentovi kyticu červených ruží s týmto pozdravom:

Milovaný pán prezident! Dnešný deň je najväčším sviatkom nášho mladého života. Keby Ste videli do našich sŕdc, presvedčili by Ste sa, ako Vás milujeme, drahý pán prezident, a preto Vás prosíme, aby Ste prijali túto kyticu ako skromný dôkaz našej veľkej lásky k Vám.

Alexander Fábry, žiak Vb triedy odovzdal kyticu bielych ruží panej pána prezidenta, ktorá tento darček láskave prijala.

Pán prezident republiky prijíma kyticu od H. Volkovej,
žiačky III. triedy.

Potom sa pán prezident niekoľkými láskavými slovami rozlúčil so Znievom, aby pokračoval vo svojej ceste do Mošoviec. Žiaci ústavu usporiadali pánu prezidentovi nadšené ovácie, ktoré boli úprimným výrazom srdečnej a vernej oddanosti k hlave štátu. Pán prezident s úsmevom prijímal tieto prejavy oddanej vďačnosti, obrátený k žiactvu ústavu posledným kývnutím ruky lúčil sa so Znievom a my ešte dlho hľadeli sme za sprievodom, v ktorom pán prezident republiky opúšťal naše mestečko. Zástavy ešte dlho vialy na stožiaroch a ústav, ktorý sa chystal k slávnosti otvorenia svojej novej budovy, stále a živo spomína na túto vzácnu návštevu pána prezidenta, ktorá bola pre naše mestečko a pre náš ústav jedinečným sviatkom.

V novom stánku.

MYŠLIENKA stala sa skutkom! Hoci na ceste stálo veľa prekážok a ťažkostí, hoci boli mnohé pochybnosti, hoci boli chvíle, keď všetko úsilie stroskotalo a všetky nádeje sa rozplynuly, jednako vytrvalá práca, vyvierajúca zo skalo pevnej viery v úspech, priniesla svoje ovocie. Myšlienka novej, krásnej, modernej, pohodlnej, vzdušnej a slnečnej budovy znievského gymnázia sa uskutočnila a svojim veľkolepým, imponujúcim vzhľadom odstránila všetky pochybnosti, vyslovované o možnostiach jestvovania nášho ústavu.

Od posvätenia základného kameňa dňa 28. septembra 1935 múry budovy rástly takým tempom, že do konca tohto roku bola celá budova pod strechou. Každodenne s veľkou pozornosťou sledovali sme postup prác a postupom času rástla i naša radosť, že dielo takých rozmerov a takého významu blíži sa k svojmu dokončeniu. Po krátkej prestávke v zimných mesiacoch na jar 1936 rozprúdila sa v celej budove znova práca odborných remeselníkov, ktorí prevádzali všetky svoje práce tak, aby nová budova bola do začiatku školského roku 1936/37 pripravená prijať pod svoju strechu ústav, tiesniaci sa v nevyhovujúcich miestnostiach historickej budovy starého znievského gymnázia. Krásne slnečné leto prišlo týmto prácam, budova pekne schla, pracovný ruch panoval v celej novostavbe, ktorá zo dňa na deň dostávala krajší vzhľad a rozmnožovala našu radosť pri myšlienke, že tento palác o krátky čas stane sa našim domovom. Všetky chodby a miestnosti skvelý sa už v jasavých farbách, parketovanie učební a dláždenie chodieb bolo hotové, veľké zasklené obloky dívaly sa z jasne-žltých plôch vysokých múrov a celá budova zaliatá lúčami septembrového slnka s natešeným úsmevom pozdravovala mládež, ktorá sa na začiatku školského roku začala schádzať do Znieva.

Budova stála pripravená, ale prázdna, takže školský rok museli sme začať ešte v starej budove. Nebolo možné za taký krátky čas dodať všetko zariadenie a preto museli sme ešte čakať. Bolo treba urobiť rozličné opatrenia, aby

ťažkosti, ktoré sa nahromadily na začiatku školského roku, netrvaly dlho a nerušily riadny beh školskej práce. V starej budove bolo nám už veľmi tesno, pre veľký počet žiactva muselo sa zaviesť vyučovanie so striedavou frekvenciou, miestnosti staly sa nepohodlnými a dusnými, ale všetky tieto ťažkosti znášali sme všetci v povedomí, že sú to už iba posledné dni nepohodlia. Všetky tieto nedostatky tým viac stupňovali túžbu presťahovať sa čím skôr do novej budovy a odstrániť takto všetky prekážky, ktoré hatily rozvoj pravidelnej školskej práce. Firmy, ktoré boli poverené dodávkou nového zariadenia, chápaly túto situáciu a usilovali sa vykonať všetko, čo bolo možné. Keď na začiatku októbra 1936 väčšina miestností novej budovy bola zariadená, rozhodli sme sa k presťahovaniu.

Vtedy sa ukázalo, že sme si na starú budovu zvykli, že napriek všetkému nepohodliu cítili sme sa tam dobre, že sme srástli s tými starými múrami, v ktorých prežili sme toľké roky a toľké krásne chvíle. Ťažko sme opúšťali tie miestnosti, ktoré boli svedkami našej práce, našej mladosti, ktoré pri všetkej skromnosti jednako boli také útulné, domáce a priateľské. Začali sme sa obávať, či najdeme toto kúzlo i medzi múrami novej budovy, či sa tam budeme vedieť tak udomáčniť a či si tam budeme vedieť vytvoriť takú atmosféru radostnej práce, aká bola v miestnostiach starej budovy. V takejto nálade, v ktorej radostné očakávanie zamieňalo sa so spomienkami, chystali sme sa na slávnosť posvätenia a otvorenia novej budovy.

Boli sme si vedomí, že presťahovaním ústavu do novej, modernej, účelne zariadenej a všetkým požiadavkám plne vyhovujúcej budovy nastane v živote nášho ústavu nové obdobie vzrastu a všestranného zdokonalenia. Chceli sme, aby tento medzník v dejinách ústavu stal sa udalosťou, ktorá by primeraným spôsobom zdôraznila význam bohatej tradície ústavu a ostala v pamäti všetkým, ktorí budú svedkami tejto slávnosti. Chceli sme, aby v novej budove našla dôstojný stánok predovšetkým tá krásna národná a kultúrna tradícia starého znievského gymnázia, ku ktorej sme sa vždy hrdo hlásili a na ktorú sme vo svojich prácach vedome naväzovali. Chceli sme i navonok zdôrazniť ten hlboký rozdiel medzi nedávnou minulosťou, keď znievské gymnázium stalo sa obeťou násilnej brutality, a medzi dnešnou prítomnosťou, ktorá dáva dnešnej generácii vzácnu príležitosť pospájať prerhané niti národnej tradície a pokračovať v prerušenej práci. Bolo našou snahou, aby najmä žiactvo ústavu uvedomilo si dosah tohto rozdielu medzi našou minulosťou a prítomnosťou, aby celou svojou

mladou dušou priľnulo k jedinečnej tradícii svojho ústavu a aby vedelo chápať a plniť všetky tie povinnosti, ktoré minulosť ústavu dnešným generáciám slovenskej katolíckej študujúcej mládeže ukladá. Želali sme si, aby slávnosť posvätenia a otvorenia novej budovy nášho ústavu stala sa udalosťou celonárodného významu, aby sme i týmto spôsobom splatili povinnú daň vďačnosti pamiatke tých našich vynikajúcich národovcov, ktorí v rokoch národnej poroby vedeli celým svojim životom a svojou obetavou prácou dať jasný vzor ďalším slovenským pokoleniam.

Boli sme úprimne vďační, že takýmito myšlienkami vedené naše snahy našly plné pochopenie všade, kde sme sa obrátili, keď chceli sme dať našej slávnosti primeraný vnútorný obsah i dôstojný vonkajší rámec.

*

Slávnosť posvätenia a otvorenia novej budovy ústavu určili sme na nedeľu 11. októbra 1936. Kláštor pod Znievom akoby bol zmenil svoj vzhlad a svoju každodennú tvár. Celé mestečko tonulo v záplave štátnych, národných a pápežských zástav a vkusná slávobrána vítala hostí, ktorí vo veľkom počte prichádzali so všetkých strán Slovenska, aby boli svedkami tejto významnej cirkevnej i národnej udalosti. Sviatočná nálada a neobyčajný ruch panoval v tomto inak tichom mestečku a zdalo sa, že cítiť všade duchovnú prítomnosť tých, ktorí v šesdesiatych rokoch schádzali sa do Znieva, aby budovali slovenskú národnú budúcnosť. Občania akoby sa boli chceli vyrovnáť svojim slávnym predkom, postarali sa o výzdobu svojich domov a pozvali všetkých svojich príbuzných, zvláštny prípravný výbor slávnosti na čele s p. not. tajomníkom Jozefom Antalom vynaložil všetko úsilie, aby mestečko prijalo reprezentantov cirkevných i svetských úradov s tradičnou dôstojnosťou; členovia profesorského sboru a žiaci ústavu pracovali vo dne i v noci, aby slávnosť vyznela mohutne.

Večer dňa 10. októbra prišiel z Košíc J. E. osv. pán biskup Jozef Čársky, predseda katolíckej školskej rady pre Slovensko. Žiaci ústavu shromaždili sa na farskom dvore, kde prichádzajúceho osv. p. biskupa úprimnými slovami vďaky a oddanosti privítal riaditeľ ústavu dr. Fr. Hrušovský. Ráno 11. októbra prišla vojenská hudba pešieho pluku 41 dr. Eduarda Beneša zo Žiliny, pán krajský prezident Jozef Országh, čestný predseda patronátu a starostlivý protektor ústavu, p. okresný náčelník dr. Alojz Bartaky, J. E. osv. pán msgr. Marián Blaha, biskup bansko-bystrický, predseda patronátu, univ. prof. dr. Jozef Škul-

téty, správca Matice slovenskej, p. riaditeľ Bohdan Zippe, zástupca ministerstva školstva a nár. osvety, prof. Anton Mišík, predseda Spolku profesorov Slovákov, zástupcovia zákonodarných sborov, stredných škôl, veľká delegácia armády z Turčianskeho Sv. Martina, zástupcovia rozličných štátnych a samosprávnych úradov, spolkov a kultúrnych inštitúcií a veľa vynikajúcich slovenských osobností, ktoré svojou prítomnosťou dodaly slávnosti zvláštneho lesku.

Slávnosť začala sa slávnostnou pontifikálnou sv. omšou, ktorú za veľkej asistencie bansko-bystrických bohoslovcov, bývalých žiakov ústavu, celebroidal v kostole bývalej turčianskej prepozitúry J. E. osv. pán biskup msgr. Marián Blaha. Spevokol znievskej mládeže pod vedením spr. učiteľa miestnej r. k. ľudovej školy M. Olejníka zaspieval krásne cirkevné skladby. Po službách božích nasledovala posviacka budovy. Obrady posviacky vykonal J. E. msgr. Marián Blaha, ktorý v sprievode duchovenstva prešiel celou budovou a prosil požehnanie božie na prácu, ktorá sa bude v tejto budove konať. Po skončení povznášajúcich obradov posviacky nasledovala slávnosť odovzdania budovy svojmu účelu. Celé priestranstvo pred budovou okolo slávnostne vyzdobenej tribúny naplnilo sa mnohotisícovým zástupom ľudu a žiactva.

Vojenská hudba pešieho pluku 41 dr. Eduarda Beneša zahrála štátnu hymnu a štátna vlajka zavlála na vysokom stožiari. Bol to akt holdu Československej republike, ktorý akoby symbolicky naznačoval, že i dnešná slávnosť na historickej pôde znievskej je umožnená len našou štátnou samostatnosťou a národnou slobodou, zabezpečenou v slobodnej republike.

Do doznení štátnej hymny miestny asesor-farár prof. Ján Baránik povedal úvodný preslov:

Slovutný pán prezident!

Vaše Exelencie!

Vážení hostia!

Keď v plnej miere chcem si uvedomiť hlboký význam dnešného dňa, nenachádzam primeraných slov, ktorými by som vedel vyjadriť tú hlbokú a úprimnú radosť, ktorá jasavou piesňou ozýva sa v tejto slávnostnej chvíli v našich slovenských, kresťanských, katolíckych srdciach. Radujem sa, že dobrý a spravodlivý Boh doprial nám dožiť sa tohto sviatku a tak splnil veľkú túžbu našu a dávny sen našich otcov. Radujeme sa, že dnešná sviatočná udalosť, ktorá svojim vonkajším rázom i svojim hlbokým významom je dô-

kazom dejinnej spravodlivosti, odohráva sa práve tu, na historickej pôde toho starobylého Znieva, ktorého statní, národne uvedomeli občania prijali do svojho lona slovenské gymnázium vtedy, keď všetky väčšie slovenské mestá odoprely dať útulok slovenskej strednej škole, lebo sa bály hrozieb utlačateľov slovenského národa. My sa radujeme z celého srdca a z celej duše, a v tejto úprimnej radosťi vzdávame vrúcne vďaky Pánovi národov, že môžeme byť svedkami udalosti, ktorá takým výmluvným spôsobom dokazuje toto úplné a skvelé víťazstvo neúprosnej historickej spravodlivosti a tak dáva výstavbou novej gymnaziálnej budovy spravodlivé zadostučinenie pre šlachetný skutok odstrkovanému, potupovanému mestečku Kláštor pod Znievom.

Nie je tomu dávno, čo v tomto mestečku z obetavého nadšenia celého nášho národa vzniklo slovenské katolícke gymnázium, aby vychovávalo šiky Bohu a národu oddanej slovenskej inteligencie. Sem, do skromného Znieva muselo sa utiahnuť slovenské gymnázium, lebo dravé prúdy maďarizačného násilia do takýchto tichých a skromných mestečiek zatlačovali i tie skromné ohniská nášho národného a kultúrneho života, ktoré sa našim predkom napriek všetkým ťažkostiam podarilo vybudovať. Starý Zniev bol javiskom, na ktorom odohral sa kus slovenských dejín. Ale hoci táto kapitola našej minulosti začínala sa veľkými nádejami, čoskoro prišla nová krutá pohroma, ktorá zničila všetky nádeje a spustošila všetko, čo národ z vlastných mozolov, na vlastnej zemi, pre zabezpečenie vlastnej budúcnosti nadšene síce, ale krvopotne vybudoval. Zloba, ktorá vo svojej zaslepenosti siahala na život národa, neváhala ničť vo svojej zaslepenosti aj všetky tie ústánovizne, ktoré mali byť prameňom slovenského života. Takto sa stalo aj slovenské katolícke gymnázium v Kláštore pod Znievom obeťou tejto zloby a nenávisťi, ktorá sta divoký požiar spalovala všetky plody našich prác a našich obetí.

Od tých čias, čo nemilosrdný výnos ministra Treforta zatvoril naše gymnázium, uplynulo len niekoľko desiatročí, ale aj táto doba stačila, aby ubíjaná slovenská pravda prestala žobrať u dveri a zasadla ku stolu spravodlivosti.

Dnes s takým nevýslovným pocitom radosťnej vďaky spomíname na svojich slávnych predkov: Martina Čulena, opáta Gotčára a kanoníka Kozáčka, Sasínka a Capku a všetkých tých nadšených rodolubov, ktorí toto gymnázium stavali a jeho zabezpečeniu a rozkvetu venovali všetky svoje sily. Citíme, že duch týchto našich národných veľikášov je tu medzi nami, aby spolu s nami plesal, keď toto histo-

rické gymnázium, na úsvite našej slobody vzkriesené a žijúce zo svojej bohatej tradície dostáva od Slovenskej krajiny túto krásnu budovu, ktorá dnešného dňa stane sa dôstojným stánkom prenasledovaného, zatvoreného, zrušeného znievského gymnázia. Zaiste, keby zakladatelia tohoto ústavu videli túto budovu, dnešnú našu slávnosť a toto radostné nadšenie, so slzami v očiach by ju pozdravili ako zázrak božej spravodlivosti. A nám by sa chcelo otvoriť ramená a objat jej krásne múry a vdychnúť do nej všetku tú lásku, z ktorej sa ústav zrodil, žil a pre ktorú musel aj zahynúť. Chceli by sme zavolať do nemých hrobov našich obetavých predkov. Márne boli námahy a úsilia zloby a nenávisťi neprajníkov svätých práv nášho slovenského bytia, Vaše dielo je tu. Vaše dielo žije! Boh dal trpieť, ale nedal zahynúť slovenskej rodine, ktorá dnes, na posviacke novej budovy, na úsvite jej nového, nádejami plného života radostným srdcom volá: ... hrom a peklo, márne vaše proti nám sú vzteky!

Chceli by sme vo vrúcnej modlitbe klaknúť na kolena a vďaka vzdávať Všemohúcemu, že po toľkom utrpení sme tu a zase chceli by sme prosiť o božské požehnanie pre všetkých tých, ktorí nás v našich snahách napomáhali a tak nám dopomohli vystaviť tento nový stánok kultúry. Lebo, že táto impozantná budova ako nové prístrešie starého znievského gymnázia mohla vzniknúť v dobe tak zúfale ťažkých hospodárskych pomerov, je neoceniteľnou zásluhou slovenského krajinského zastupiteľstva, ktoré svornou jednomyselnosťou vedelo najšť spôsob, ako umožniť ďalší život a budúci rozkvet toho ústavu, ktorý v slovenskom národnom i kultúrnom živote mal taký dôležitý zástoj. Slovenská krajinská samospráva na čele s p. prezidentom Jozefom Országhom dokázala jedinečným spôsobom, že má hlboký smysl nielen pre hospodárske a sociálne, ale i pre kultúrne potreby Slovenska. Čáto nová budova bude zvečňovať nehynúce zásluhy slovenského krajinského zastupiteľstva na poli slovenskej vzdelanosti.

My, slovenskí katolíci, ktorí sa dnes pri tejto budove schádzame, s jasným pohľadom hľadáme na svoju účasť v národnej a kultúrnej práci v minulosti a živými nádejami kráčať v ústrety budúcnosti. Sme si dobre vedomí toho, k čomu nás naša minulosť zaväzuje a chceme svedomite a horlivo vykonať všetko, čo našu budúcnosť zabezpečí. A znievské gymnázium, verné svojej histórii a tradícii, chce a bude slúžiť Bohu, vlasti a národu: vychovávať pre Boha uvedomelú kresťanskú inteligenciu, pre Čsl. republiku odaných občanov a pre slovenský národ verných synov.

Potom p. Gabriel Volko, predseda patronátu privítal hostí, ocenil zásluhu všetkých tých činiteľov, ktorí sa o postavenie tejto novej budovy zaslúžili a venoval pietnú spomienku nebohým funkcionárom patronátu, ktorí sa nemohli dožiť uskutočnenia svojich snáh.

Spevácky sbor žiakov ústavu, dirigovaný profesorom Kornelom Duranom, zaspieval slávnostný chorál J. L. Bellu „Svät. Slovensko, svät!“

Potom za veľkého nadšenia prítomného zástupu a žiactva ujal sa slova pán krajinský prezident Jozef Országh, ktorý povedal, tento významný prejav:

Najdôstojnejší páni biskupi, vysokoctené obecnstvo, drahí spolurodáci!

So skutočným pohnutím ujímam sa slova, aby som dal výraz svojej neúšednej a veľkej radosti nad dielom, ktoré v rámci dnešnej slávnosti, tu v Kláštore, v starobyľom sídle slovenského rodolubstva, odovzdávame jeho peknému poslaniu. A nemôžem tak urobiť bez toho, aby som neurhol aspoň letný pohľad na spravodlivosť dejín. Náš veľký básnik Hviezdoslav, tento ozajstný utešiteľ národa, ktorý nás v časoch veľkého pokorenia učil veriť v pomoc Najvyššej spravodlivosti, s veľkou vierou nám hlásal, že niet pravdy mučenej, čo neprešla by v slávu!

Hľa, i dnes sa radosťou môžeme ukázať na nový dôkaz jeho slávneho proroctva!

Veľkým prevratom, od chvíle, čo nám svitol deň slobody a naša dlho ubíjaná pravda oslávená bola skvelým víťazstvom, náš oslobodený národ nastúpil cestu takého vývoja, kde každý krok znamená postupné nadobúdanie toho, čo nám minulosť odňala a svedčí o radosťnom prechádzaní našej mučenej pravdy v slávu života. Áno, i dnes oslavujeme krásny dôkaz, že tu v Kláštore pod Znievom, kde kedysi násilne pohrebili časť našej pravdy, kde zapečatili a sborili jej stánok, teraz hľa slávnostne oživa, aby sa stala jedným zo živých zdrojov našej radosťnej životnej obnovy.

Kláštor pod Znievom, ktorý zostal verný svojmu rodu, ktorý svojim kultúrnym ohniskom, slovenským katolíckym gymnáziomom, stal si do služieb národnej výchovy, vie a pamätá, čím ho postihol cudzí záškodník. Nebudem opakovat smutnú históriu zatvorenia nášho kláštorského gymnázia maďarskou vládou. Spomeniem len, že to bol násilný a brutálny útok, ktorým výbojný šovinizmus ničive siahol na naše najprirodzenejšie práva, ktorým chcel ubiť nášho ducha a vyhasiť všetky ohniská slovenskej národnej kul-

túry, aby nás týmto barbarstvom pripravil o všetky podmienky nášho duchovného a národného bytia.

No duch slovenský, nezničiteľný genius národa, i keď vypudený z verejného života, zo škôl, zo zatvorených kultúrnych inštitúcií, nedal sa premôcť. Utiahal sa do takej poslednej pevnosti, do takej mocnej a neprístupnej tvrdze, kde zostal nezdolný. Utiahal sa do našich sídc a pŕs, do ideálnych a neohrozených rodolubov slovenských a posilňovaný vierou v Boha, vierou v pomoc našich slovanských bratov, podnecovaný pocitom krivdy, vedený ideálom pravdy a nezlomnou vôľou života, stal sa tou silou, ktorá neprestávala bojovať za naše práva a ktorá konečne v rozhodujúcich chvíľach svetovej vojny vtelená do našich víťazných legií, strhala národu putá a vydobyla nám našu slobodu.

Áno, správne nás učil veriť Hviezdoslav, že niet pravdy mučenej, čo neprešla by v slávu a tak v radostnom dôsledku slobody dnes i tu, v Kláštore pod Znievom, so zadosťučinením vidíme, že čo nášmu rodu vernému mestu a s nim celému národu bolo násilne odňaté, to dnes oživa v sláve a stáva sa radostným skutkom, stáva sa okrasou Kláštora a novým ohnískom slovensko-kresťanskej výchovy. I toto r. kat. gymnázium vo svojom novom stánku nám hľasa, že náš národ dnes slobodne žije a tvorí a že zase tu stojí jedno také dielo, ktoré v celkovej výstavbe nového Slovenska znamená mocný pilier a radostný prínos.

Úprimne potešený pohľadom na novú krásnu budovu nášho historického kláštorského gymnázia, ďakujem za prejavy, ktoré mi priznávajú zásluhy okolo jeho vzniku. No úprimne musím povedať, že zásluhy patria všetkým horlivým pracovníkom, ktorí sa o vybudovanie tohoto pamätného diela obetavo starali a menovite krajiniskému výboru slovenskému, ktorý prejavil plné pochopenie, aby stará krivda Kláštora bola odčinená.

Viem, že postavením novej budovy nie je ešte ukončená starosť o rozkvet a blahodarné pôsobenie nášho ústavu. Preto si dovoľujem použiť i tejto príležitosti a prosím menovite slovenskú katolícku verejnosť, aby na miesto smutnej minulosti nášho kláštorského gymnázia svojou všemožnou obetavosťou zabezpečila mu teraz už navždy krásnu a slávnú budúcnosť.

V mene krajiny Slovenskej tejto slávnej budúcnosti novému gymnáziu v plnej miere a z hĺbky duše prajem!

Do prejave pána krajiniského prezidenta ujal sa slova J. E. osv. pán biskup msgr. Marián Blaha, ktorý za napnutej pozornosti povedal k slávnostnému shromaždeniu túto reč:

*Drahi slovenskí kresťania,
najcennejšia kniha kresťanského sveta. Písmo sväté,
nás poučuje, že Boh jednotlivými činiteľmi a udalosťami
Starého zákona predobrazoval veľkolepé dielo duševného
vykúpenia pokolenia ľudského, vykonané Spasiteľom Ježi-
som Kristom v Novom zákone.*

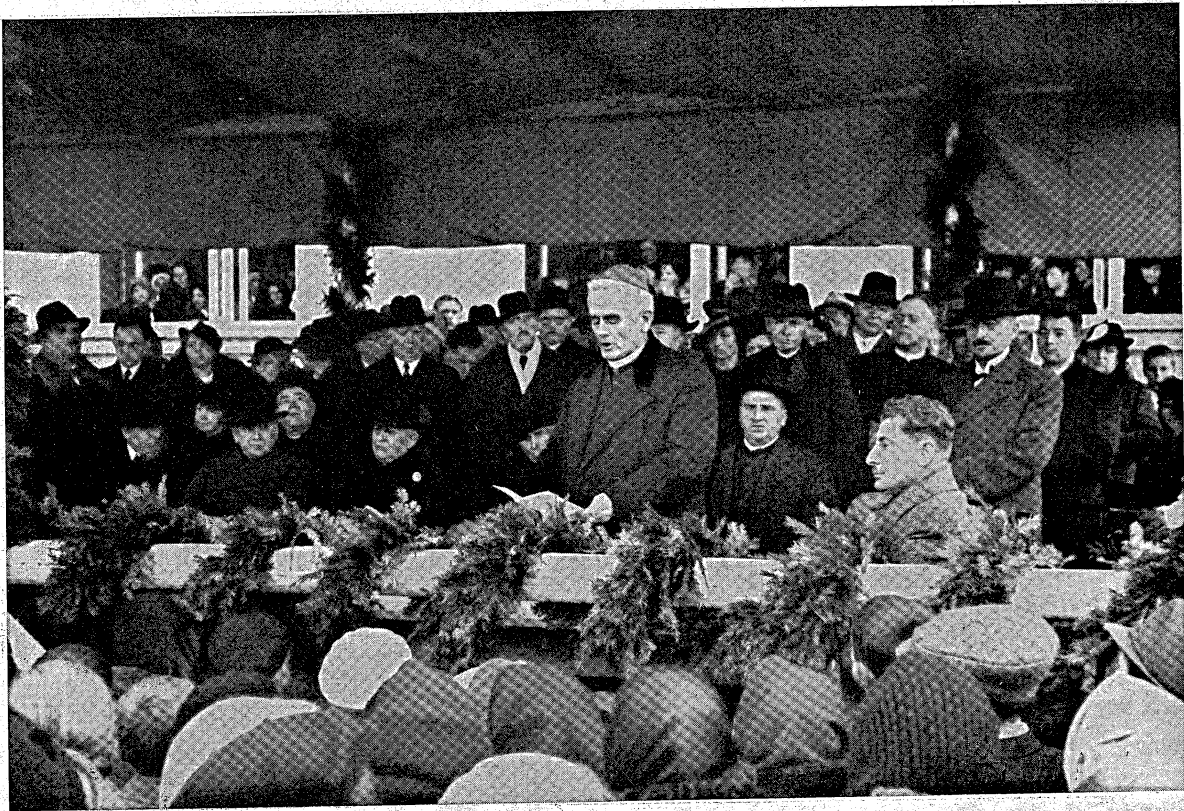
*Podobne aj v dejinách slovenského národa spatrujeme
dobu starého a nového zákona; jednotlivé deje a prejavy
národného života predprevratového boli len akýmisi pred-
obrazom vývinu, zdokonalenia a upevnenia národných hod-
nôt v dobe poprevratovej slobody. Národné ustanovizne,
ako slávna Slovenská Matica, slovenské gymnázia, ich krát-
ky život, slovenské spolky a shromaždenia v druhej polo-
vici minulého storočia, boli len predobrazmi, len náčrtom
terajšieho mohutného a vyvinutého Maticného; Sv. Vojteš-
ského kultúrneho, školského, spoločenského života vzkrie-
seného národa slovenského. Aj krátky život slovenského
katolíckeho gymnázia v Kláštore pod Znievom v jeho starej
budove predobrazoval a predznačoval budúcu slávu tohto
ohniska kresťansko-slovenskej kultúry, ktorého uskutoč-
nenia sme sa dnes dožili.*

*Starý zákon národa prestal. Boh neostal ďaleko od nás
so svojou pomocou, ale obrátil a oslobodil svoj verný ná-
rod slovenský a doprial nám obsiahnuť plnosť národných
hodnôt. A keď dnes blahoslavené oči naše vidia slávu zniev-
ského slovenského katolíckeho gymnázia, v tento veľký deň
našej národnej radosti a víťazstva, slávme Boha vekov a ná-
rodov, ktorý odvrátil od nás starý zákon slúžobnosti a vo-
viedol nás do nového zákona národnej slobody.*

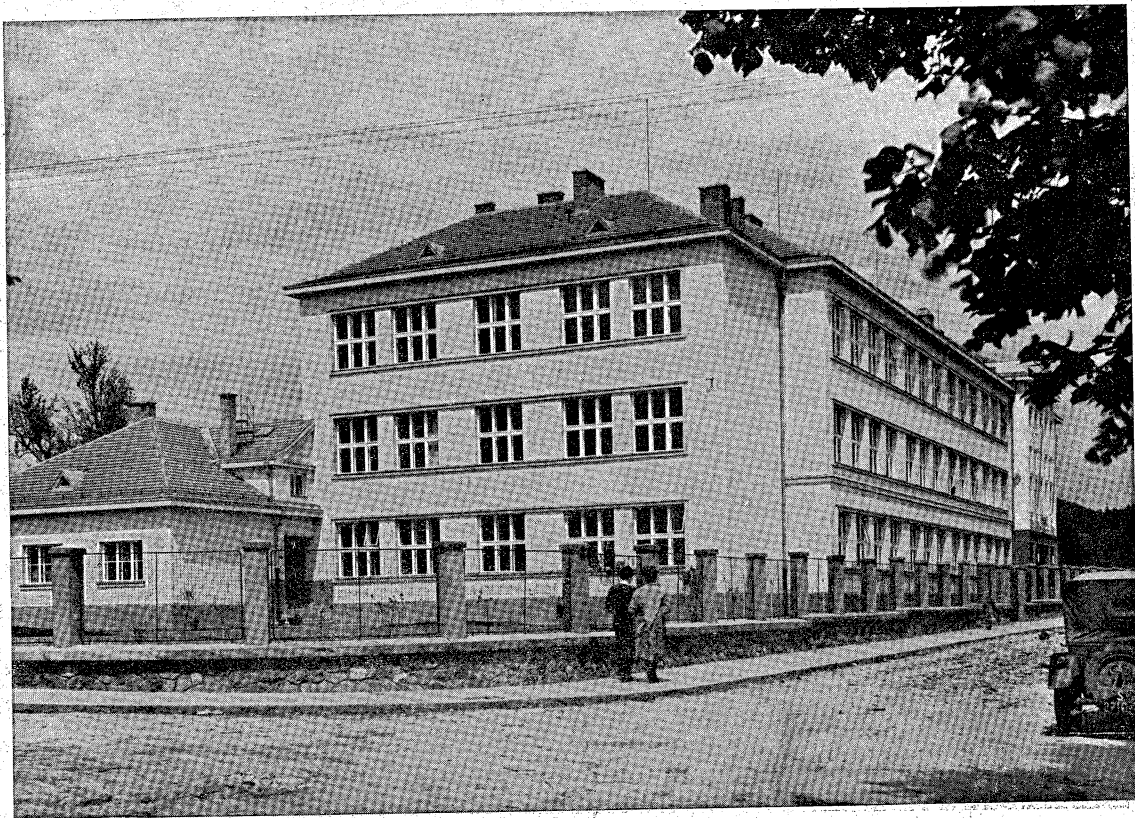
*Áno, nech je za to večná chvála Prozreteľnosti Božej,
že v minulej dobe vzbudil v národe vodcov, prorokov a učí-
teľov, ako boli: Štefan Moyzes, biskup baňsko-bystrický,
predseda Matice slovenskej, Chrástek a Sasínek, tajomníci,
Čulen, riaditeľ gymnázia znievského, Gotčár, Kozáček, Cap-
kou, ktorí neúnavnou horlivosťou a takmer nadľudskou prá-
cou a obetavosťou založili tu slovenskú strednú školu na
vychovávanie Bohu a národu verných vodcov slovenských.
Títo národní buditeľia a ich práca tvorili zárodok toho veľ-
kolepého diela, ktorého uskutočnenie dnes nevýslovným
nadšením svätíme, lebo ich šlachetný príklad našiel a vzbudil
v našich časoch oduševnených nasledovníkov, budova-
teľov a tvorcov terajšieho nového veľkého ústavu. Medzi
týmito tvorcami prvé miesto zaujíma náš vysokocetný a
obľúbený, o záujmy Slovenska mimoriadne zaslužilý pán
krajinský prezident Jozef Országh, predseda Matice slo-
venskej, ktorý ako veľký syn a rodák tejto historickej obce*

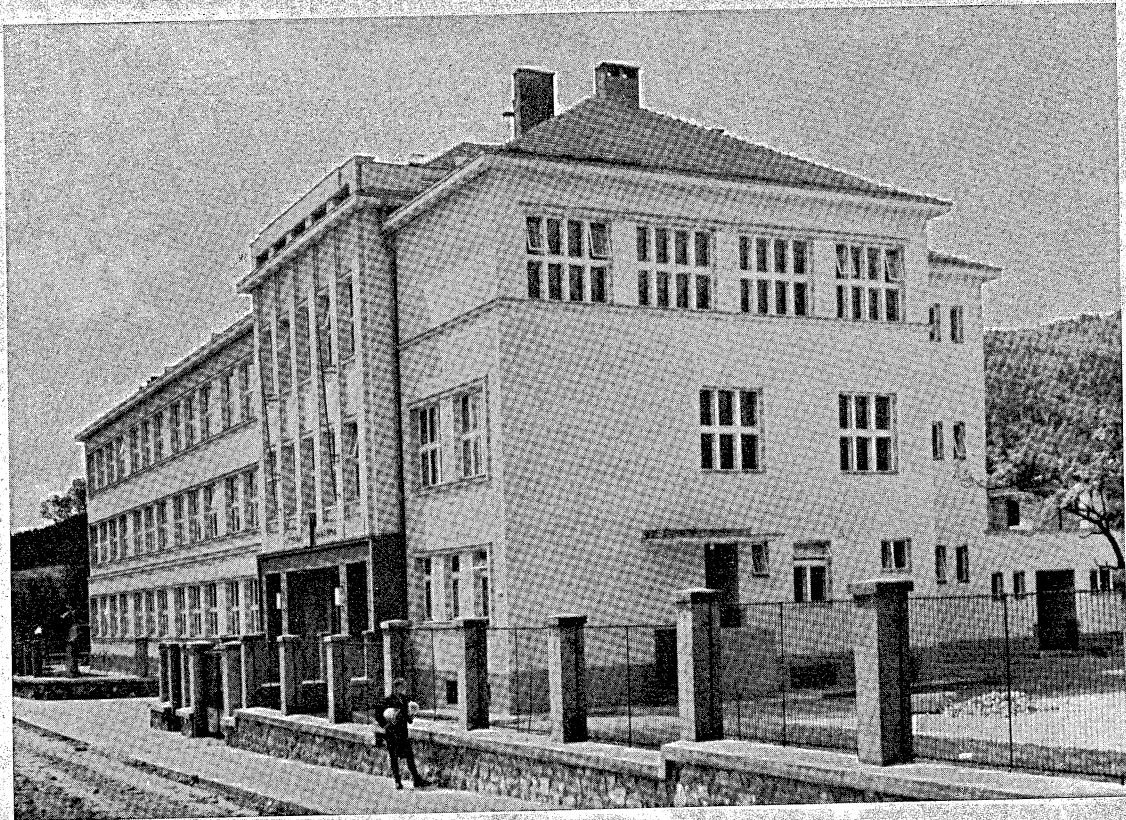
Prejav pána krajinského prezidenta Jozefa Országha.

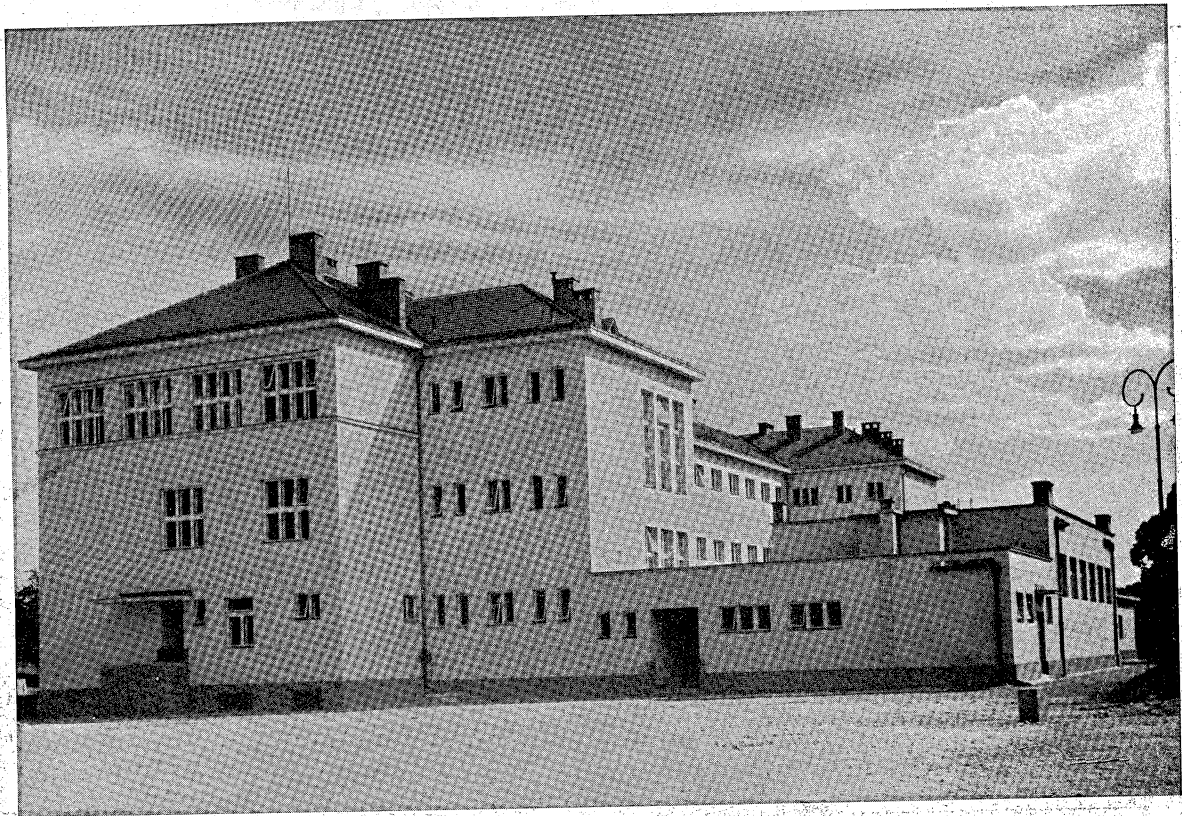
Prejav J. E. biskupa Mariána Blahu.

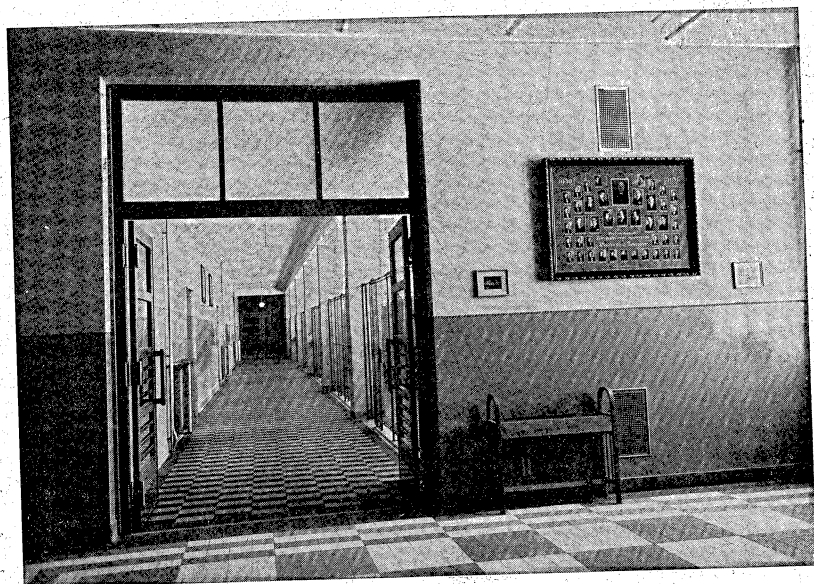
Pohľad na budovu ústavu od juhu.

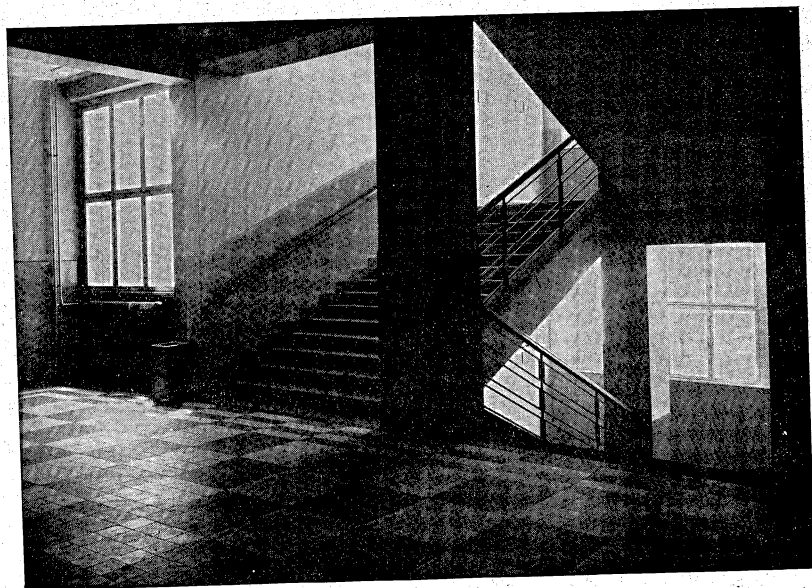
Pohľad na budovu od severu.

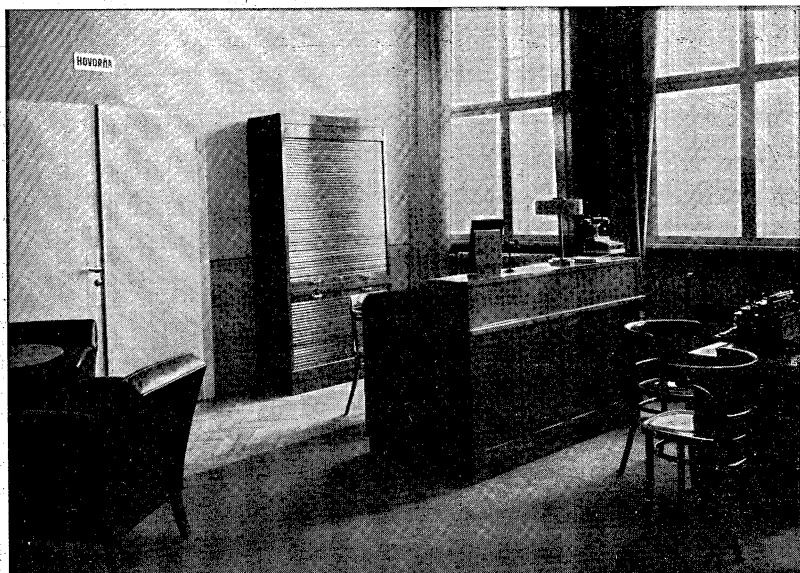
Pohľad na budovu od západu.

Chodba na I. poschodí.

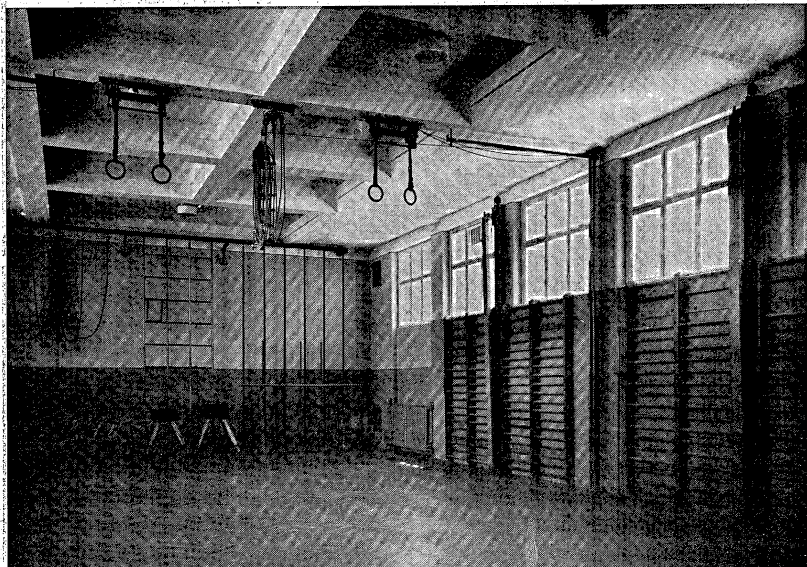
Halla a skladište na I. poschodí.

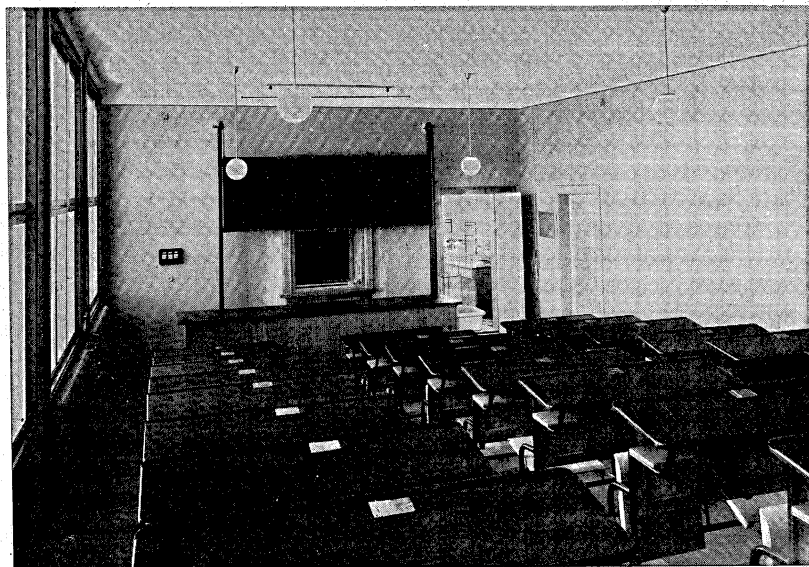
Kancelária riaditeľstva.

Sborovňa.

Telocvična.

Poslucháreň chemie.

z úcty k slovenskej tradícii, histórii a dôležitému úkolu, ktorý plnil starý ústav, nielen výdatne pomáhal, ale aj sám mohutne sa zaujal jeho znovuoživenia a zdokonalenia, že právom je považovaný a v histórii Slovenska na veky bude spomínaný ako zakladateľ terajšieho ústavu slovenského katolíckeho gymnázia. Keď mu za túto veľkú prácu a zásluhu v mene celej verejnosti slovenskej najvzrelejšiu vďaku vzdávam, prosím Všemohúceho Boha a prajem pánu prezidentovi, aby sa ovociu svojich veľkých diel a medzi nimi aj tohto ústavu svojho rodného mesta v stálom a pevnom zdraví dlho mohol tešiť.

Srdečné vďaky vzdávam tiež mnohým vzácnym činiteľom za znovuoživenie a zveladenie ústavu, ktorých všetkých vzácné mená ani nemôžem vypočítať v rámci tejto slávnosti, ale aspoň niektorým aj menovite sa poďakovať za povinnosť si držím, menovite pánu profesorovi Jánovi Baranikovi, assesorovi, horlivému miestnemu farárovi a starostlivému riaditeľovi ústavu pánu dr. Františkovi Hrušovskému, rytierovi rádu Sv. Silvestra, ktorých Prozreteľnosť Božia určila a postavila, aby nebohým Karolom Vojtuššákom, bývalým duchovným správcom, arcidiakonom, tejto farnosti v skromných okolnostiach započaté znovuoživenie ústavu húževnatou pracovitosťou a vytrvanlivosťou cez mnohé ťažkosti a prekážky ku šťastlivému koncu priviedli. Veľké a nezapomenuteľné zásluhy majú o naše gymnázium ďalej krajiný výbor a zastupiteľstvo a z členov tohože nadovšetko pán prelat Mons. Dr. Eugen Filkorn, pán Dr. Jozef Kállay, bývalý minister pre správu Slovenska, páni poslanci Ján Petrovič a Ján Ursíny, banskobystrická Sidelná Kapitula, pán Gabriel Volko, svetský predseda patronátu, profesorský sbor gymnázia, pán Jozef Antal, miestny notár, pán Ján Černák, miestny starosta a mesto Kláštor pod Znievom. Všetkým týmto pomenovaným, ako i pre krátkosť času dľa mena nespomenutým dobrodincom v mene národa slovenského a Cirkvi katolíckej opätovne čo najvzrelejšie ďakujem.

Teda svät Slovensko, plesaj Turiec, raduj sa Zniev z veľkého dnešného dňa, ktorý nám učinil Boh!

A ty, nový ústav slovenského katolíckeho gymnázia, sťa Sion slovenskej kresťanskej kultúry a pravého pokroku, vyučuj a vychovávaj v oslobodenej vlasti tisíce a tisíce mravných, svedomitých a charakterných mladíkov slovenských, výkvet a nádej národa, a prispievaj tým k ochrane národa a našej vrele milovanej republiky Československej.

Sotva sa utíšil nadšený potlesk, ktorý sprevádzal otcov-

ské slová vznešeného arcipastiera, na slávnostnej tribúne zjavil sa J. E. osv. pán biskup Jozef Čársky, predseda katolíckej školskej rady, ktorý povedal túto slávnostnú reč:

Excelencia! Slávutný pán prezident! Slávny patronát! Vzácní hostia!

Posviacka tejto krásnej novej budovy má význam nielen pre toto mestečko, posvätené tradíciou predprevratového slovenského katolíckeho gymnázia, a jeho najbližšie okolie, ale pre celé katolícke Slovensko. Veď je to budova prvého katolíckeho slovenského gymnázia. Preto s Vami slávi dnes celá slovenská katolícka verejnosť, že postavil sa tento nový chrám nábožensko-mravnnej a národnej výchovy slovenskej stredoškolskej mládeže.

Ako sa tešili všetci národní buditelia v roku 1868., keď sa publikovala a o krátko i uskutočnila myšlienka slovenského katolíckeho gymnázia v Kláštore pod Znievom, tak sa teší a raduje katolícke Slovensko dnes, keď sa táto moderná budova oddáva svojmu účelu. Tešíme sa preto, lebo ideálnou strednou školou je nám katolíkom katolícka stredná škola, katolícke gymnázium. Túto tézu chcem nakrátko objasniť a odôvodniť.

Ideálna stredná škola! Čo menujeme ideálnym? Iste to, čo najlepšie zodpovie svojmu určeniu, svojmu cieľu. Ideálny je rádiový prijímač, ktorý najviac stanic najdokonalejšie zachytí a reprodukuje, bez porúch a pri ľahkom obslužení; ideálny je písací stroj, ktorý najdokonalejšie nahradzuje ručné písanie atď. Rozličné firmy počnúc od výroby lietadiel a aut až po výrobu mydla odporúčajú svoje „ideálne“ obchodné články. Ideálne je to, čo najlepšie zodpovedá svojmu určeniu a vyhovuje svojmu cieľu. Keď chceme určiť, ktorá stredná škola je ideálna, musíme tiež povedať, že tá, ktorá najlepšie zodpovedá svojmu cieľu.

Tu maskytuje sa otázka: aký cieľ má stredná škola, pripadne jej najrozšírenejší typ, čiže gymnázium? Dľa historického vývinu a dľa starej praxi cieľom strednej školy je prichystať ziačstvo na univerzitné štúdium a dať mu všeobecné vzdelanie.

Obidve tieto veci, i príprava na vysokoškolské štúdium i všeobecné vzdelanie, vyžadujú istú mieru vedomostí, ktoré si musí žiak osvojiť, ktorých rozsah určujú predpísané učebné osnovy. Ak chce škola tomuto cieľu dokonale zodpovedať, musia i profesori i žiaci vynaložiť všetky svoje sily, aby ziačstvo predpísané učivo čím lepšie a dôkladnejšie si osvojilo.

Toto osvojenie vedomostí vyžaduje od profesorov mno-

ho námahy, nervy zomielajúcej práce, času, trpezlivosti, od žiaka podobne mnoho usilovnosti, učenia a vytrvalosti. Ku tejto svedomitej práci dáva náboženstvo profesorovi i žiakovi najšlachetnejšie pohnútky, keďže ich učí, že usilovná práca a svedomité plnenie povinnosti je spolu plnením vôle Stvoriteľovej, že je ono v istom smysle modlitbou. V svetle náboženstva vidí profesor v tom žiakovi dieťa božie a vie, že námaha, ktorú žiakovi venuje, je prijatá Bohom tak, ako by ju samému Kristovi venoval: „Čokolvek urobíte jednému z týchto najmenších, mne ste učinili“. Teda ku obsiahnutiu jedného cieľa strednej školy, k rozšíreniu vedomostí, dáva náboženstvo výtečné pomôcky, preto je náboženská stredná škola s tohto hľadiska ideálna.

Druhým cieľom strednej školy je: dať žiakovi všeobecné vzdelanie, vytvoriť z neho spoločnosti (národu i vlasti) osožného inteligenta.

Ku všeobecnej vzdelanosti nepopierateľne patri isté množstvo vedomostí, aspoň také, aké poskytuje stredná škola. Toto množstvo je dosť značné. Stačí prezrieť si rozvrh hodín jednotlivých tried a najdeme tam najrozličnejšie predmety, ktoré sa musí žiak učiť: klasické i moderné jazyky, matematiku i geometriu, dejepis, zemepis, prírodopis, fyziku, chemiu, kreslenie, hudbu, spev atď. Všeobecné vzdelanie, t. zv. inteligentnosť vyžaduje, aby tieto rozličné vedomosti neboly iba akýmisi článkami v lexikone, ktoré iba väzba spája, alebo ako žiakove učebnice, ktoré len remienok drží v hromade, ale aby tvorily rozumove organický, súvislý celok, aby ich človek všetky ovládal a ich vzťahy do posledných dôsledkov poznal. Inak nastane zmätok.

Veľkou chybou dnešnej vedy je práve to, že nemá tejto jednotnosti. Kedysi si ju osvojil žiak na vysokej škole. Dnes na vysokej škole nie je to možné, pretože dnešná vysoká škola — a to nielen technika, ale i univerzita — je konglomerátom špeciálnych odborných škôl a rozličných ústavov, ktoré sa jeden o druhý vôbec nestarajú, takže svetového mena špecialista okrem svojho odboru nič nepozná a je v iných odboroch absolútnym ignorantom. Stretol som v Amerike akademicky vzdelaných ľudí, ktorí na pr. o svetových dejinách ani pochopu nemali a celé ich historické znalosti scvrkly sa na „for džulaj“, čiže deň americkej slobody. Preto netreba sa čudovať, že učenci svetového mena, dnes, keď máme tisíce univerzít, píšú o „kríze vedy“. Na pr. švajčiarsky učenec Muralt; Dingler o „srútení sa vedy“ (Zusammenbruch der Wissenschaft). Nemecký filozof Jansen píše: „Rozdrobenosť, neistota, chaotický stav, anarchia, to je charakteristika našej filozofie.“ Vieme, že filozofia je ve-

dou o vede, usmernením samej vedy. Paulsen zasa narieka: „Nemáme nijakého pevného bodu... Dnešnému akademicky vzdelanému svetu chýbajú základné pojmy a pravdy ohľadom najvyšších a najhlavnejších otázok života a bytia.“ A slávny pedagóg Förster hovorí o dnešných univerzitách: „Nemajú všeobecného cieľa, ktorý by rozličné odvetvia vied spájal a predkladal mládeži jednotný názor na svet.“

Toto požitko a usmernenie rozličných vedomostí dáva náboženstvo, lebo ono dáva odpoveď na najdôležitejšie otázky ľudského bytia a žitia. Keďže katolícka stredná škola dáva všeobecnej vzdelanosti toto vážne požitko vedomostí, preto je nám ona ideálnou.

Nesmieme zabúdať, že všeobecné vzdelanie neznamená len isté kvantum vedomostí, ale aj istý stupeň mravnej ušľachtilosti. Môže mať niekto veľkú učenosť, rozličné diplomy a hoci i doktoráty, ak je surovým, nesprátnym a nemravným človekom, menujeme ho „nevzdelancom“. Všeobecne sa uznáva výrok pedagoga Paol Lagarda: „Vzdelanie má ten, kto uznáva za životné pravidlo: Keď si večer ľahnem spať, musím byť lepším, ako som bol ráno, keď som vstával.“

Preto ak chce stredná škola dať pravé vzdelanie, nesmie sa uspokojiť len podávaním vedomostí a pestovaním rozumu, ale musí pôsobiť i na srdce, vplývať na charakter žiakov, aby sa stali mravne lepšími, ušľachtilejšími, hodnotnejšími. Čo je mravné a dobré, to sa dozvieme len z učenia náboženstva, pretože prameňom mravnosti je Boh a vrcholnou normou mravnosti je vôľa božia, ktorú poznávame z náboženstva. Je pravda, probovali a probujú i dnes vychovávať na iných základoch a za najvyššiu mravnú dokonalosť vyhlasujú prácu za všeobecné dobro, šírenie vedomostí, hmotného blahobytu, pohodlia, najnovšie za najvyššiu dokonalosť a za výchovný cieľ považujú prácu za rasu, za národ, za štát. Spomínané veci predstavujú každopádne cenné hodnoty a majú veľkú výchovnú cenu, lenže tieto hodnoty nie sú absolútne, ale iba relatívne a svoju pravú mravnú hodnotu dostávajú od prameňa všetkého mravného dobra: od Boha.

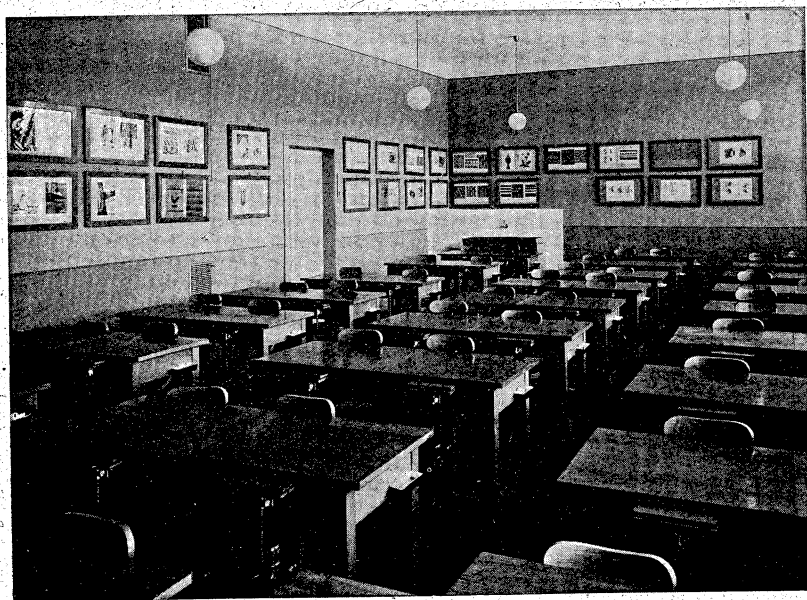
A keďže náboženstvo určuje absolútne a nezmeniteľne stupnicu mravných hodnôt, najlepšia výchova je tá, ktorá sa deje na základe náboženskom, ktorej cieľom je vytvoriť charakter podľa ducha Kristovho, podľa zásad evanjelia, inými slovami vychovať vzorného kresťana, ktorý sa ku zásadám Kristovým nielen priznáva, ale podľa nich aj žije.

Táto na náboženskom základe založená výchova nezanedbáva ostatné výchovné hodnoty, len ich podľa ich pravej

ceny hodnotí. Preto kladie väčšiu váhu na kultúru ducha (duševná tvorba, veda) ako na kultúru technickú; väčší význam pripisuje zošlachťovaniu charakteru ako kultúre tela, ktorú, pravdaže, v potrebnej miere, tiež zanedbáva.

Táto výchova učí žiaka milovať a ceniť si prácu ako úlohu človekovi Bohom uloženú a ako prostriedok k dosiahnutiu zemského i večného blaha; učí ho vážiť si pracujúceho človeka bez ohľadu na to, či nosí čierny kabát, robotnícku blúzu alebo roľnícku huňu. Táto výchova vsterepuje žiakovi ducha lásky k blížnému, ktorá zahŕňa všetkých ľudí; vychováva k poriadku, sebekázní, k úcte k predstavám.

Táto výchova kladie dôraz na hodnoty národné. Pravda, nezbožňuje národ, krv, rasu, ale lásku k národu kladie za svätú povinnosť a ako na vzor pravej rodolásky ukazuje na Syna Božieho, ktorý nad skazou svojho národa horko plakal. Pravda, lásku k národu nevidí len v slovách, ale v bezzistnej práci a v snahe smerujúcej k hmotnému, kultúrnemu i mravnému povzneseniu národa, ba káže, ak je treba, i obeť prinášať za národ. Tak chápali rodolásku zakladatelia, udržiavateľia i profesori prvého gymnázia a tak ju mu-

Pohľad do priestrannej kresliarne, vystrojenej účelným zariadením.

sia chápať i terajší. Táto na náboženstve založená výchova zdôrazňuje a zo zákona božieho a z príkazov božích vyvodzuje prítulnosť a lásku ku štátu, ku vlasti. Je pravda, že náboženstvo nepokladá ani štát za nejaké božstvo, za modlu, ktorej sa treba klaňať, ale ho považuje za najvážnejšiu pomôcku a najdôležitejší prostriedok k vyvinutiu národného života. A keďže pre náš slovenský národ a jeho budúcnosť najistejším zabezpečením jeho existencie a národnej kultúry je náš milovaný štát, naša Československá republika, preto výchova slovenskej katolíckej strednej školy musí smerovať ku vstievaniu lásky k vlasti do sŕdc žiakov.

Sme národom malým, spolu i s Čechmi, preto je naša národná existencia ťažká. Preto našu malú početnosť musí vyzážiť kultúrna i mravná veľkosť a veľká láska k národu a k vlasti.

Škola, ktorá bude v tejto budove umiestená, musí takto pracovať, musí takto vychovávať svoje žiactvo, musí im dať pravé vzdelanie a vychovať z nich takých inteligentov, akých slovenský národ potrebuje, inteligentov-ideálnych národovcov, ktorí svoj rod milujú a zaň pracujú, ktorí svoje povinnosti plnia nielen pre zisk, pre uznanie, pre pochvalu, ale z vnútorného presvedčenia, preto, že im to svedomie káže, že tým i vôľu božiu plnia. Takýchto národovcov odchovalo i staré predprevrátové gymnázium. Tak musí pracovať i toto gymnázium. Ak by to nekônalo, darmo by nosilo na prôčeli i v razitku meno „katolícke gymnázium“, nezaslúžilo by si to. Katolícke gymnázium — to musí znamenať školu z každého ohľadu, ako z vedeckého čiže učebného, tak i z výchovného a národného školu prvotriednu, ideálnu.

Na Vás, pánoch profesoroch a na žiakoch závisí, aby ste i prakticky dokázali tézu mojej reči: že nám katolíkom najideálnejšou strednou školou je katolícke gymnázium! Pravda, katolícki Slováci a tiež veriaci iného vyznania všetkými zákonitými prostriedkami budú sa domáhať, aby aj v štátnych školách dŕala sa výchova v duchu náboženskom, ako je to v Holandsku, v Anglii a v iných štátoch.

Keď menom najdôstojnejšieho biskupského sboru a katolíckej verejnosti vyslovujem vďaka všetkým, ktorí postavenie tejto budovy umožnili, želim ústavu, aby sa vzťahal a rozkvital a aby v plnej miere splnil nádeje, ktoré doň pri tejto posviacke skladáme.

Slávnostnú reč J. E. p. biskupa J. Čarského prinášame tu ako program katolíckej strednej školy, ktorý v celom rozsahu je programom i nášho ústavu.

Spevácky sbor žiakov ústavu zaspieval J. L. Bellu „Staroslovanský Otčenáš“, na čo nasledovali privity úradných hostí. Ako zástupca ministerstva školstva a národnej osve-ty prehovoril p. Bohdan Zippe, riaditeľ št. čs. reál. gymnázia z Turčianskeho Sv. Martina:

Vážení prítomní!

Pred bránou nového Vášho kultúrneho stánku, pri prvom vstupe do budovy novej Vašej práce a Vašich nádejí mám česť zastupovať pána ministra školstva a národnej osve-ty a tlmočiť jeho menom úprimné želanie rozvoja ústa-vu v novej školskej budove. Každý, kto vstupuje do tohto ústavu, nech má na pamäti, že škola má byť nielen bránou do života, ale tiež zábezpekou tak ťažko vydobytéj našej slobody, veď čo meč vybojoval, zachová škola. Táto monu-mentálna budova je pekným symbolom príkladnej obeta-vosti občianstva tohto utešeného kraja a i dokladom pre porozumenie zodpovedných činiteľov krajiny a štátu pre potrebu kraja.

Tento Váš ústav oprávňuje ma k nádejam najväčším, lebo mal som šťastie poznať výsledok usilovnej Vašej prá-ce za takých neutešených aj nepriaznivých pomerov a ve-rím preto pevne, že v novej budove za tak radostných pod-mienok budete kráčať od úspechu k úspechu a že Váš ústav bude kultúrnou baštou a dielňou ľudskosti, z ktorej budú vychádzať rozhodní slovenskí vlastenci.

Dalej pevne verím, a k tomu Vám dopomáhaj Boh, aby ste vychovávali ľudí, ktorí budú mať lásku k národu a štá-tu živú a pri tom túto budú spájať s láskou k človeku.

Za Maticu slovenskú povedal referent dr. Ján Marták tento prívet:

Znievské gymnázium a Matica slovenská majú spoloč-né dejiny. Kedysi vyvolala do života obidva tieto ústavy tá istá idea. Spolu vznikly a spolu padly, lebo tak chceli naši utlačovatelia, aby slovenská národná idea nemala nijakých foriem, v ktorých by konala svoju funkciu a v ktorých prí-hovárala by sa národu a širila sa v ňom. V slovenskej mi-nulosti tak bolo vždy, že všetky snahy niesly sa k tomu, dať národu kultúrne ústavy a školy, lebo škola a kultúrny ústav — to sú dve najzákladnejšie podmienky, aby národ neži-voril a neumieral.

Znievské gymnázium vzniklo spolu s Maticou sloven-skou ako gymnázium martínske a revúcke. Spolu s Maticou i padly, aby ožily zasa spolu. Obyčajne počujeme ich spo-

minat jedným dychom, čítame o nich v jednej vete, lebo ich postavil jeden duch a jeden duch ich udusil. Nie div, že na tejto slávnosti cítime čosi z toho, čo sme cítili práve pred desiatimi rokmi pri otváraaní novej Matice slovenskej. Uvedomujeme si väčšmi ako hocikde inde, čo všetko museli sme už prežiť a i radosť naša je väčšia na tomto mieste, lebo tu väčšmi cítime, čo sme získali. Kláštor pod Znievom zapísal sa v minulom storočí do dejín kultúrneho života slovenského, preto v nových pomeroch zaslúžil si, aby sa zapisoval do nich ďalej, vychovávajúc nových, duchom zdravých a vedomosťami obohatených pracovníkov v duchovnom živote slovenskom. A zaslúžil si i tento nový stánek, ktorý je najkrajším a živým pomníkom toho, čo sa tu vykonalo v minulom storočí.

V zastúpení Matice slovenskej pozdravujem túto slávnosť, pozdravujem znievské gymnázium v nových priestoroch tejto stavby a v mene Matice slovenskej si želim iste s Vami so všetkými, aby sa tu cez nespočetné generácie konala pedagogická práca v tom duchu, z ktorého vzniklo slovenské memorandum, Matica slovenská i tento ústav sám, v duchu Moyzesa a Kuzmányho, v duchu prvého riaditeľa tohto ústavu Martina Čulena.

Po krátkom privete p. senátora Pazmána, ktorý pozdravil ústav v mene slovenských katolíkov z maďarsko-slovenského pohraničia, povedal prof. A. Mišík, predseda Spolku profesorov-Slovákov tento prejav:

Vaše excelencie, vysokodostojní páni biskupi! Slávutný pán prezident! Velavážené dámy a páni! Milá mládež slovenská!

Dovoľte, aby som v mene Spolku profesorov Slovákov povedal niekoľko slov pri slávnostnom otváraaní novej budovy kláštorského patronátneho rim. kat. reál. gymnázia.

My, profesori Slováci, máme k tomuto ústavu celkom osobitný, veľmi vrelý a srdečný pomer pre jeho krátku sice, ale krásnu slovenskú minulosť. Tento náš vrúcny pomer vyplýva zo zistenia, že sa pokladáme za pokračovateľov našich znievských, martinských, b.-bystrických a revúckych učiarov. V ich duchu a tradíciách, teda v duchu slovensko-národnom a mravno-náboženskom snažíme sa aj my, dnešní prof. Slováci, vychovávať našu mládež. Preto ten náš úprimný a priateľský postoj k znievskému ústavu a dnešnej jeho slávnosti.

Vieme veľmi dobre, že v niekoľkých rokoch našej nádeje plnej minulosti, pred vyše 6 dekadami, bol tento ústav

jedným z našich veľkých slubov, bol jedným zo svietačích majákov, ktorý správny smer ukazoval slovenskému národu na poli kultúrnom, udržiaval a rozdušoval iskierku národného života, ba za krátkych päť rokov vychoval nám aj niekoľko desiatok horlivých mladíkov, ktorí skoro všetci ostali až do smrti verní svojmu národu a ešte po prevrate mnohí z nich hlásili sa oduševnene do práce za kultúrne povznesenie slov. ľudu.

Z toho vidíme, aký krásny duch panoval na tejto škole, aký idealizmus a čistá rodoláska naplňaly mysle všetkých čulenovských profesorov, odkiaľ zas tieto ctnosti na spôsob spojených nádob prelievaly sa do srdc mladých študentov. Na hmotné statky boli veru chudobní znievskí profesori i študenti, no tým bohatší boli na statky duševné. Pre túto peknú a povznášajúcu národnú minulosť prirástly nám k srdcu naše bývalé slovenské gymnázia z rokov matičných, medzi nimi na prednom mieste kláštorský ústav, lebo v nich panoval a víťazil duch nad hmotou, a to duch kresťanskej lásky a slovensko-národnej myšlienky.

Keď teda s hlbokou úctou kloníme sa my profesori Slováci pred slávnou minulosťou tohto ústavu, s nevýslovnou radosťou víťame jeho krásny rozvoj po prevrate a spolu s Vami všetkými tešíme sa, že v 18. roku našej oslobodenej vlasti podarilo sa spoločnému úsiliu obce, krajiny, patronátu a riaditeľstva ústavu vybudovať nový a moderný stánek kultúry. V mene SPS želáme si, aby ideálny duch Martina Čulena vznášal sa nad výchovou a výučbou útlej slovenskej mládeže aj v novej budove reál. gymnázia; riaditeľovi ústavu a profesorskému sboru, našim milým kolegom, prajeme však, aby sa im podarilo pripraviť pre život zo žiakov gymnázia ďalšiu početnú gardu čsl. štátu a slov. národu verne oddaných, disciplinovaných a pracovitých, charakterných a oduševnených Slovákov, takých mravne podkutých bojovníkov, u ktorých národná myšlienka a kresťanský duch vždy bude víťazil nad surovou hmotou.

V tejto vznešenej práci nech im všetkým Boh pomáha!

Za bratský ústav, gymnázium rádu sv. Františka v Malackách, zúčastnil sa slávnosti prof. dr. P. Coelestin Lepáček, ktorý povedal tento prívet:

U m v hlave a s poriadané srdce.

Daleko za horami, na úpätí Malých Karpát, pri toku Moravy, sledovali sme s nevšednou radosťou, ako sa zakladá a pozvoľne dvíha moderná budova, nová svätyňa slovenskej osvety a vzdelanosti. Úprimná láska k rodu vysta-

vila tu ohnisko žhavej vavry, ktorá bude široko-daleko svietiť nášmu milému Sloveńsku.

Ako zástupca bratského, katolickeho ústavu v Malackách, opravdu z úprimného srdca prajem si, aby toto gymnázium vyzbrojovalo rozum i srdce sloveńského žiactva všetkým, čoho potrebuje a bude potrebovať v ťažkom boji životnom. Nech sa v ňom rozžiha našim žiakom svetlo poznania; nech každému z nich dostane sa žiariaca fakla vedy, by jasom premáhali temnotu ducha.

Náš národ potrebuje vzdelaných pracovníkov, lebo len vtedy obstojíme v mori cudzoty, keď budeme stáť na vysokom piedestáli všeobecnej kultúry a vzdelanosti. Národ sloveńský, aby sa zvečnil, zaujať má vedy pláne. Musi sa vzdelávať, v duchovnej ríši zhodnotiť. Máme mnoho škôl, učených spolkov, akademii, univerzít, kde prekvitá veda a umenie, ale veľmi málo sošlachtuje a vzdeláva sa i srdce.

Kláštorské gymnázium má preukázať isté plus. Okrem vedy bude intenzívne vzdelávať i srdce, stavať mu pred oči ideál krásy, ideál dobra, ideál svätosti, ideál Boží. Vedeť a veriť! Pracovať a modliť sa! Milovať ľudstvo a milovať Boha! V tom spočíva pravý cieľ kresťanskej výchovy, v tom je sila, v tom je všetko, rozkvet a budúcnosť národa.

638 žiakov i so svojim profesorským sborom v Malackách pozdravuje Vás, teší sa s Vami a žiči Vám od Boha, aby svojim požehnaním sprevádzal každé úsilie tunajších profesorov, aby odtiaľto vyšly celé generácie mužov ocelových charakterov, mužov rúk pracovitých a srdc každej obete schopných ku sláve Božej a ku blahu našej miljej vlasti!

Štátne čs. reálne gymnázium v Prievidzi zastupoval na slávnosti jeho riaditeľ J. M. Novacký, ktorý povedal tento srdečný prívet:

„Vážení,

v mene riaditeľstva Vášho susedného gymnázia v Prievidzi dakujem za milé pozvanie na veľavýznamnú udalosť, na otváranie Vašej novej budovy a z tejto príležitosti Vás čo najsrdečnejšie a z tej duše pozdravujem. Čítim to s radosťou a potešením, lebo vo vybudovaní Vášho nového stánku vidím uskutočnenie dávnovekých túžob bojovníkov-borcov za práva sloveńské, uskutočnenie usľachtilého sna nevšedného ducha, riaditeľa tradičného gymnázia v rokoch sedemdesiatych, Martina Čulena! Pozdravujem Vás s radosťou v tom presvedčení, že v novej budove budete pokračovať — ako ste to i doteraz robili v starej budove — v šlapajach prvých profesorov znievských. Som presved-

čený, že sa to tak stane, veď vidím v úzadi novej budovy moyzesovskej postavy a na čele človeka čulénovských kvalít, riaditeľa gymnázia dra Františka Hrušovského. Som presvedčený, že výchova bude ideálna, lebo vedená je etickými pohnutkami riaditeľa. Bude iste kresťanská a slovenská, akú by sme si žiadali na všetkých stredných školách Slovenska.

Vznešenej práci vychovávateľskej v novej budove prajem celému profesorskému sboru zo srdca mnoho zdraru...“

Ako zástupca št. čs. reálneho gymnázia v Turčianskom Sv. Martine bol na slávnosti prítomný prof. dr. Jozef Hrabovský, ktorý vo svojom prejave povedal:

Vaše Excelencie, veľavážení pán krajiniský prezident, slávnostné shromaždenie!

Veľmi milo mi pripadá povinnosť pozdraviť tunajšiu slávnosť v mene reál. gymnázia v Turč. Sv. Martine. Veľmi milé mi je to už nielen preto, že som rodákom tohto kraja, ale v prvom rade preto, že reál. gymnázium v Kláštore pod Znievom a reál. gymnázium v Turč. Sv. Martine spája zvláštne spoločné puto. Právom možno nazvať tieto dva ústavy bratmi, a to bratmi, ktorí sa v turč. záhradke spolu rodili, spolu žili, spolu trpeli a spolu aj umierali pod neslýchaným nátlakom maďarizácie v predchádzajúcom storočí. K novému životu boli prebudení až hromobitím svetovej vojny, odkedy obidva stoja tu, v Turci, ako čestní víťazi a šlachetní súper, rozvíjajú sa a rozsievajú semeno dobra svojim sverénom. Nesmierne nás teší a sme pyšní na to, že nachádzame svojho brata v slávnostnej nálade, odeneho do tohto nádherného sviatočného rúcha.

Vážení prítomní, naozaj vzorná a moderne vystrojená školská budova, ktorú tu vidíme, je nám vzácnym a potešiteľným dokladom toho, že slovenský národ má patričné porozumenie pre inštitúciu školy a že tam, kde má úplné právo samostatne rozhodovať, robí praktické plány, a nielen ich robí, ale ich aj rapidným tempom uskutočňuje. Po uskutočnení tohto plánu nech mi je dovolené v mene ústavu, ktorý mám česť na tomto mieste zastupovať, vysloviť prianie, aby odtiaľto vychádzali odchovanci v učebných disciplínach prvotriedne podkutí a charakterove čisti a pevní, aby — ako budúci reprezentanti slovenského národa — boli na osov nielen sebe samým, ale predovšetkým svojmu národu, cirkvi, štátu a vôbec celému ľudstvu.

Predseda Roľníckych vzájomných pokladníc, ktoré poskytnutím pôžičky na stavbu novej budovy prispely k usku-

točneniu novostavby, p. Martin Lednár, povedal krátky ale vzletný prejav, v ktorom prial ústavu mnoho úspechov.

V mene Ústredia slovenského katolíckeho študentstva z Bratislavy pozdravil slávnosť predseda Ústredia JUC. Jozef Kirschbaum.

V zastúpení št. čs. koedukačného učiteľského ústavu v Štubn. Tepliciach prof. Štefan Gálik pozdravil slávnosť týmito slovami:

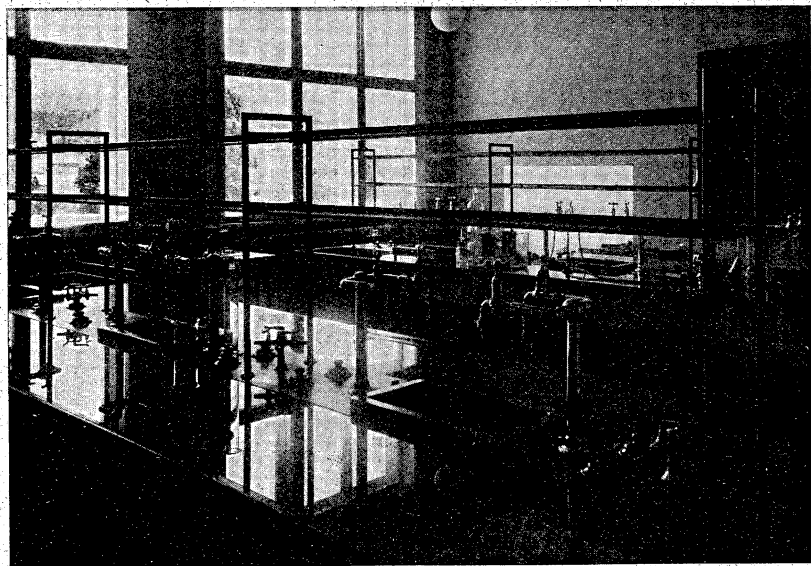
Menom št. čl. koedukačného ústavu Jána Kollára v Štubnianských Tepliciach prinášam radostný pozdrav všetkým, ktorí sa pričínili, že môžeme dnes sláviť otvorenie novej budovy reálneho gymnázia v Kláštore pod Znievom. V novej dôstojnej budove, ako pozorujeme, význačnou mierou sa pamätalo na všetko potrebné zariadenie. Takto sa stáva táto budova skutočne predsieňou vedy a umenia. Ak bolo jedným z činov našej národnej pospolitosti odčiniť krivdu, spáchanú na našom národe maďarskou vládou, bola týmto vyjadrená len naša národná povinnosť, zachovať úctu k mestečku, ktoré si v dejinách národa zaujalo jedno z význačnejších miest.

Želám novému gymnáziu, aby sa obnovil v jeho novom stánku počiatkový duch, keď nesmrteľný Čulen, ako prvý riaditeľ ústavu, pracoval zaň s veľkým zápalom. Nový ústav splní takto svoju úlohu a odchovanci jeho stanú sa potom statnými národovcami a vernými vlastencami republiky Československej.

Za št. čl. ref. reálne gymnázium v Kremnici pozdravil ústav prof. J. Kojan a za št. čl. reálku v Košiciach prof. J. Kováčik, ktorí zdôraznili význam tradície ústavu a jej výchovný význam.

Za napnutého ticha a živej pozornosti povstal zo svojho miesta na slávnostnej tribúne Jozef Totka, 74-ročný stavec z Búrskeho Sv. Mikuláša. Svojrázna postava záhoračského roľníka, s tvárou výrazných rysov a smelého pohľadu, reprezentovala na tejto slávnosti generáciu prvých žiakov znievského gymnázia, pretože Jozef Totka bol v šk. roku 1872/73 a v šk. roku 1873/74 žiakom Martina Čulena. Keď bol ústav na začiatku šk. roku 1874/75 zatvorený, Jozef Totka viac študovať nešiel, odišiel zo Znieva domov a ostal na malom gazdovstve svojich rodičov, kde často spomínal na roky svojich štúdií v Znieve. Preto rád prijal pozvanie riaditeľstva ústavu a napriek svojmu vysokému veku ochotne vykonal namáhavú cestu z rodných Búrov do Kláštora pod Znievom, veď bola to jeho vrúcna túžba,

uvidieť ešte aspoň raz miesta, kde s toľkými mladistvými nádejami začal a s toľkým sklamaním skončil svoje štúdia. Prišiel, ubytoval sa v študentskej izbe svojich krajanov, návštevu ústav, v ich sprievode ponavštevoval všetky miesta, ktoré mu pripomínali roky mladosti, pospomínal mnohé udalosti zo života študentov čulenovských čias, dojímala ho úprimná a srdečná pozornosť, ktorú mu venovali žiaci i členovia sboru a radoval sa, že na tom istom mieste, odkiaľ ich nepriateľská zloba rozohnala, môže byť svedkom takej slávnej udalosti. Jozef Totka v pevných a istých vetách rozhovoril sa o všetkom, o svojej mladosti, o svojich štúdiach, o prvých rokoch znievského gymnázia, o študentskom živote v Kláštore pod Znievom v matičných rokoch, o riaditeľovi Čulenovi a s hlbokým pohnutím odsúdil zlobu, ktorá jeho i jeho priateľov vyhnala zo Znieva a vyhasila život ústavu. Vzácné slová jedného z mála žijúcich predstaviteľov čulenovskej generácie vyvolaly v celom slávnostnom shromaždení hlboký dojem, ktorý prejavil sa v búrlivom potlesku tisícových zástupcov. Pán prezident, páni biskupi, Baňko Škultéty stisli pravicu Jozefa Totku, ktorý vo svojom prívete akoby odovzdal dedičstvo svojej generácie dnešnému slovenskému pokoleniu.

Pohľad do moderne zariadeného chemického laboratória pre cvičenie žiakov.

City radosti a vďačnosti abiturientov vzkrieseného ústavu tlmočil Imro Kružliak, poslucháč filozofie z Bratislavy:

Dobre mi padne, aby som pri dnešnej slávnostnej príležitosti v mene bývalých žiakov znievského gymnázia vyslovil hold úcty a vrelej vďaky všetkým, ktorí týmto novým chvárom národnej kultúry zabezpečili existenciu Čulenovho gymnázia.

Ako v 69-om roku pri vzniku znievského gymnázia spojili sa srdcia slovenských národovcov, aby pomocou slovenského katolíckeho gymnázia budovali základy nášho národného a kultúrneho života, tak aj dnes slovenská verejnosť upiera svoje zraky k tomuto historickému gymnáziu, aby ono v dnešných chaotických časoch, okradnutých o duchovné a mravné hodnoty, vychovávalo inteligenciu vernú Bohu a národu, inteligenciu s uceleným kresťanským a národným charakterom.

V tomto znamení hľadí na znievské gymnázium a jeho žiakov slovenský ľud, naši otcovia a matky, lebo vedia, že škola je kormidlom národnej budúcnosti.

Musíme si byť preto vedomí všetkého toho, k čomu nás zaväzuje pamiatka nesmrteľného Čulena a vzácna tradícia ústavu. Musíme žiť v živom kontakte všetci, ktorí sme vyrástli pod strechou Čulenovho gymnázia. Tá stará generácia, ktorá pred 60 rokmi nemilosrdným ťahom maďarského ministra Tréforta bola zo Znieva vyhnaná s dnešnými šťastnými generáciami, ktoré už v samostatnom štáte a v oslobodenom národe vyrastajú v oživenom znievskom gymnáziu.

Sme hrdí, že študovali sme na tomto ústave, na jeho histórii poznali sme silu rodolásky, silu lásky k slovenskej mládeži, ved každý kameň tej starej budovy pripomína nám ťažké obete, ktoré museli prinášať slovenskí rodolubovia, keď chceli zachrániť mládež pred plasteneckým otupením. V tomto ústave, vybudovanom z krvi a potu slovenského človeka, vychovávali nás v ideáloch nábožensko-mravných a národne-kultúrnych, učili nás milovať dedovce, národnú tradíciu, plniť odkazy otcov a pestovať kresťanské a národné charaktéry. Takýto výchovný odkaz zaštepila do našich mladých sŕdc stará budova znievského gymnázia a my zvolili sme si ho za životné krédo, lebo vieme, že v živote opretí o takúto výchovu duševne nestroskótame. A zároveň takýmto životným ťažením najsilnejšie oživíme tradíciu Čulenovu a najkrajšie oceníme pamiatku zakladateľov ústavu.-

Vyrástli sme sice v skromných múroch starej budovy znievského gymnázia, ale cítili sme sa tam dobre, priľnuli sme k nim s takou veľkou láskou a oddanosťou, že na náš ústav nezabúdame a nikdy ani nezabudneme. A láska k nemu priviedla nás do Znieva i dnes, v dnešný pre znievské gymnázium historický deň. Prišli sme mnohí a to nielen z univerzít a zo seminárov, ale i zo slovenských kaplánok, učiteľských stanic, notárskych a poštových úradov, kancelárií a kasární, ba prišiel sem z Búrov od pluhu 74-ročný strýko Totka, jeden z tých, ktorí vyrástli pod starostlivou rukou Čulenovou.

A v mene všetkých bývalých žiakov, i tých, ktorí pre neodkladné práce dnes do Znieva prísť nemohli, Vám, ktorí týmto krásnym stánkom národnej a kultúrnej osvety zabezpečili ste znievskému gymnáziu trvalú existenciu, vyslovujem naše úprimné synovské podakovanie!

Aby pri takejto slávnostnej príležitosti i dnešní žiaci ústavu mohli vyjadriť svoje city, v ich mene povedal Ignác Brežný, žiak VII. triedy, tento iskrenný prejav:

Slovenské srdcia žiakov Martina Čulena svieraly sa bôľom, keď museli opustiť Zniev, kde krutá ruka vyhasila vatru slovenskej vzdelanosti a odohnala mládež od žriedla náboženskej a mravnej výchovy. My, dnešní znievskí študenti, vieme, že oheň slovenského života dnes už nik neudusi a nás od vatry slovenskej kultúry nik odohnať nemôže. Sme hrdí na svoj ústav, poznáme jeho minulosť, chápeme cenu jeho bohatej tradície, sme si vedomí všetkých svojich povinností a pri tejto slávnostnej príležitosti sľubujeme, že budeme svoje povinnosti s mladistvým nadšením a svedomím plniť. Cirkev katolícka potrebuje členov hlbokej viery a ctnostného života. My takými chceme byť! Mladá republika Československá potrebuje bezpodmienečne oddaných a obetavých občanov. My takými sa chceme stať! Slovenský národ, národ malý počtom, potrebuje synov veľkých mravnou silou a pracovitosťou. My takými budeme! Naš ústav v novej budove stane sa dielňou, z ktorej bude vychádzať mladá generácia, vychovaná k službe Bohu, vlasti a národu!

Potom spevácky sbor žiakov zaspieval „Hymnu“ Štefana Fajнора.

Napokon riaditeľ ústavu dr. František Hrušovský povedal k programu slávností tento doslov:

*Slovutný pán prezident! Vaše Excelencie! Dámy a pá-
novia! Milí žiaci!*

*Keď takýmto slávnostným spôsobom otvára sa táto krásna budova znievského gymnázia a keď vo všetkých od-
znelych prejavoch tak často a tak dôrazne pripomína sa
význam kultúrnej a výchovnej práce v našom štátnom a
národnom živote, dovoľte, aby sme na konci tejto slávnosti
povedali niekoľko slov aj my, ktorí v tejto budove máme
túto dôležitú prácu konať tak, ako si ju predstavujú ti,
ktorí túto budovu postavili, posvätili a odovzdali svojmu
účelu.*

*Náš ústav prežil od svojho oživotvorenia dlhý rad ro-
kov v pomeroch svrchovane nedostatočných a poslaniu
strednej školy nevyhovujúcich. A preto tým viac mali by sme
naladiť svoje slová na tón vrúcnej vďaky, lebo poznáme
ťažkosti, ktoré našu prácu hatily a vieme si preto tým lep-
šie predstaviť možnosti, ktoré sa ústavu, jeho sború a žiac-
tvu v tejto novej budove núkajú. Ale my slovami ďakova-
vať nevieme a nebudeme, lebo slovo i keď je krásné a
zvučné, nie je schopné vyjadriť vďaku, ktorú citíme a po-
važujeme za nedôstojné túto svoju hlbokú a úprimnú vďač-
nosť obliekať do hľadaných slov a pekných výrazov. Ale
keď takáto slovná vďaka nie je dost prímeraným a sláv-
nostným prostriedkom k vyjadreniu našej vďačnosti a ra-
dosti, mali by sme tu, v prítomnosti najvyšších zástupcov
nášho cirkevného, štátneho a národného života složiť sláv-
nostný slub, že vznešenú prácu, ktorej ústav v novej bu-
dove má slúžiť, budeme všetci konať svedomite, statočne
a s nadšením. Ale my ani slubovať nechceme a nebudeme,
pretože sluby sú iba prázdny slovom, ak za nimi nena-
sledujú skutky.*

*My sa tu v tejto slávnostnej chvíli slávnostne osvedču-
jeme, že sme si v plnej miere vedomí všetkých tých povin-
ností, ku ktorým nás minulosť ústavu, jeho tradícia, dnešný
sviatok a obeť, z ktorých táto budova povstala, zaväzuje.
Uvedomujeme si jasne, čo od nás žiada Cirkev katolícka,
ktorá od svojho vzniku všetkými prostriedkami starala sa
o výchovu a vzdelanie mládeže a ktorá i v modernej dobe
plní toto svoje učiteľské a vychovávateľské poslanie tak,
aby viedla človeka cestou kultúry k dokonalejšiemu a hlb-
šiemu poznaniu časného i večného cieľu nášho života. Vie-
me, že naša drahá vlasť, budujúca a upevňujúca základy
svojej samostatnosti v búrkach rozvášnených prúdov, po-
trebuje k zabezpečeniu svojej slobody vzdelaných, uvedo-
melých, obetavých, nezištných a pracovitých občanov, hoto-
vých vždy a za každých okolností s radosťou slúžiť záuj-*

mom štátu. Sme si vedomí toho, že ako príslušníci malého národa slovenského musíme zmnohonásobiť nielen svoju lásku k slovenskej hrude, k slovenskému slovu, slovenskému ľudu a k slovenskej kultúre, ale že túto svoju horúcu lásku musíme vyjadriť neúpornou a vytrvalou prácou, aby sme dosiahli všetko, čo nám bolo v nedávnej minulosti znemožnené.

A preto, že sme si všetkých týchto svojich povinností k Bohu, k Cirkvi, k štátu a národu vedomí, a pretože chceme mládež v týchto posvätených múroch viesť cestou, ktorú nám vytyčuje bohatou tradíciou spečatená zakladajúca listina tohto katolíckeho a slovenského ústavu, sme hlboko presvedčení, že môžeme v mene svojom i v mene tých, ktorí prídu po nás, vydať mužné osvedčenie, že katolícke znievské gymnázium, verné svojej tradícii, bude plniť svoje poslanie tak, aby sa v ňom ani Cirkvi, ani štát, ani národ nikdy nesklamal.

A Vy, milí žiaci, majte vždy na mysli, že každá tehla tejto nádhernej budovy, v múroch ktorej strávite najkrajšie roky svojho mladého života, je obeťou Vašich otcov a celého národa slovenského. Budte hrdí, že ste žiakmi znievského gymnázia a dokážte všetkým, že bolo hodno túto budovu stavať, a že bolo potrebné znievské gymnázium pre budúce veky zabezpečiť.

Vám, vzácní hostia, ktorí ste vybudovanie tohto kultúrneho stánku umožnili, Pán Boh zaplatí, a nám, ktorí v tejto budove budeme pracovať, Pán Boh pomáha!

Pápežskou hymnou, ktorú zahrala hudba pešieho pluku 41 „Dr. Eduarda Beneša“, bola táto veľkolepá slávnosť skončená.

Zo slávnosti boli odoslané tieto pozdravné telegramy:

Pán prezident republiky, Praha Hrad.

Pri slávnosti otvorenia novej budovy katolíckeho gymnázia v Kláštore pod Znievom, kde pri spomienke na trpké osudy nášho ústavu a nášho národa v minulosti uvedomujeme si cenu dnešnej slobodnej prítomnosti, s vďakou si pripomíname Vašu prácu a Vaše zásluhy o našu štátnu samostatnosť a národnú slobodu, ubezpečujeme Vás, že generácie slovenskej katolíckej mládeže, vychované v duchu starej tradície tohto ústavu, budú vedieť vždy a za každých okolností verne slúžiť slobodnej republike. Ráďte prijať, pán prezident, úprimný prejav našej hlbokej odanosti.

Apoštolskej nunciatúre v Prahe.

Keď slávnostným spôsobom posviacame novú budovu katolickeho gymnázia v Kláštore pod Znievom, ktoré bolo a chce byť prameňom pravej kresťanskej kultúry, s hlbokou synovskou oddanosťou pozdravujeme Vašu Eminenciu ako vznešeného zástupcu Jeho Svätosti a prosíme Vás, aby Ste Jeho Svätosti tlmočili naše pevné odhodlanie, že vynaložíme všetky svoje schopnosti a sily, aby slovenská katolícka mládež, vychovaná v posvätených múroch tohto ústavu, stála vždy neohrozene v predných šírokoch Cirkve bojujúcej.

Pánu ministerskému predsedovi v Prahe.

Pri otváraní novej budovy znievského katolickeho gymnázia, ktoré bolo symbolom ťažkých osudov nášho národa v minulosti, v radostnom nadšení uvedomujeme si cenu našej štátnej samostatnosti a národnej slobody, chápeme všetky možnosti, ktoré slobodná prítomnosť poskytuje vývinu našej národnej kultúry a dovoľujeme si Vám, pán ministerský predseda, poslať z tejto slávnosti úprimný pozdrav, ubezpečujúc Vás o tom, že v duchu tradície ústavu budeme pracovať pre blaho a rozkvet našej slobodnej vlasti.

Pánu ministrovi školstva a národnej osvety v Prahe.

Keď otvárame novú budovu starého znievského gymnázia, ktoré pre svoju vytrvalosť v službách národných ideálov muselo zaniknúť, s pohnutím uvedomujeme si rozdiel medzi našou minulosťou a radostnou prítomnosťou a ubezpečujeme Vás, že náš ústav bude v novej budove verne a oddane slúžiť slobodnej republike, ktorá umožnila jeho vzkriesenie.

*

Po programe slávností prezreli si hostia novú budovu ústavu a potom zhromaždili sa v telocvični k spoločnému obedu, ktorého sa zúčastnilo do 200 osôb. Telocvičňa bola pre tento cieľ vkusne dekorovaná akad. maliarom prof. E. Lehotským. Počas obeda koncertovala vojenská hudba. Vysluhovanie vzali si na starosť žiaci a žiačky vyšších tried v malebných slovenských krojoch, čo pôsobilo na hosti veľmi príjemným dojmom. Pri obede odzneli mnohé príspevky, ktoré povedali: J. E. msgr. Marian Blaha, J. E. biskup Jozef Čársky, prof. Ján Baraník, asesor-farár, Mudr. Koloman Lekeš, miestny št. obvodný lekár, prof. Kornel Ďurana, not. taj. Jozef Antal, Michal Samuhel, starosta me-

sta Banskej Bystrice, prof. Anton Jánošík a na všeobecnú žiadosť povedal niekoľko srdečných slov i Baťko Škultéty, ktorému mládež pripravila srdečné ovácie.

Not. taj. Jozef Antal prečítal pozdravné príписy a telegramy, došlé na patronát alebo na riaditeľstvo ústavu:

*Vážení pánové,
z uložení pana ministra dovoľujú si Vám poďakovať za Vaše
laskavé pozvaní k slávnosti dňa 11. října t. r.*

*Pan ministr žádá, aby byl omluven, ježto je vázán jinými úředními povinnostmi, a přeje Vaši slávnosti hojně
zdaru.*

*S projevem dokonalé úcty
osobní tajemník ministra školství a národní osvěty.*

Vážení pánovia!

*Ďakujem srdečne za láskavé pozvanie k slávnostnému
otvoreniu novej budovy Vášho ústavu dňa 11. októbra 1936.*

*Lutujem, že sa nebudem môcť pre iné časové dispozície
zúčastniť a prosím, aby som bol omluvený.*

*Prajem Vášmu ústavu všetko najlepšie pre budúcnosť
a som v plnej úcte*

*Dr. Ivan Déer,
minister spravodlivosti.*

*Ďakujem za láskavé pozvanie na slávnosť posviacky a
otvorenia novej budovy Vášho ústavu. Prajem slávnosti ako
i práci školy v novej budove hojne zdaru.*

Ballo, prednosta referátu min. šk. a nár. osv.

Slovutní pánové!

Ďěkuji Vám srdečně za laskavé pozvání k návštěvě Vašeho krásného ústavu. Litoval jsem velmi, že bohužel, pro naprostý nedostatek času při mém zájezdu na Slovensko, nemohl jsem zajet k Vám, abych shlédl nový Váš ústav. Snad bude to možno příště. Centokrátě měl jsem již dříve stanoven přesný program, kdy veškerý čas mého pobytu na Slovensku byl na minuty rozvržen.

Přeji činnosti Vašeho ústavu ve všech směrech rozvoj a plný zdar. Rád, naskytne-li se mně kdykoliv příležitost, snahy Vaše podpořím.

*V hluboké úctě Vám oddaný
Rudolf Bečan,
předseda rep. strany zeměd. a ma-
loroln. lidu.*

Dnes prosím z tej duše úprimnej aj ja Boha, aby so-
trval navždy s Vami v novom Vašom stánku, aby sa nad
Znievom už nikdy nezvečeralo. Nech Vás všetkých chráni
od zlého a posilňuje v dobrom. Nech žehná vznešenú prácu
profesorského sboru, aby mládež kláštorská vynikala v mú-
drosti a v bázni božej, aby sa stala chlúbou Cirkve, národa
a štátu.

Poslanec Petrovič.

Lutujem, že môj zdravotný stav nedovoľuje, aby som
sa zúčastnil milej slávnosti, na ktorej bude odovzdaný svoj-
mu účelu stánok, slúžiaci kultúrnemu povzneseniu nášho
národa. Prajem si zo srdca, aby sa z neho širil tvorivý na-
cionalizmus slovenský. Nech upevňuje vieru otcov, vieru
opravdivú, tolerantnú, sejúcu svornosť medzi všetkých prí-
slušníkov nášho národa.

V úprimnej úcte Váš Ján Ursíny, posl. NS.

K nedeľnej slávnosti posviacky a otvorenia novej bu-
dovy Vášho ústavu prijmite prejav našej radosti nad novým
a dôstojným stánkom vzdelania a osvetu nášho národa a
úprimné želanie plného a trvalého zdaru v práci.

Riaditeľstvo Slovenskej pokladnice.

Dakujem Vám za srdečné pozvanie na slávnosť po-
sviacky novostavby rím. kat. reálneho gymnázia. Sdeľujem
Vám však s polutovaním, že úradné záležitosti odvolávajú
ma do Prahy, kde sa zdržím do konca týždňa, takže pri
najlepšej vôli nemôžem prísť na Vašu slávnosť. Reálnemu
gymnázia mnoho zdaru: prajúc v novej budove zostáva

inž. Štefan Janšák,

zemský prednosta technickej služby na Slovensku.

Lutujem, že sa nemôžem zúčastniť slávnostného otvo-
renia novej budovy r. k. reálneho gymnázia v Kláštore pod
Znievom. Verte, že budem v duchu prežívať tieto radostné
chvilky a že hlboko sa skláňam pred týmto významným die-
lom, ktorým ste si so svojimi spolupracovníkmi vystavali
nehynúci pomník v srdciach všetkých, ktorým osud a bu-
dúcnosť našej mládeže nie sú ľahostajnými. Boh žehnaj
Vašej ďalšej práci! S prejavom hlbokkej úcty Váš vďačný

Ďadolf Pštross,

radca polit. správy v Bratislave.

Želám zdarom korunovanej šlachetnej práci Vašej aj do budúcnosti mnoho-mnoho božieho požehnanja ku hojnému zveladeniu duševných hodnôt slovenskej mládeže našej tak na cirkevnom poli, ako i na poli národnej a vlasteneckej práce v prospech republiky Československej.

Alexander Parassin, okr. náčelník v Komárne.

Ústav, v ktorom vyrastať budú slovenské katolicke charaktery, s radosťou víta a k tejto práci hojného božieho požehnanja želá

Spolok Sv. Vojtecha v Črnave.

Keď z príležitosti tejto s láskou a povďačnosťou si spomínam na staré znievské gymnázium, do šlapajov starého stúpivšieho ústavu vivat, crescat, vigeat ad maiorem Dei gloriam et salutem nobilis gentis Slovacorum.

Senátor dr. Karol Krčmery, bývalý žiak starého znievského gymnázia.

Novej inaugurovanej budove veľa požehnanja božieho tak žiactvu ako i profesorom praje

P. Rudolf Mikuš, provinciál S. J.

Križ najväčšou vedou, ale veda nesmie byť križovaná. Zdar Boh Vašej práci.

Jozef Branecký, provinciál rádu piaristov.

Z príležitosti Vám, Znievu, celému katolíckemu Slovensku tak radosťnej posviacky novej velebnej budovy gymnázia ráčte prijať naše skromné blahoželanie. Nech milostivý Boh dá ústavu splniť tú vznešenú úlohu, ktorá sa od katolíckeho gymnázia očakáva ako v prospech jednotlivcov tak i celého Slovenska. Boh žehnaj Vaším prácam!

P. Jozef Weiss-Nägel S. J.,
tektor jezuitského kláštora
v Ružomberku.

K slávnostnému aktu posviacky modernej budovy gymnázia prejavujem radosť nad víťazným postupom národnej práce.

Matej Buček, kraj. poslanec.

Hojného zdatu a božieho požehnanja přeje ústavu v nově budově

arcibiskupské gymnasium v Praze.

Ředitel a profesorský sbor arcibiskupského gymnasia v Kroměříži blahopřeje a prosí o požehnání boží.

*V novom Vašom stánku božieho požehnania a z Vášho blahodarného účinkovania mnoho radosti Vám želá
gymnázium v Lučenci.*

K slávnostnej vysviacke a pri otvorení novej budovy Vášho ústavu Vám prajeme mnoho zdaru. Nech Váš ústav prispeje zveladiť duchovnú i hmotnú kultúru svojho kraja, Slovenska a celej republiky. Ospravedlnite, prosíme, že náš delegát nemohol prísť, a prijmite vládne aspoň toto naše pozdravenie a blahoželanie.

Za profesorský sbor št. čsl. reál. gymnázia v B. Bystrici:
Augustín Skalák, senior. Ján Úlehla,
riaditeľ.

Pred 61 rokmi zatvorila maďarská vláda ostatné slovenské gymnázium vo Vašej obci. Teraz v oslobodenej vlasti vysviacate nádherný stánok kultúry, znovu zriadené čsl. reálne gymnázium. Budova Vašej školy bude nielen posvätená podľa obradu katolíckej cirkve, je už posvätená slzami tých generácií, ktoré boli svedkami brutálneho násillia pred 61 rokmi a ktoré trvalo až do oslobodenia Slovenska; je posvätená i vřucnou láskou terajšich činitelov, ktorí sa zaslázili o otvorenie a znovu vybudovanie gymnázia v Klástore pod Znievom. Radujeme sa s Vami úprimne, srdečne a prajeme Vášmu ústavu zdaru, prajeme zdaru práci Vášho sboru, prajeme Vám, aby z Vášho ústavu vychádzali vždy verní synovia nášho národa, ktorí by si vedeli vážiť obeti, ktoré občianstvo prináša pre vyššie vzdelanie slovenskej mládeže, ktorí by raz boli dobrými vodcami a učiteľmi ľudu, z ktorého vyšli.

Za prof. sbor št. čsl. rej. reál. gymnázia v Kremnici

R. Štancl, riaditeľ.

Pri príležitosti otvárania novej budovy pre Váš ústav, ktorého pôvod je tak významný v dejinách slovenského národa, tešíme sa v duchu z Vášho veľkého činu a vyslovujeme svoje vřucne želanie, aby ústav sa zveladoval a vychovával zdačných synov slovenskému národu a statočných a verných občianov republiky Československej.

Za riad. a prof. sbor št. čsl. koed. uč. ústavu v Št. Ľepčiaciach

V. Manda, správca ústavu.

Riaditeľstvo a profesorský zbor rím. kat. učiteľského ústavu v Spišskej Kapitule z príležitosti otvorenia novej budovy Vášho gymnázia s nadšením pozdravuje a víta nový katolícky palác slovenskej kultúry a praje si, aby veľké hmotné obety slovenských katolíkov doniesly hojné duchovné ovocie v obrodení slovenskej katolíckej študujúcej mládeže.

J. Brandobur, riaditeľ.

Vážení kolegovia! Riaditeľstvo a profesorský zbor „Mestského čl. reál. gymnázia“ v Hlohovci prijali sme s radosťou Vašu zprávu o tom, že dňa 11. októbra 1936 otvárate nový ústav. Bohužiaľ — nemôžeme sa osobne zúčastniť na Vašej slávnosti, ale prajeme Vám všetkým v ďalšej školskej práci mnoho úspechu. Pracujte na výchove slovenskej mládeže, pracujte na poli verejnej činnosti — my Vám ku vznešenej a obetavej práci prajeme mnoho zdraru.

Konrád Rotrekl, doč. riaditeľ.

Oslavujem s Vami v duchu radosný deň otvorenia nového stánku výchovy slovenskej katolíckej mládeže.

Dr. Štefan Benko, vládny radca.

Blahoželám Vám k vzdelávaniu Slovače v irečítom stánku slovenskej kultúry. Všemohúci zehnaj Vaše diela!

Dr. Ivan Hilmer, starosta Lučenca.

K otvoreniu nového stánku slovenského školstva v našom Ľurci úprimne blahoželáme.

Sporiteľňa v Ľurčianskom Sv. Martine.

Nech slobodou vzkriesený ústav s tradíciou veľkého biskupa Moysesá učí Slovákov svornosti a láske k Československému štátu.

Školdozorca Gallo.

Otváranie kultúrneho stánku rodného kraja pozdravujem!

Dr. St. Dlugopolský a prof. J. Tatár.

Starý Zniev z novej budovy nech vzrastá k novej sláve!

Dr. Žirko.

K radosnému dňu v histórii gymnázia gratuluje

Olga Mamateyová, vdova po čs. konzulovi.

Želám Vám z celého svojho slovenského srdca, aby nové slovenské gymnázium odčinilo tú krivdu, ktorej sa na našom národe dopustila maďarská vláda, keď tento ústav ztvorila.

Štekláč, Kremnica.

*Slávnostné shromaždenie úctive pozdravuje a ústavu
radoštný rozvitok želá* *Dr. Ľudovít Novák.*

*Žehnaj, Bože, dielo utvorené novou stavbou prvého
slovenského katolíckeho gymnázia. Nech vychováva hrdi-
nov vlasti za Boha a za národ.*

*Ernest Lauko, dekan-farár, a Klára Szabová,
správkyňa školy v Sklených Čepliciach.*

*Vaši zítřejší slávnosti preji mnoho zdaru. Budu aspoň
v duchu s Vami.* *Prof. Janovský.*

*Tešíme sa z dosiahnutého úspechu. Kráčajte v tradi-
ciach otcov. Vivat, crescat, floreat! Kriváň, Gašinec, Mišák,
Klabník, Hyrošš, Dovál, Kudela, Rusnák, Horváth, boho-
slovci v Nitre, bývalí žiaci ústavu.*

*Lutujem, že sa osobne nemôžem zúčastniť Vašej sláv-
nosti. Povinnosť volá. Prijmite moje blahoželanie k tomuto
tak významnému sviatku nášho gymnázia.*

Ľibor Peška, kapitán parníka Jizera, býv. žiak ústavu.

*Za pozdravné telegramy, ktoré boli odoslané zo sláv-
nosti, dostalo riaditeľstvo tieto príписy:*

*Kancelária prezidenta republiky ďakuje srdečne za po-
zdravný prejav, ktorý ste zaslali pánu prezidentovi zo sláv-
nosti otvorenia novej budovy katolíckeho gymnázia v Klá-
štore pod Znievom.*

Za kanceláriu prezidenta republiky: Dr. Říha.

Vážený pán riaditeľ,

*pán ministerský predseda ďakuje za pozdravný telegram,
ktorý ste mu zaslali z príležitosti slávnostného otvorenia
novej budovy gymnázia v Kláštore pod Znievom. Úprimne
ľutuje, že pre neodkladné vládne práce nemohol sa sláv-
nosti osobne zúčastniť a želá tomuto znovuzkriesenému
stánku národnej kultúry vznešených úspechov.*

Z príkazu predsedu vlády nečit, podpis.

*V rámci slávnostného dňa sohrala študentská XI. ústa-
vu s XI. vysokoškolského internátu Svoradova z Bratislavy
priateľský futbalový zápas, pri ktorom vymenili si mužstvá
klubové vlajky. Večer bola v telocvični ústavu zábava, kto-
rej sa zúčastnil veľký počet hostí a bývalých žiakov ústavu.*

Spevácky sbor žiakov zaspieval niekoľko ľudových piesní, ktoré nacvičil a dirigoval prof. K. Ďurana.

*

Nová budova ústavu bola postavená podľa plánov, ktoré vypracovala stavebná kancelária Donner a Makovický v Bratislave. Plány schválilo ministerstvo školstva a národnej osvety v Prahe. Stavebné práce prevádzala firma St. Jančiarik z Turč. Sv. Martina. Po celú dobu trvania stavebných prác Krajský úrad dozorom poveril ing. Eugena Pavlovského, ktorý osobne dozeral na priebeh celej práce a svedomite sa staral, aby každá práca bola prevedená v rámci rozpočtu solídne a presne.

Pozemok, na ktorom nová budova stojí, zakúpila politická obec Kláštor pod Znievom od Centrálnej správy cirkevných veľkostatkov za 75.000 Kč. Celá plocha tohto pozemku je veľká 1 hektár, 14 árov a 83 štvorcových metrov. Svojou polohou pozemok v každom ohľade plne vyhovuje, pretože je suchý, vzdialený od všetkého hluku, prachu a všetkého, čo by mohlo byť so stránky výchovnej a zdravotnej závadné.

Novostavba je svojou hlavnou frontou, v ktorej umiestené sú účelné miestnosti, obrátená na juhovýchod, takže v učebniach, opatrených veľkými obločkami, je dostatok denného svetla. V južnom trakte sú umiestené sberky učebných pomôcok, v trakte severnom kresliareň, sborovňa s profesorskou knižnicou, byt školníka a vedľajšie miestnosti. Telocvičňa ústavu je v samostatnom trakte a priliehajú k nej šatne, sprchy, kabinety pre cvičiteľa a miestnosť pre telocvičné a herné náradie. V novej budove má ústav vlastnú lekársku ordináciu a inšpekčnú izbu. Chodby sú dostatočne široké, primerane osvetlené a majú oddelené šatne. Nad hlavným vchodom na prvom poschodí je kancelária riaditeľstva s prijímacou miestnosťou a s miestnosťou pre archív.

V celej budove je vodovod a kanalizácia. Vodu čerpá elektrický motor zo studne, ktorá je v pivnici ústavu. Budova je ohrievaná ústredným kúrením a má vo všetkých miestnostiach elektrické osvetlenie s dostatočným množstvom osvetľovacích telies.

Všetky miestnosti sú vyparketované, chodby, hally a schodišťa vydláždené. V celej budove je nový, moderný a účelný nábytok.

Okolie budovy je upravené čiastočne na hriská, čiastočne ako parkovaná záhrada, pri úprave ktorej s nevšednou ochotou pracovali žiaci VII. triedy, ktorí tomuto zamestnaniu venovali svoj voľný čas.

O rozsahu všetkých prác a o náklade na jednotlivé práce, súvisiace so stavbou a zariadením novej budovy ústavu, podáva prehľad tento výkaz:

	Druh práce	Bola zadaná firme	V cene	
			Kč	h
1	Stavebné práce	Jančiarik, T. Sv. Martin	1,305.222	40
2	Stolárske práce	Černička, Ledn. Rovné	95.259	—
3	Zámočnické práce vnútorné	Vozáry, L. Sv. Mikuláš	79.844	—
4	Zámočnické práce vonkajšie	Hromý, Piešťany	36.690	—
5	Sklenárske práce	Wix, T. Sv. Martin	35.868	—
6	Natieračské práce	Kazimír, Trnava	36.355	60
7	Maliarske práce	Ároch, Trenčín	17.568	—
8	Terrazzarské práce	Siderolit, Púchov	10.837	50
9	Dlaždičské a obklad. práce	Terrazzo, Bratislava	118,269	—
10	Skloželezobeton	Mutliplex, Bratislava	6.525	—
11	Kachliarske práce	Bock, Zvolen	7.550	—
12	Parketárske práce	Schmitt, Topoľčany	74.218	—
13	Orientačné štítky	Sfinx, Fiľakovo	1.241	20
14	Ústredné kúrenie bez izol.	Oravec, Bratislava	229.205	40
15	Izolačné práce	Termostav, Bratislava	8.646	—
16	Kanalizačné práce	Starý, Bratislava	132.987	—
17	Elektrické vedenie	Staněk, T. Sv. Martin	27.464	71
18	Štát. znak, nápis, pam. tabuľa	ak. sochár Fr. Štefunko	14.654	—
19	Príp. pre kanal., vodov. a iné	Starý, Bratislava	20.012	80
20	Vstavané skrine	Fr. Matušovič, Kl. p. Zn.	4.055	—
21	Čalúnické práce	J. Novák, Praha	17.054	—
22	Osvetľovacie telesá	Klauber, Bratislava	14.522	30
23	Stožiare	Staněk, T. Sv. Martin	2.300	—
24	Zariadenie laboratórií	J. Ružička, Bratislava	101.560	20
25	Zariadenie telocvične	J. Seidl, Šlapanice	32.011	20
26	Koberce	Büchler, Bratislava	7.855	85
27	Bielizeň pre inš. izbu	J. Tatár, Žilina	2.289	—
28	Krúže a obrazy	O. Trávnivek, Žilina	2.940	—
29	Elektrické hodiny	fma Jednotný čas, Praha	3.240	—
30	Lavice	R. Pietsch, Bratislava	23.200	—
31	Nábytok	Tatra, T. Sv. Martin	151.932	60
32	Drobné práce čalúnické	J. Novák, Kl. pod Zn.	700	—
33	Za pozemok sa zaplatilo	Centrálnej správe	75.000	—
34	Za vypracovanie plánov	Donner a Makovický	36.500	—
Spolu celý náklad			2,733.577	76

Školské zprávy.

Profesorský sbor.

a) Zmeny:

Zo sboru nevystúpil nik.

Na začiatku školského roku 1936/37 do sboru vstúpili: František Janovský, ktorý dňom 15. septembra 1936 opustil ústav a nastúpil službu na št. čs. reálnom gymnáziu v Telči;

Egon Schosz, ktorý dňom 1. októbra nastúpil službu na spolkovom dievčenskom nemeckom ref. reálnom gymnáziu v Moravskej Ostrave.

Na miesto týchto boli do sboru prijatí:

doč. prof. Jozef Klvaňa, ktorý dňom 1. októbra 1936 nastúpil službu na ústave, a doč. prof. dr. Leopold Freisler, ktorý nastúpil dňom 15. októbra 1936.

Miesto výpomocného katechetu Jána Juhaniaka, ktorý dňom 1. októbra 1936 nastúpil prezenčnú službu vojenskú, prišiel Ján Hulla, pridelený vo funkcii kaplána do Kláštora pod Znievom. Keď tento bol dňom 1. novembra 1936 biskupským úradom preložený na iné pôsobíšte, jeho učebný úväzok prevzal Jozef Grnáčik, správca r. k. fary v Turčianskom Sv. Duri, ktorý na ústave vyučoval do 1. marca 1937, kedy nastúpil Martin Pizerák, miestny r. k. kaplán, ktorý vyučoval až do konca školského roku.

Prof. Ján Koperdák vykonal pred skúšobnou komisiou v Bratislave v jarnom období 1937 ustanovovaciu skúšku profesorskú.

b) Sbor na konci školského roku 1936/37.

Bež. číslo	Meno a hodnosť	Apro- bácia	Predmety, ktorým vyučoval	V triede	Týžd. hodín	Iné úkony
1	Ph. dr. František Hrušovský, riaditeľ	DZ	dejepis vlastiveda latinčina fil. proped.	VIa, VIIa VIIIa Va6 VIIIb2	17	Správca sbierok num.-ar- cheológ.

Bež. číslo	Meno a hodnosť	Apro- bácia	Predmety, ktorým vyučoval	V triede	Týžd. hodín	Iné úkony
2	Ján Baraník, profesor	Nb	nábožen- stvo latinčina	VI ₂ , VII ₂ , VIIIa ₂ , VIIIb ₂ III ₆ , IV ₆	20	Triedny vo IV. triede, exhorty
3	Jaroslav Brysejn, s. profesor	(LN)	latinčina fil. proped.	VI ₅ , VII ₅ , VIIIa ₅ , VIIIb ₅ VIIIa ₂	22	
4	Ján Cachovan, profesor	MF	matematika fyzika rysovanie	III ₂ , Vb ₂ , VII ₂ , VIIIb ₂ III ₃ , VII ₃ , VIIIb ₄ III ¹	21	Triedny v VIIIb tr., správca sbierok fyzikál- nych
5	Kornel Durana profesor	MF	matematika fyzika chemia rysovanie spev	I ₄ , IV ₃ IV ₂ , VIIIa ₄ IV ₂ , Va ₂ , Vb ₂ , VI ₂ IV ₁ I ₂	24	Správca sbierok chemi- ckých a hudob.
6	Jozef Felix, s. profesor	(Fr)S1	slovenčina francúzčina	II ₅ , Va ₅ , VI ₅ , VIIIb ₄ VI ₄ , VIIIb ₄	23	Správca žiackej knížnice, triedny v VI. tr.
7	Ph. dr. Leopold Freisler, doč. profesor	NFr (nem.)	nemčina nem. konv.	IV ₃ , Va ₃ , Vb ₃ , VI ₃ , VII ₃ VII ₂	17	
8	Jozef Klvaňa, doč. profesor	TZ	telocvik diev. tel. zemepis	IV ₂ , Va ₂ , Vb ₂ , VI ₂ , VII ₂ , VIIIa ₂ , VIIIb ₂ (I-III) ₂ , (IV-VIII) ₂ Va ₂ , Vb ₂ , VI ₂	24	Triedny v Va triede, správca tel. a her- ného nariadenia

Bež. číslo	Meno a hodnosť	Apro- bácia	Predmety, ktorým vyučoval	V triede	Týžd. hodín	Iné úkony
9	Ján Koperdák, profesor	Sl Fr	slovenčina francúzčina	VII ₃ , VIIIa ₄ Va ₆ , VII ₅ VIIIa ₄	22	Triedny v VII. triede, správca prof. knižnice
10	Eugen Lehotský, výp. učiteľ	akad. mal.	kreslenie telocvík	I ₄ , II ₄ , III ₂ , IV ² I ₂ , II ₂ , III ₂	18	Správca sbierek pre kre- slenie
11	Martin Dizerák, výp. učiteľ	—	nábožen- stvo	I ₂ , II ₂ , III ₃ , IV ₂ , Va ₂ , Vb ₂	12	Miestny r. k. kaplán
12	Mária Polóniová, sml. profesorka	N R (rus.)	nemčina	I ₄ , II ₄ , III ₄ , VIIIa ₂ , VIIIb ₂	16	
13	Ján Stejskal, doč. profesor	DZ	dejepis vlastiveda zemepis latinčina	I ₂ , II ₂ , III ₂ , IV ₂ , Va ₂ , Vb ₂ VIIIb ₃ III ₂ Vb ₆	24	Triedny v III. triede, správca sbierek zeme-de- jepisných
14	Ján Štalmašek, s. profesor	M(G)	matematika deskr. geometria spev	II ₄ , Va ₃ , VI ₃ , VIIIa ₂ VII ₂ , VIIIa ₂ VIIIb ₂ II ₂	20	Triedny v VIII. a tr., správca sbierek matem.- geometr.
15	Klaudia Štefková, s. profesorka	Sl(Fr)	slovenčina francúzčina	I ₅ , III ₄ , IV ₄ , Vb ₃ Vb ₆	22	Triedna v V. b triede

Bež. číslo	Meno a hodnosť	Apro- bácia	Predmety, ktorým vyučoval	V triede	Týžd. hodin	Iné úkony
16	Viera Volková, profesorka	PZ	prírodopis zemepis	Is, II ₃ , VI ₃ , VII ₃ , VIIIa ₂ VIIIb ₂ II ₂ , IV ₂	20	Triedna v II. triede, správkyňa sberok prírodopisných
17	Julius Hečko, výp. učiteľ	—	náb. ev. a. v.	(I. VIII) ₂	2	Správca ev. a. v. fary v Príbovciach
Školníci: Jozef Hrdina a Tobiáš Bajnok.						

Kronika ústavu.

Školský rok 1936/37 započal sa dňom 1. septembra 1936. V tento deň konaly sa opravné skúšky a dodatočné skúšky prijímacie, ktoré na zvláštnu žiadosť povolil referát ministerstva školstva a národnej osvety.

2. septembra bolo slávnostné „Veni Sancte“ vo farskom kostole s príležitostnou exhortou prof. Jána Baranika. Po službách božích vysvetlili sa žiakom školské pravidlá.

3. septembra začalo sa pravidelné vyučovanie. Keďže v starej budove ústavu nebolo dost' miesta pre veľký počet žiakov, muselo sa vyučovať so striedavou frekvenciou.

5. septembra pri príležitosti narodenín Jeho Veličenstva Petra II., kráľa bratskej Juhoslávie, bol žiactvu zdôraznený význam stykov československo-juhoslovanských.

7. septembra pristúpili žiaci ústavu ku sv. spovedi a dňa 8. septembra k spoločnému sv. prijímaniu.

21. septembra konaly sa na ústave ústne skúšky dospelosti v jesennom období. (Pozri „Skúšky dospelosti“.)

26. septembra zastavil sa na svojej ceste po Slovensku pán prezident republiky dr. Eduard Beneš. (O účasti ústa-

vu pri vítaní pána prezidenta vid' článok na úvodnom mieste tejto výročnej zprávy.)

11. októbra v rámci veľkej slávnosti bola posvätená, otvorená a svojmu účelu odovzdaná nová budova ústavu. (O tejto slávnosti vid' obšírny článok na 8. strane výročnej zprávy.)

Dňom 15. októbra začalo sa pravidelné vyučovanie v novej budove ústavu s jednoduchou frekvenciou.

Dňa 27. októbra z príležitosti štátneho sviatku usporiadal ústav dôstojnú oslavu 18. výročia československej samostatnosti. (Vid' „Oslavy“.)

31. októbra bol žiactvu pripomenutý význam sporivosti. Žiaci dostali „Sporiteľničné besiedky“, ktoré poslala ústavu Sporiteľňa v Turčianskom Sv. Martine.

7. novembra z príležitosti 125. výročia narodenín J. Erbena boli žiaci poučení o živote a diele tohto významného básnika.

20. novembra konala sa porada za prvé obdobie šk. roku.

21. novembra prednášal spisovateľ K. Čulen o živote amerických Slovákov.

27. novembra vykonal na ústave inšpekciu odborný inšp. telesnej výchovy.

6. decembra pristúpili žiaci ústavu ku sv. spovedi a nasledujúceho dňa k spoločnému sv. prijímaniu.

8. decembra zahráli žiaci VIII. triedy „Charleyovu tetu“ od anglického spisovateľa Burdela.

23. a 24. januára zahráli žiaci VII. triedy divadelnú hru Fodora-Lakatoša „Život patrí mladým“.

26. januára konala sa porada za prvý polrok.

29. januára zúčastnili sa žiaci vyšších tried premietania filmu Matice slovenskej „Za Slovákmí od New-Yorku po Missisipi“ v kine Národného domu v Turčianskom Sv. Martine.

Druhý polrok začal sa pravidelným vyučovaním dňa 3. februára 1937. Vzhľadom na rozličné okolnosti, ktoré riadny beh školskej práce rušily, musely sa poľnočné prázdniny skrátiť. Referát ministerstva školstva a nár. osvetu toto opatrenie riaditeľstva ústavu výnosom č. 1513/37-II/P zo dňa 29. februára schválil.

10. februára bol žiactvu v rámci vyučovacích hodín pripomenutý význam slávneho ruského básnika A. S. Puškina.

14. februára zahráli žiaci nižších tried pod vedením prof. M. Polóniovej divadelnú hru „Radúz a Mahuliena“.

12. februára vykonal miestny št. obvodný lekár Mudr. Koloman Lelkeš očné prehliadku na ústave.

28. februára oslávil ústav 15. výročie korunovania Sv. Otca pápeža Pia XI. (Viď „Slávnosti“.)

6. marca usporiadal ústav oslavu 87. narodenín prezidenta-osloboditeľa T. G. Masaryka. (Viď „Slávnosti“.)

V dňoch 5. a 6. marca pristúpili žiaci ku sv. spovedi a dňa 7. marca k spoločnému sv. prijímaniu. Žiakov zvláštnymi rekolekciami ku spovedi pripravoval P. J. Weiss-Nägel SJ. z Ružomberka.

23. marca boli žiaci poučení o význame mieru Československého Červeného kríža v smysle tohoročného hesla „Bdelosť v pokoji“.

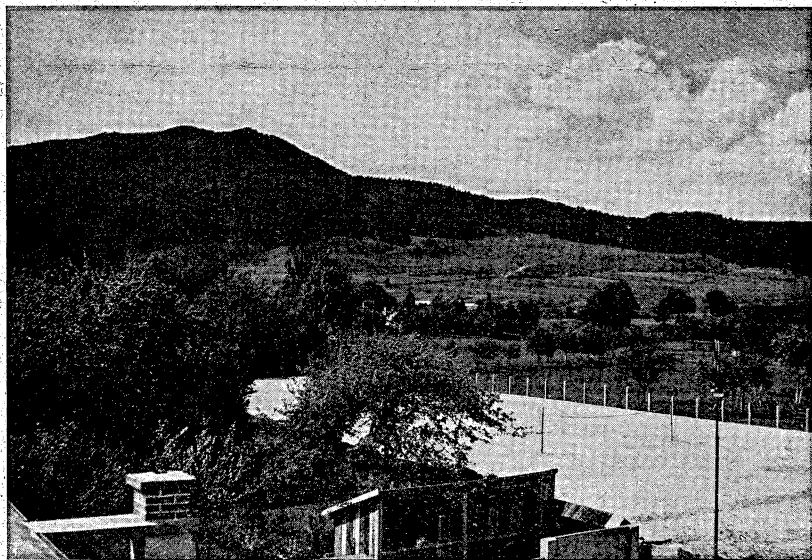
31. marca bol žiactvu pripomenutý význam Ľubomíra Ondrušáka, pôvodcu písomnej reči slovenskej.

16. apríla konala sa cenzúrna porada za III. obdobie šk. roku.

V dňoch 19.—21. apríla byly písomné skúšky dospelosti. (Viď „Skúšky dospelosti“.)

6. mája oslávil ústav pamiatku generála Milana Rastislava Štefánika. (Viď „Slávnosti“.)

8. mája bol žiakom pripomenutý význam matiek a rodinného života.

Pohľad z II. poschodia na dvor ústavu a Jankovú.

10. mája v rámci vyučovacích hodín boli žiaci poučení o vzťahoch Československej republiky k spriateleneému a spojeneckému Rumunsku.

12. mája vykonal na ústave inšpekciu vyučovania ev. a. v. profesor Ľ. Neckár.

V dňoch 12.—14. mája vykonal všeobecnú inšpekciu na ústave pán vládný radca Matúš Stolárik, krajinský školský inšpektor.

13. mája hospitoval na vyučovacích hodinách náboženstva r.-k. biskupský komisár dr. Silvester Jung, ktorý ďalšiu časť inšpekcie vykonal 19. mája.

V dňoch 24.—26. mája žiaci III. a IV. triedy pod vedením prof. Baraníka a prof. Lehotského podnikli autobusovú vychádzku do B. Bystrice, Krupiny, Bzovíka, Ďuďiniec, Levíc, Hronského Sv. Benedikta a Sklených Teplíc.

27. mája zúčastnili sa žiaci slávnostného eucharistického sprievodu Božieho Tela.

28. mája oslávil ústav 53. narodeniny pána prezidenta republiky dr. Eduarda Beneša. (Viď „Slávnosti“.)

31. mája VI. trieda pod vedením prof. Duranu usporiadala exkurziu do pivováru v Turč. Sv. Martine.

2. júna navštívil ústav p. R. Alléon, ktorý recitoval francúzske texty.

V dňoch 2.—5. júna konaly sa ústne skúšky dospelosti v VIIIa triede. (Viď „Skúšky dospelosti“.)

V dňoch 7.—9. júna konaly sa ústne skúšky dospelosti v VIIIb triede. (Viď „Skúšky dospelosti“.)

V dňoch 7.—9. júna usporiadali žiaci VII. triedy pod vedením triedneho profesora Jána Koperdáka vychádzku na Kýčeru, zámok Kunerad, Rajecké Teplice, Súľovské skaly a hrad Strečno.

V dňoch 14. a 15. júna žiaci Va triedy s profesorom J. Klvaňom navštívili Dolný Kubín, vystúpili na Choč, prezreli si hrad Likavu a Slovenskú papierenň v Ružomberku.

V dňoch 15. a 16. júna žiaci VI. triedy s profesorom J. Felixom podnikli vychádzku na Krížnu, navštívili Banskú Bystricu a Kremnicu.

Žiaci II. a Vb triedy s prof. Volkovou a Štefkovou podnikli autobusovú vychádzku do Zlína, kde navštívili Bažove závody a prezreli si všetky pamätnosti a zvláštnosti na ceste z Kláštora pod Znievom do Zlína.

Žiaci I. a IV. triedy 16. júna usporiadali guľášový výlet do Doliny.

V poslednom týždni školského roku pristúpili všetci žiaci ústavu ku sv. spovedi a k sv. prijímaniu.

V dňoch 17.—19. júna vykonal miestny št. obvodný lekár Koloman Lelkeš prehliadku žiakov.

Dňa 21. júna bola klasifikačná porada za školský rok 1936/37.

26. júna bolo slávnostné Te Deum s príležitostnou exhortou prof. Jána Baraníka. Po službách božích shromáždili sa žiaci ústavu v telocvični, kde vypočuli prejav riaditeľa ústavu, ktorý poučil žiactvo o povinnostiach katolíckeho žiaka v letných prázdninách.

Slávnosti.

Školský rok 1936/37 bol bohatý na udalosti, ktoré ústav primeraným spôsobom oslávil. Každá slávnosť, ktorú ústav usporiadal, mala popri umeleckej úrovni i svoje výchovné poslanie a bola organizovaná tak, aby slúžila predovšetkým vlasteneckému duchu. Pretože ústav vlastnej auly v novej budove nemá, všetky slávnosti konaly sa v telocvični, ktorá bola pre takéto ciele vždy primeraným spôsobom upravená.

O slávnostnom uvítaní pána prezidenta republiky v Kláštore pod Znievom a o slávnosti posvätenia a otvorenia novej budovy ústavu zmiňujeme sa v samostatných článkoch tejto výročnej zprávy, aby sme i týmto spôsobom zvečnili pamiatku týchto významných dní v živote ústavu.

Štátny sviatok oslávil ústav slávnostnou akademiou, ktorá mala tento program:

1. Hold štátnej vlajke. Štátnu hymnu zaspievalo žiactvo.
2. Ā. M.: Na pamiatku veľkého dňa. Recitovala L. Doštalová III. tr.
3. L. Beethoven: Sonate pathétique. Na husliach zahral prof. Štalmašek, na klavíri doprevádzal prof. Mužík.
4. P. O. Hviezdoslav: Maliniarky. Sborová recitácia žiakov nižších tried. Nacvičil a dirigoval prof. J. Felix.
5. Slávnostnú reč o význame dňa povedal riaditeľ dr. Fr. Hrušovský.

V prestávke študentská kapela zahrála smes slovenských ľudových a národných piesní.

6. Št. Fajnor: Narodov otče. Zaspieval sbor žiakov. Dirigoval prof. Ďurana.

7. M. Rázus: Ó, národe, prápor vztyč! — recitoval Pavel Vašek VIIIb.

8. Raff: Cavatina, na husliach zahral VI. Láncoš, VIIIb, na klavíri doprevádzal prof. Štalmašek.

9. Ivan Krasko: Baníci. Sborová recitácia žiakov vyšších tried. Nacvičil prof. Felix.

10. Rachmaninov: Prelud, na klavíri zahral prof. Štalmašek.

11. P. O. Hviezdoslav: Slováci! — recitoval G. Täuber, VI. trieda.

12. M. Schneider-Trnavský: Bože, čo' ráčil. Zaspieval sbor žiakov.

V nedeľu dňa 28. februára oslávili sme 15. výročie korunovania Sv. Otca touto akademiou:

1. J. Surzynski: Tu es Petrus. Zaspieval sbor žiakov.

2. A. Miššuth: Pápežovi. Recitoval V. Laca VII.

3. Gounod: Ave Maria, na husliach zahral VI. Láncoš VIIIb, na klavíri doprevádzal prof. Štalmašek.

4. Slávnostnú reč povedal prof. Ján Baraník.

5. P. L. Lambiloffe: Ave Maria, zaspieval sbor žiakov.

6. J. Štefánik, žiak VIIIb triedy: Veľkému pápežovi, recitoval M. Buček, žiak II. triedy.

7. Hudobnú skladbu na klavíri zahral prof. Štalmašek.

8. P. G. Hlbina: Boj lásky, recitoval J. Mattyašovský IV. tr.

9. P. G. Jung: Christus vincit, zaspieval sbor žiakov.

10. Pápežskú hymnú zaspievalo obecnstvo.

Dňa 6. marca usporiadal ústav na oslavu *87. narodenin prezidenta-Osloboditeľa* akademiou s týmto programom:

1. Štátna hymna, spoločný spev.

2. Odkaz prezidenta-Osloboditeľa. Dr. Fr. Hrušovský, riaditeľ ústavu.

3. Fíguš-Bystrý: Zmráka sa. Zaspieval sbor žiakov.

4. P. O. Hviezdoslav: Masarykovi, recitoval P. Bunčák VII. tr.

5. J. Kalinčák: Bojovník. Sborová spevo-recitácia žiakov I. triedy. Nacvičil a dirigoval prof. Ďurana.

6. Poliakin: Le canari. Na husliach zahral prof. Štalmašek, na klavíri doprevádzal prof. Mužik.

7. A. Sládkovič: Lipa, recitovala H. Volková III.

8. J. Botto: Smrť Jánošíkova. Sborová recitácia žiakov II. triedy. Nacvičil a dirigoval prof. Felix.

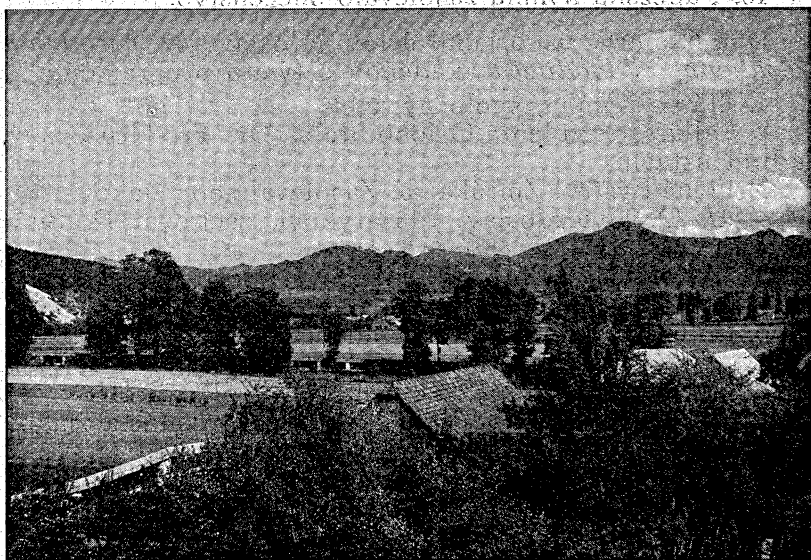
9. Fr. Drdla: Serenáda a Plaisir d' amour, na husliach zahral prof. Štalmašek, na klavíri doprevádzal prof. Mužik.

10. Smetana: Slávnostný sbor, zaspieval sbor žiakov.

18. výročie tragickej smrti generála Milana Rastislava Štefánika spomenul ústav pietnou akademiou, ktorá mala tento program:

1. Štátna hymna. Spoločný spev.
  2. Slávnostnú reč povedal prof. K. Ďurana.
  3. Langer: Babička; zahral znievský orchester.
  4. Vl. Roy: Sokole skvúceho peria. Recitoval L. Markovič III.
  5. Št. Fajnor: Requiem, zaspieval sbor žiakov.
  6. Schubert: Serenada, zahral znievský orchester.
  7. M. Rázus: Smútočný odkaz do Paríža, recitoval P. Bunčák VII.
  8. M. Schneider-Trnavský: Na Bradle zádumčívom, zaspieval sbor žiakov.
  9. Št. Krčméry: Štefánikova matka, recitovala L. Doštalová III.
  10. Schubert: Vojenský pochod, zahral znievský orchester.
  11. Hej, Slováci. Spoločný spev.
28. mája oslávil ústav 53. narodeniny pána prezidenta dr. Eduarda Beneša školskou slávnosťou:

1. Štátna hymna. Spoločný spev žiactva.
2. E. Knollová: Po boku Osloboditeľa verne stál, recitovala M. Franciscyová IV.

Pohľad z obloka II. poschodia do Turčianskej zahrady. V úzadí V. Fatra.

3. Dve slovenské ľudové piesne: „Cez zelené žitečko“ a „V širom poli dážď ide“, dvojhlasne zaspievali žiaci I. triedy.

4. Slávnostný preslov povedal prof. J. Koperdák.

5. W. Wallace: Maritana, na klavíri zahral prof. J. Štalmašek.

6. Slovenské ľudové piesne: „Sadaj slnko“, „Láska, Bože, láska“ a „Dobrá noc“, zaspievali žiaci II. triedy.

7. Vl. Roy: Hore srdcia, recitoval P. Bunčák VII.

8. Bendl: Valčík, na husliach zahral J. Munka II. tr., na klavíri doprevádzal prof. Štalmašek.

9. Kto za pravdu horí, zaspievali žiaci I. triedy.

30. mája usporiadala Živena, spolok slovenských žien z Turč. Sv. Martina v telocvični ústavu dve prednášky, ktorých sa zúčastnili žiaci vyšších tried a všetky žiačky ústavu. Pi. Vančová prednášala o Terezii Vansovej a pi Cigerova-Hronská o živote slovenských žien v Amerike. L. Dostálová a H. Volková, žiačky III. triedy zarecitovaly príležitostné básne a študentská kapela vyplnila program hudobnými číslami.

Na slávnostné akademie ústavu malo prístup i miestne publikum, takže tieto kultúrne podniky mali širší význam a tešili sa veľkej pozornosti. Po adaptácii starej budovy ústavu na kultúrny dom bude sa môcť osvetová a kultúrna práca ústavu rozvinúť vo väčšom merítku a s väčším úspechom.

Úradné návštevy.

21. septembra navštívil ústav p. vládny radca Matúš Stolárik, krajinský šk. inšpektor, ktorý predsedal na ústných skúškach dospelosti v jesennom období a pri tejto príležitosti hospitoval na vyučovacích hodinách.

27. novembra vykonal na ústave inšpekciu odborný inšpektor. telesnej výchovy prof. Bohumil Tesař, ktorý si prezrel novú telocvičňu ústavu a jej zariadenie a hospitoval na hodinách telocviku.

12. mája vykonal inšpekciu vyučovania náboženstva ev. a. v. prof. L. Neckár.

V dňoch 12.—14. mája previedol na ústave všeobecnú inšpekciu vládny radca Matúš Stolárik, krajinský inšpektor, ktorý hospitoval na vyučovacích hodinách a prezrel zariadenie celej budovy a zbierky učebných pomôcok.

V dňoch 13. a 19. mája navštívil ústav dr. Silvester Jung, biskupský komisár, ktorý vykonal inšpekciu vyučovania r. k. náboženstva.

Skúšky dospelosti.

I. V jesennom období 1936. Ústne skúšky dospelosti v jesennom období konaly sa dňa 21. septembra za predsedníctva p. vládneho radcu Matúša Stolárika, krajinského školského inšpektora. Skúšku dospelosti s úspechom vykonali títo kandidáti:

B. č.	Meno abiturienta	Bol uznaný	Budúce povolanie
240	Štefan Fúzy	dospelým	teológia
241	Jozef Ligač	"	právo
242	Ondrej Matejovič	"	praktické povolanie
243	Pavel Šandor	"	právo
244	Fridrich Vermann	"	vojenská akad.
245	Karol Zimmermann	"	prírodné vedy

II. V zimnom období 1937 ústne skúšky dospelosti konaly sa dňa 9. februára za predsedníctva p. Bohdana Zippeho, riaditeľa št. čs. ref. reálneho gymnázia v Turčianskom Sv. Martine. Vysvedčenie dospelosti nadobudli títo kandidáti:

246	Ján Gavlák	dospelým	teológia
247	Ján Horička	"	voj. akadémia
248	Ján Janov	"	" "
249	Vladislav Matuľa	"	" "
250	Valent Klčo	"	praktické povolanie

III. V letnom období 1937 ku skúškam dospelosti prihlásilo sa v VIIIa triede 24 riadnych žiakov, 3 riadne žiačky a 5 privatistov. V VIIIb triede 27 riadnych žiakov. Písomné skúšky dospelosti v oboch triedach konaly sa v dňoch 19.—21. apríla.

K vypracovaniu boli určené tieto témy:

A) V VIIIa triede. 1. Z jazyka slovenského:

a) P. O. Hviezdoslav: *Spravedlivosť.*

Spravedlivosť pre teba tiež slepá, hluchá je.

Zavolaš hlasom plačô-traslivým

na púšti sveta, skala ozve sa,

ale nie bralô srdcové.

Čakáš, až stípla tvoja postava

v čakani tomto na lepšiu budúcnosť.

Lepšia budúcnosť? Ktože, ktože vie? ...

Ba vieme všetci, musí doba prísť,

*kde naše krivdy tiež na váhu prídu.
Koľko zaváži krivda, toľká náhrada
od sveta nám. K tomu na dodatok
od Boha: nebo... večnosť... sláva! ...
— Prid' čím skorej, kráľovstvo práva! —
Prid', spravodlivosť, ktorá neskonáva!*
(Rozbor literárne-estetický.)

b) *Dedina a slovenský ľud u našich spisovateľov.*
(Literárne pojednanie.)

c) *Dejinný vývin politických a kultúrnych vzťahov československých.*

(Pojednanie dejepisné.)

Prvú tému vypracovalo 25, druhú 5 a tretiu 2 kandidáti.

2. *Z jazyka latinského:*

P. Ovidius Naso, Metamorphoses lib. I. v. 163—198.

3. *Z jazyka francúzskeho:*

a) *L' arrivée dans une ville.* (Description libre.)

b) *Čtraja priatelja.* (Reproduction.)

Prvú tému vypracovali 19 a druhú 13 kandidáti.

B) *V VIIIb triede:*

1. *Z jazyka slovenského:*

a) *Slovanstvo i svet budúcnosti.* (Úvaha.)

b) *Andrej Sládkovič:*

Učte sa, mládež! nové časy staly.

Slávní dosiaľ len boli ti, — čo bijú;

my sme robili — iní si písali —

zlodeji, lhári našu históriu.

Učte sa, cvičte! bo vymrú poeti,

beda nám v hrobe, otcom nemých detí! ...

(Literárne-estetický rozbor básne so zreteľom na časovú tendenciu.)

c) *Energia a jej premeny.* (Fyzické pojednanie.)

Prvú tému vypracovali 9, druhú 12, tretiu 6 kandidáti.

2. *Z jazyka latinského:*

P. Cornelius Tacitus, De Germania c. 38—40.

3. *Z jazyka francúzskeho:*

a) *Mes vacances prochaines et ma vie future.*

(Sujet libre.)

b) *Hlas boží — prst boží.*

(Reproduction.)

Prvú tému vypracovali 20, druhú 7 kandidáti.

Ústne skúšky dospelosti v VIIIa triede konaly sa v dňoch 2.—5. júna. Na skúškach predsedal p. Ján Anděl, riaditeľ št. čs. reálneho gymnázia v Dolnom Kubíne. V za-

stúpení J. E. pána biskupa msgra Mariana Blahu, predsedu patronátu, na počiatku skúšok prítomný bol vysokodôst. pán dr. Silvester Jung, biskupský komisár. K ústnym skúškam dospelosti pripustené bolo 31 kandidátov.

Menoslov abiturientov:

B. č.	Meno abiturienta	Bol uznany	Budúce povolanie
251	Jozef Bacúr	dospelým	notárstvo
252	František Bednár	"	teológia (jezuíta)
253	Gabriel Biřarovský	"	učiteľstvo
254	Vojtech Bukovinský	dospelým s vyzn.	diplomacia
255	Alojz Čerba	dospelým	vojenská akad.
256	Mária Drahoňová	"	učiteľstvo
257	Štefan Feješ	"	vojenská akad.
258	Gejza Ferdinand	"	notárstvo
259	Jozef Florek	"	notárstvo
260	Gejza Gazdík	"	vis. škola zemed.
261	Teodor Gerhát	"	filozofia
262	Anton Hlaváč	"	teológia
263	Benedikt Jakab	dospelým s vyzn.	teológia (jezuíta)
264	Vojtech Imre	dospelým	úradn. povolanie
265	Alojz Kolmačka	dospelým s vyzn.	teológia (jezuíta)
266	Alexander Kovačik	dospelým	filozofia
267	Alojz Koza	"	teológia
268	Ján Laboš	"	technika
269	Ignác Lenhardt	"	teológia
270	Ladislav Maušinský	"	filozofia
271	Anna Miazdrová	"	učiteľstvo
272	Ladislav Michele	"	medicina
273	Ján Mikula	"	notárstvo
274	Rudolf Něcsey	"	práva
275	Ludovít Petrovský	dospelým s vyzn.	medicina
276	Julius Slovák	dospelým	učiteľstvo
277	Jozef Szabó	dospelým s vyzn.	teológia (jezuíta)
278	Anton Šedivý	"	medicina
279	Anton Štancel	dospelým	úradnícke povol.
280	Donát Tibenský	"	filozofia
281	Karolína Zbojová	"	učiteľstvo

V VIIIb triede ústne skúšky dospelosti konaly sa v dňoch 7.—9. júna pod predsedníctvom p. dr. Bohdana Galvánka, vrchného ministerského komisára z referátu ministerstva školstva a národnej osvety. J. E. pána biskupa msgra Mariana Blahu pri začiatku ústnych skúšok za-

stupoval vysokodôst. pán msgr Daniel Briedoň, direktor biskupskej kancelárie. Ku skúškam boli pripustení 26 kandidáti.

Menoslov abiturientov:

B. č.	Meno abiturienta	Bol uznany	Buduce povolanie
282	Viliam Barta	dospelým	technika
283	Vojtech Briedoň	„	teologia
284	Augustín Bundzel	„	filozofia
285	Julius Celder	„	učiteľstvo
286	Albín Číž	„	práva
287	Imrich Gibala	dospelým s vyzn.	filozofia
288	Vojtech Jedinák	dospelým	notárstvo
289	Štefan Kulčár	„	medicina
290	Peter Kysel	„	lesné inžinierstvo
291	Jozef Mikula	„	práva
292	Julius Mócik	„	prírodné vedy
293	Ján Szabó	„	teologia
294	Jozef Štefánik	„	filozofia
295	Ladislav Šuška	„	práva
296	Pavel Švarc	„	vojenská akad.
297	Pavel Vašek	„	práva

Piatim kandidátom bola povolená opravná skúška z jedného predmetu na obdobie jesenné a piatim kandidátom opravná skúška z dvoch predmetov na obdobie zimné.

Do skončení ústnych skúšok dospelosti zúčastnili sa abiturienti exercícií v exercičnom dome u jezuitov v Ružomberku.

Mimoškolská činnosť členov sboru.

Členovia profesorského sboru popri svojej školskej práci vyvíjali činnosť na každom poli, kde sa im k tomu naskytla príležitosť. V miestnych pomeroch nebolo možné, aby sa táto mimoškolská činnosť rozvinula v plnej miere, ale i to, čo sa vykonalo, svedčí o dobrej vôli, ktorá v priaznivejších okolnostiach vedela by dosiahnuť všestrannejších výsledkov.

Dr. František Hrušovský, riaditeľ ústavu, je predsedom miestneho odboru Matice slovenskej v Kláštore pod Znie-

vom, členom ústredného výboru Matice slovenskej v Turčianskom Sv. Martine, členom historického odboru a redaktorom historickej časti Sborníka Matice slovenskej. Na valnom shromáždení M. sl. bol zvolený za tajomníka vedeckých odborov. Bol členom výboru Muzeálnej slovenskej spoločnosti v Turčianskom Sv. Martine, členom výboru Osvaldovej muzeálnej spoločnosti pri Spolku sv. Vojtecha v Trnave, členom lit.-vedeckého odboru Spolku sv. Vojtecha, Československej historickej spoločnosti, Historického klubu v Prahe, vykonával funkciu konzervátora historických pamiatok v okrese Turč. Sv. Martin, je členom výboru odbočky Sväzu čs. dôstojníctva v Turč. Sv. Martine, členom výkonného výboru výstavy „Staré umenie na Slovensku“ v Prahe, členom miestneho výboru pre zvýšenie brannosti ľudu v Kláštore pod Znievom.

Prednášal: 27. septembra na shromáždení katolíckej mládeže vo Zvolene o úlohách katolíka modernej doby; 28. októbra o význame štátneho sviatku na slávnostnej akadémii v Kláštore pod Znievom; 24. januára na shromáždení katolíckeho kultúrneho domu na Vrútkach; 6. marca o životnom diele prezidenta Osloboditeľa v Kláštore pod Znievom; 5. mája na akadémii v Dolnom Kubíne a 16. mája na pracovnej konferencii českého katolíckeho študentstva v Uherskom Brode o možnostiach a potrebe spolupráce katolíckych Čechov a Slovákov.

Napísal: „Prehľad slovenských dejín“, ktorý vyjde i ako školská príručka.

„Devín“, učebnica dejepisu pre 6. postupný ročník slovenských ľudových škôl. (Ďalšie sväzky sa pripravujú.)

„Príspevky k dejinám trnavskej univerzity“. (Recenzie v Sborníku Mat. sl. 1936, sv. III.)

Wł. Semkowicz: Spiska sztuka odlewnicza i jej związki z Krakowem (referát, tamže).

P. Macháček: Šala v dejinách (kritika, tamže).

V tom istom sväzku referoval o početných slovenských, českých, nemeckých, maďarských a poľských historických publikáciách, ktoré majú nejaký vzťah k našim dejinám. Ďalej posudzoval rukopisné práce, ktoré došli do Matice slovenskej a pripravuje prácu o živote a osudoch J. S. Zacheja, profesora znievského gymnázia v rokoch matičných.

Okrem historických sväzkov matičného Sborníka redigoval Gaudeamus, časopis pre žiactvo ústavu a II. sväzok Slovenských dejín, ktoré pripravuje Spolok sv. Vojtecha. Rad drobnejších článkov a príspevkov uverejnil v denných časopisoch.

Prof. Ján Baraník ako miestny asesor-farár bol podpredsedom patronátu ústavu, predsedom miestneho odboru Čsl. Červeného kríža, podpredsedom Živnostenského úverného ústavu v Kláštore pod Znievom, moderátorom katolíckej mládeže pre Horný Turiec, členom literárne vedeckého odboru Spolku sv. Vojtecha a miestneho sboru Slovenskej ligy. Prednášal na slávnostnej akademii z príležitosti 15. výročia pontifikátu Svätého Otca a bol slávnostným kazateľom pri rozličných príležitostiach.

Prof. Kornel Ďurana je členom Jednoty čs. matematikov a fyzikov, podpredsedom miestneho výboru pre zvýšenie brannosti ľudu, miestoveliťelom CPO, členom odbočky sväzu čs. dôstojníctva v Turč. Sv. Martine, organizátorom a predsedom miestneho salonného orchestru. Viedol spevácky sbor žiakov, ktorý dirigoval pri školských slávnostiach. Je tajomníkom patronátu ústavu. Prednášal 6. mája o gen. Štefánikovi na slávnostnej akademii.

Prof. Jozef Felix sledoval poznámkami modernú slovenskú poéziu v časopise Slovenské pohľady, kde uverejnil tieto recenzie:

Koloman Geraldini: Rosa v kalichu, roč. 52.

Vítězslav Nezval: Ulice Cít-le Coeur, tamže.

Valent Beniak: Poštový holub, tamže,

Rudolf Dilong: Mladý svadobník, tamže, roč. 53.

Fraňo Král: Pohľadnice, tamže.

Ilija J. Marko: Zajtrajšok straší, tamže.

Z poezie A. S. Puškina.

Okrem toho uverejnil niekoľko kurzíviek a literárnych glos v denných časopisoch slovenských a českých.

Prof. Ján Koperdák je členom Literárne-vedeckého odboru Spolku sv. Vojtecha, tajomníkom miestneho odboru Matice slovenskej v Kláštore pod Znievom, prednášal na školskej oslave narodenín prezidenta republiky dr. Eduarda Beneša 28. mája. Je spolupracovníkom pre slovník Matice slovenskej a excerpuje dielo M. M. Hodžu.

Prof. Eugen Lehotský je členom Spolku slovenských umelcov v Bratislave. Vystavoval svoje práce na Krajinskej výstave v Bratislave, na výstave Československej jednoty v Prahe v pavilone Myslbek, na spolkových výstavách vo Východoslovenskom muzeu v Košiciach a v Zemeľskom muzeu v Bratislave a v II. Baťovom salone v Zlíne. Ilustroval časopis Gaudeamus a učebnice dejepisú Devín dr. Hrušovského.

Prof. Ján Stejskal je členom odbočky sväzu čs. dôstojníctva v Turč. Sv. Martine, Spolku kat. profesorov v Brne,

Československého Orla, referentom časopisu Orelská osvěta, Orel, kde publikoval články Kultúra a civilizácia, roč. XXI., č. 5—6, Knieža pokoja, č. 17, Koleda, č. 24, Páste a dlane, roč. XXII., č. 1.

Prof. Ján Štalmašek je členom Jednoty čs. matematikov a fyzikov, dôverníkom Spolku prof. Slovákov. Učinkoval na slávnostných akademiách, ku programu ktorých prispieval hudobnými číslami.

Sociálne podporovanie žiactva.

Sociálne položenie slovenskej študujúcej mládeže je takým problémom, ktorý si vyžaduje všestrannú pozornosť všetkých tých činiteľov, ktorým výchova slovenskej inteligencie robí vážnu a úprimnú starosť. Ak sa nateraz zdôrazňuje pomerne slabý prospech slovenskej študujúcej mládeže, bolo by treba zistiť, do akej miery je tento prospech závislý na sociálnych pomeroch, v ktorých žije veľká časť slovenských žiakov a ich rodičov.

Nieť sporu, že slovenský žiak musí zápasiť často s neuveriteľnými ťažkosťami, ak chce nadobudnúť vzdelania, ktoré by mu vedelo poskytnúť kúsok ľahšieho chleba, než ako majú jeho rodičia. Touto okolnosťou bolo by možné aspoň do istej miery vysvetliť zjav, že mladá slovenská inteligencia po nadobudnutí kvalifikácie, potrebnej k zastávaniu nejakej služby vo verejnom živote, uspokojuje sa dosiahnutým cieľom a ďalších ambícií nemá. Je to sociálny zjav, ktorý si vyžaduje zvýšenú pozornosť.

Riadiateľstvo ústavu všímalo si týchto sociálnych otázok vo zvýšenej miere a spolu s profesorským sborom usilovalo sa odstrániť alebo aspoň zmierniť tie ťažkosti, ktoré mnohým žiakom ústavu znemožňovali štúdium. Neraz vyskytly sa prípady, že len zakročenie riadiateľstva a profesorského sboru umožnilo žiakom pokračovať v štúdiách, keď už rodičia nemohli na školovanie vynakladať. Chudobný národ má i chudobnú mládež, ale národ, chcúci položiť pevné základy svojej krajšej budúcnosti, musí z vlastnej chudoby obetovať všetko pre zdravie a sociálne zabezpečenie svojej mládeže, ktorá zasa v živote musí prispievať k mravnému i hmotnému povzneseniu svojho národa.

V plnej miere oceňujeme preto pochopenie Krajinského výboru slovenského, ktorý z vlastných prostriedkov podporuje chudobných, nadaných a snaživých študentov. V minulom školskom roku udelil Krajinský výbor podporu 14 žiakom nášho ústavu po 500 Kč, v celkovej sume 7000 Kč,

takže najchudobnejší a najusilovnejší žiaci ústavu mali aspoň tie najpotrebnejšie podmienky štúdia zabezpečené. Ako po iné roky i teraz zvláštnou vdakou musíme spomenúť okresný výbor v Čadci, ktorý žiakom ústavu, pochodiacim z tohto chudobného kraja, poskytol podporu a dokázal svoje porozumenie pre sociálne potreby študujúcej mládeže. Zdôrazňujeme i šlachetný čin správy Sporiteľne v Turčianskom Sv. Martine, ktorá z príležitosti otvorenia novej budovy ústavu poslala 500 Kč na podporu chudobných žiakov ústavu. Úprimná vďaka patrí i ďalším okresom, ktoré svojich príslušníkov, študujúcich na našom ústave, hmotne podporovali a takto zavazovali k svedomitej práci. J. E. osv. pán biskup spišský Ján Vojtaššák poslal chudobným a dobrým žiakom ústavu 1400 Kč, čím znovu dokázal, že výchova katolíckej študujúcej mládeže patrí medzi jeho najdôležitejšie arcipastierske starosti. O všetkých podporách, ktoré v tomto školskom roku dostali žiaci nášho ústavu, podáva prehľad tento podrobný výkaz:

Výkaz podpôr v šk. roku 1936-37.

Č.	Meno žiaka	Triede	Druh podpory	Suma
1.	A. Bundzel	VIII.b	Štíp. Krajského výboru slov.	500 Kč
2	I. Gibala	VIII.b	"	500 "
3	A. Sedivý	VIII.a	"	500 "
4	P. Ostrihoň	VII.	"	500 "
5	Št. Šidlo	VII.	"	500 "
6	R. Török	VII.	"	500 "
7	Kl. Zajčček	VII.	"	500 "
8	Jul. Bánik	VI.	"	500 "
9	J. Cerveň	VI.	"	500 "
10	J. Chladný	VI.	"	500 "
11	J. Jakubec	VI.	"	500 "
12	Fr. Režný	VI.	"	500 "
13	J. Kučera	IV.	"	500 "
14	A. Mikula	IV.	"	500 "
15	Št. Comorek	VI.	Štíp. zo základiny Jána Pálffyho	700 "
16	J. Kriván	VII.	"	700 "
17	St. Dupek	VI.	Podpora okr. výboru v Čadci	300 "
18	P. Chrobák	III.	"	300 "
19	A. Rudinský	IV.	"	400 "
20	St. Bičánik	VII.	"	150 "
21	L. Comorek	VII.	"	300 "
22	J. Dlhopočček	VII.	"	300 "
23	L. Šuška	VIII.b	"	300 "
24	Jul. Bánik	VI.	Podpora okr. výboru v Brezne	300 "
25	Fr. Kostka	VI.	" v Ilave	150 "
26	V. Jančuľa	VII.	" v B. Bystrici	250 "
27	J. Chladný	VII.	"	250 "
28	M. Bojsa	V.b	"	150 "
29	Fr. Režný	VI.	" v Topoľčanoch	450 "
30	L. Kuric	VI.	" vo Zvolene	150 "

31	Fed. Kužel	II.	Štip. zo základiny bisk. Klucha	200	"
32	Fr. Piško	III.	"	200	"
33	M. Buček	II.	Podpora Sporiteľne v T. Sv. Martine	100	"
34	R. Kubinec	V.a	"	100	"
35	J. Zemaník	VI.	"	100	"
36	V. Jančuľa	VII.	"	100	"
37	J. Štefánik	VIII.b	"	100	"
38	I. Brežný	VII.	Podpora J. E. biskupa J. Vojtaššáka	200	"
39	L. Čulen	VII.	"	200	"
40	T. Pardel	VII.	"	200	"
41	V. Jedinák	VIII.b	"	200	"
42	J. Mikula	VIII.a	"	200	"
43	M. Pajdušáková	III.	"	200	"
44	I. Mulinka	V.b	"	200	"
45	J. Štefánik	VIII.b	Podpora zo základiny dr. K. Krčméryho za prospech v slovenčine	500	"
46	M. Kolibiar	III.	Štipendium min. školstva	300	"
Spolu všetkých podpôr				15.250	Kč

Okrem týchto podpôr, ktoré dostali žiaci ústavu v hostovosti, uvádzame i ďalší spôsob sociálnej starosti o žiactvo. Miestni občania podporovali chudobných žiakov ústavu tým, že im poskytovali zdarma stravu. Boli to: Ján Baraník, miestny asesor-farár, M. Olejník, spr. učiteľ, Ferd. Kužel, spr. učiteľ, ing. Eg. Zvarík, hl. lesný radca, G. Volko, predseda patronátu, Ľudmila Volková, A. Štefková, M. Zacharová, J. Jamriška, R. Porubský, M. Nováková, J. Haluška, P. Mikula, M. Sekerka, L. Solčani, prof. K. Ďurana, J. Podmanický, J. Novosedliak, D. Mendel, J. Marek, L. Marek, E. Horniková, J. Chvojka, četn. strážm. K. Chalupa, Z. Bieňová, Fr. Matušovič, J. Dosztháll, not. taj. v. v., M. Miková, G. Višňovská, Št. Kozma, A. Fapšová, P. Pyšný, P. Krutek, M. Brcková, G. Hošková.

Zdarma stravu dostávali: M. Kolibiar III. tr., A. Pavlíková II. tr., J. Špaňo Vb, Fr. Režný VI, Kl. Zajíček VII, V. Jedinák VIIIb, I. Gibala VIIIb, M. Lányi VIIIb.

V miestnom r. k. sirotinci bývalo 53 žiakov, z nich 4 úplne zdarma, ostatní za mierny mesačný poplatok.

Patronát ústavu prejavil pochopenie pre sociálne pomery žiakov tým, že veľmi chudobným a usilovným žiakom odpustil po 400 alebo po 200 Kč zo školského platu.

Žiacke združenia.

Samovzdelávajúci krúžok Martina Čulena.

Tohoročná činnosť samovzdelávajúceho krúžku Martina Čulena ani v tomto školskom roku sa v ničom neuchýlila od bohatej a úspešnej minuloročnej práce na poli samovzdelania. Prednášky z rozličných oborov, recitácie, spevné a

hudobné prednesy dopĺňovali a prehľbovaly školské vzdelanie žiakov. Na schôdzach učili sa samostatnému a smelému vystupovaniu, pokúsili sa riešiť problémy a otázky, s ktorými prišli do styku. Pestovala sa u žiakov schopnosť vyjadrovať sa, obhajovať svoje náhľady, prijímať poučenia a rozširovať tak svoj duševný obzor.

Na prvej schôdzi, konanej dňa 20. septembra 1936, predseda Jozef Štefánik vytýčil smernice, ktorými sa má práca v krúžku uberať. Za tohoročný plán vytknul zadávať pre ústav bustu M. Čulena, zakladateľa a prvého riaditeľa nášho ústavu. Zdrojom finančného nákladu pre postavenie busty majú byť divadelné predstavenia v rámci medzitriednych divadelných závodov. O usporiadaní divadelných závodov prehovoril J. Brežný, vedúci dramatického odboru.

Dňa 4. okt. na riadnej členskej schôdzi prednášal R. Grebáč, VII. tr. „Črty z prázdninovej cesty“, Recitoval V. Laca, VII. tr. „Z mora do sklenice“ od J. Smreka. O gdynskom prístave a o svojej prázdninovej ceste prednášal L. Maukšínský, VIIIa tr. Recitoval J. Matyašovský, IV. tr. „Balada o očiach topičových“ od J. Wolkra.

Dňa 25. okt. o surrealizme a iných moderných smeroch literárnych prednášal P. Vašek, VIIIb tr. Ukážky básni Nezvala a Fábryho predniesol P. Bunčák, VII. tr. „Otázka dnešného Ruska“ prednášal I. Sklárs, VII. tr. Hudobné číslo zahral H. Farkaš, VII. tr. Dňa 14. nov. prednášal A. Šedivý, VIIIa tr. „Tolstoj a jeho literárne dielo.“ Recitoval L. Šuška, VIIIb tr. z básní P. G. Hilbinu. Š. Feješ, VIIIa tr. prednášal na téma: „Ďalšie pokroky v televízii.“ Ľudové piesne zaspievala H. Korytárová, VI. tr.

Dňa 25. nov. prednášal V. Laca, VII. tr. na tému „Počiatky slovenského divadla a slovenčina v dramatickej literatúre.“ J. Štefánik, VIIIb tr. prečítal svoju literárnu prácu „Matej Dubec“. Husľové trio zahrali J. Tokár, VII. tr., H. Farkaš, VII. tr., J. Mócik, VIIIb tr.

Dňa 19. dec. K. Nemeč, VII. tr. predná na tému: „Nacionalizmus a študentstvo“, P. Vašek, VIIIb tr. recitoval z básní J. Karáska. J. Štefánik prečítal svoju novelu „Ruže“. Skladbu „Na perskom trhu“ zahral H. Farkaš, VII. tr.

Dňa 24. jan. básne od J. Štefánika, VIIIb tr. recitovala M. Dostálová, VII. tr.; J. Vozník, VII. tr. prednášal na tému „Čo vidíme v duši roľníka“, novelu „Jano Breza-Dolný“, prečítal autor J. Štefánik, VIIIb tr.; báseň V. Bukovinského, VIIIa tr. recitoval E. Macko, VII. tr. Smes z opery „Prodaná nevesta“ od B. Smetanu zahrali H. Farkaš, VII. tr.; J. Tokár, VII. tr.

Dňa 29. jan. sa konalo valné zhromaždenie samovzdelávajúceho krúžku. Po prívete predsedu nasledovali referáty funkcionárov. Žiaci VIII. tr. sa vzdali svojich funkcií, aby sa mohli venovať prípravám ku skúškam dospelosti. Do nového výboru boli zvolení: P. Bunčák, VII. tr., predseda; J. Jakubec, VI. tr., podpredseda; V. Laca, VII. tr., tajomník; R. Grebáč, VII. tr., pokladník; L. Kvietok, VII. tr., vzdelávateľ; Š. Comorek, VI. tr., zapisovateľ; F. Targoš, VI. tr., hospodár; J. Radváni, VII. tr., knihovník; K. Nemeč, VII. tr., I. revízor; L. Čulen, VII. tr., II. revízor; za vedúceho dramatického odboru E. Macko, VII. tr., hudobného odboru H. Farkaš, VII. tr.; a šachového odboru V. Moravčík, VII. tr.

Dňa 6. februára navštívili krúžok delegáti Ústredia slovenského katolíckeho študentstva z Bratislavy. J. Grajciar, predseda stredoškolskej komisie pri ÚSKŠ, predniesol plán ÚSKŠ pre samovzdelávajúce krúžky a navrhol sriadenie niektorých odborov. I. Krúžliak, bývalý žiak nášho ústavu, podal informácie o štúdiu na vysokej škole.

Dňa 13. februára P. Bunčák, VII. tr. venoval svoju prednášku otázkam slovenského študentstva. L. Šuška, VIIIb tr. prednášal na tému „Skutočnosť a román M. Kavca, Grapy.“ J. Pštross, VII. tr. predniesol referát o politických aktualitách v zahraničí.

Dňa 20. februára mal pútavú prednášku V. Bukovinský, VIIIa tr. o svojej ceste balkánskymi štátmi, ktorú doprevádzal svetelnými obrazmi.

Dňa 7. marca usporiadal krúžok pietnú oslavu narodenin prezidenta-Osloboditeľa T. G. Masaryka s týmto programom: L. Čulen, VII. tr. recitoval báseň V. Roya „Zapáľte vatry“; „T. G. Masarykovi“ od J. Štefánika, sborove recitovali žiaci IV. tr. a žiačky III. a IV. tr., nacvičil autor. Žiaci V.—VIII. tr. spestrili program Kovaříkovým valčíkom „Na korze“. L. Floreán, VII. tr. recitoval príležitostnú báseň „T. G. Masarykovi“ od A. Pockodyho. Na osudy našich krajanov v zahraničí poukázal v svojej prednáške V. Laca, VII. tr.; „Naším v cudzine“ od P. O. Hviezdoslava recitoval F. Zamborský, V. tr. Žiaci V.—VIII. tr. zahráli „V zátisi“ od Kovaříka.

Dňa 10. apríla J. Mikuľa, VIIIa tr., prednášal na tému „Tlač ako veľmoc“, J. Huďec, IV. tr. recitoval báseň „Šlapaje biedy“ od A. L. Kafinu; L. Čulen, VII. tr. prednášal „O stenografii“ a H. Farkaš zahrál klasickú skladbu na husliach.

Dňa 25. apríla prednášal A. Täuber, VI. tr., na tému „Vznik plynového boja“, H. Volková, III. tr., recitovala „Hrkútajte drahým“ od M. Rázusa. Fr. Hoďovský, VI. tr., prečítal vlastnú prácu „Záhorácky fejton“, napísaný v rázovitom záhoráckom nárečí; L. Dostálová, III. tr., recitovala básen J. Smreka „Až dôjdu“; Št. Comorek, VI. tr., prehovoril vo svojej prednáške „Myšlienky člena v krúžku“ o niektorých nedostatkoch v krúžku.

Dňa 1. mája konala sa na našom ústave tretia schôdza stredoslovenských samovzdelávajúcich krúžkov, ktorej sa zúčastnili zástupcovia krúžkov z r. g. v Ružomberku, r. g. v Turč. Sv. Martine; r. g. v Žiline, dievč. r. r. g. v Žiline, uč. ústavu v Štub. Teplíciach a r. g. v Lipt. Sv. Mikuláši. Od nás prispel na program J. Štefánik, VIIIb tr., svojou novelou „Vinica Jána Lúča“, nacvičením vlastnej básne „Potôčik“, ktorú recitovali žiaci a žiačky III. a IV. tr. Kvarteto znievských študentov zahrlo „Netopier“ od J. Štrausa.

Dňa 6. mája oslávil krúžok pamiatku generála dr. M. M. Rastislava Štefánika. O. Lelkešová, VI. tr., recitovala básen P. O. Hviezdoslava „Štefánikovi“; V. Laca, VII. tr., vo svojej prednáške „4. máj, výročie smútku“ predstavil Štefánika ako génia, vodcu a sjednotiteľa národa; F. Korauš, Vb tr., recitoval básen od E. B. Lukáča „Nádeja leťela“. Kvarteto zahrlo hudobné číslo.

Dňa 13. mája program celej schôdze vyplnili dievčatá. B. Duchoňová, VI. tr., recitovala „Genesis a exodus“ od J. Smreka; M. Dostálová, VII. tr., prednášala na tému „Štúdie z poezie Hviezdoslavovej“; „Zuzanka Hraškovie“ recitovala O. Lelkešová, VI. tr., L. Nepeľová, IV. tr., prečítala lyrickú prózu G. Miazdrovej, VII. tr., na téma „Mladistvé nádeje; „Sebapoznanie — prostriedok seba výchovy“. prednášala G. Miazdrová, VII. tr.; M. Franciscyová, IV. tr., recitovala „Spev slepcov“ od V. Beniaka.

Dňa 29. mája mal prednášku o vzniku filmu a filmovej technike Š. Feješ, VIIIa tr.; Š. Šípoš, VIIIb tr., prednášal na tému „Umenie a profil umenia z hľadiska maliarskeho“; J. Mócik, VIIIb tr., recitoval vlastné básne.

Členovia krúžku zúčastnili sa spoločnej schôdze stredoslovenských samovzdelávajúcich krúžkov 20. marca v Žiline; 17. apríla v Ružomberku; 22. apríla v Štub. Teplíciach; 5. júna v Turč. Sv. Martine, kde prispeli na program viacerými prednáškami a recitáciami.

Dramatický odbor usporiadal dve divadelné predstavenia. „Charleyova teta“, nacvičili a zahrali žiaci VIII. tr.; „Miesto patrí mladým (Ho-ruk)“ nacvičili a zahrali žiaci VII. tr. Čistý zisk 2300 Kč je uložený ako základ na vybudovanie busty M. Čulenovi.

Šachový odbor usporiadal dva šachové turnaje. Účastníci, ktorí sa umiestili na prvých miestach, boli odmenení knižnými cenami.

Studentská kapela účinkovala pri divadlách, spoločenských podnikoch a pri školských slávnostiach. Vypĺňovala program ústavných umeleckých podnikov hudobnými číslami, poriadala promenáadne koncerty a jej členovia vystupovali samostatne v samovzdelávajúcom krúžku. Členmi štud. kapely boli: Vl. Láncoš, P. Švarc, žiaci VIIIb triedy, H. Farkaš, J. Tokár, E. Macko, žiaci VII. triedy a J. Škola, Va tr.

Samovzdelávajúci krúžok vykonal v uplynulom školskom roku toľko, koľko sa vykonať dalo.

Sbierky učebných pomôcok.

Po presťahovaní ústavu do novej budovy najdôležitejšou starosťou patronátu i riaditeľstva bude doplnenie sbierok učebných pomôcok, ktoré v nedostatočných miestnostiach starej budovy nebolo možné rozširovať a rozmnožovať, pretože nebolo možné ich umiestiť tak, aby ich používanie nenarážalo na veľké ťažkosti. V novej budove ústavu sú pre všetky sbierky pohodlné, dostatočne priestrané a účelne zariadené miestnosti, ktoré umožňujú úplné vybudovanie sbierok tak, ako to potreby strednej školy vyžadujú. V uplynulom školskom roku pre rozličné prekážky k rozmnoženiu sbierok ešte nedošlo, ale vykonal sa potrebné opatrenia, aby už pre budúci školský rok mohli sa sbierky rozšíriť a podstatne rozhojniť. Ale i napriek tomu zveľadily sa niektoré sbierky, najmä žiacka a profesorská knižnica, ako vidno z tabuľky o stave sbierok na konci šk. roku 1936/37:

S b i e r k y	V šk. r. 1936—37 pribúdlo			Stáv na konci šk. r. 1936—37		
	inv. č.	kusov	v cene	inv. č.	kusov	v cene
Knižnica učiteľská	238	262	9.716·40	1271	1669	39.956·70
Knižnica žiacka	247	277	5.828·30	1347	1680	30.133·05
Sbierky zeme-dejep.	—	—	—	64	67	6.159—
„ prírodopisné	6	9	215—	759	1235	13.074—
„ chemické	32	32	560—	477	512	4.514·60
„ fyzikálne	1	5	13.500—	288	312	30.625—
„ mat.-geom.	40	40	1.828—	81	81	6.400—
„ pre kreslenie	55	323	2.272·50	55	323	2.272·50
„ pre telocvik	80	547	32.011·20	80	547	32.011·20
„ archeologické	—	—	—	110	163	—
„ numizmatické	7	7	—	209	209	—
„ hudobné	—	—	—	10	10	12.690—
„ výročn. zpráv	293	293	—	2385	2385	—

Vela hodnotných kníh pre knižnice poslal vd. pán Stanislav Kianička, turčiansky arcidiakon a spisovateľ Konštantín Čulen. Na zakúpenie učebných pomôcok venovalo sa Kč 65.931.60.

Telesná výchova a šport.

Výstavbou novej budovy dostalo sa nám moderného stánku pre telesnú výchovu. Chlapcom iskrily oči, keď prvý raz vošli do moderne zariadenej telocvične, vybavenej všetkým komfortom. Bolo na nich badať niekoľkoročný „hlad“ hlavne po náradovom telocviku, ktorý len s patričnou opatrnosťou mohol byť po dlhej dobe ukojený. Kiež by sa ešte splnil sen o bazéne pre kúpanie a vodné športy, a o tenisových dvorcoch, ktoré by slúžily k oživeniu a zotaveniu po školskej práci.

Telocviku vyučovalo sa v školskom roku 1936/37 pravidelne po dvoch hodinách týždenne. Chlapci cvičili podľa tried, dievčence vo dvoch oddeleniach: I. oddelenie z tried 1.—3., II. oddelenie zo 4.—8. triedy. V zimných mesiacoch cvičilo sa v telocvični, v neskorej jari, keď počasie dovoľilo, na školských hriskách. Tamtiež sa konaly aj nepovinné športové cvičenia a hry za priemernej účasti 20—30 žiakov

a žiáčiek. Veľkej obľube sa tešil futbal, ktorý má v Kláštore pod Znievom už mnohoročnú tradíciu a dobré meno v okolí.

Tohoročná zima dovolila plne pestovať zimné športy, najmä lyžovanie, pre ktoré sú v okolí Kláštora jedinečné podmienky. Vyššie triedy vykonali niekoľko odpoľudňajších vychádzok, nižšie triedy venovali svoj voľný čas sánkovaniu na svahoch blízkych kopcov.

Behom školského roku konalo sa päť pochodových cvičení celého ústavu, s rozličnými cieľmi, primeranými silám a schopnosťami žiakov, prispôbenými požiadavkám brannej výchovy a ducha strednej školy. Pochodové cvičenia podľa vypracovaného programu viedli profesori ústavu, z nich mnohí záložní dôstojníci, ktorí pripravovali žiakov ku chápaniu brannej povinnosti, viedli k samostatnosti, presnosti, spoľahlivosti, zodpovednosti, družnosti a iným občianskym a vojenským cnostiam.

Naši študenti sa zúčastnili na miestnom prenatom hrisku veľa futbalových zápasov medzitriednych, takže triedy hraly každá s každou i niekoľkokrát. Reprezentačná študentská jedenástka sohrala i niekoľko zápasov na cudzej pôde s týmito výsledkami:

Štud. XI. — Voj. XI. Turč. Sv. Martin 4 : 0.

Štud. XI. — Štud. XI. Spišské Podhradie 0 : 2.

Štud. XI. — Vysokoškoláci Bratislava 2 : 2.

Štud. XI. — Š. K. Turany 5 : 3.

A na začiatku jarnej sezóny okrem medzitriednych zápasov:

Štud. XI. — Štub. Teplice 4 : 3.

Štud. XI. — Š. K. Sparta Vrútky 3 : 4.

Štud. XI. — Štub. Teplice 1 : 5.

Štud. XI. — Voj. XI. Turč. Sv. Martin 1 : 0.

Štud. XI. — Z. T. K. Zvolen 1 : 3.

Štud. XI. — XI. Sdruž. kat. mládeže z Vrútok 2 : 3.

Obľube tešila sa aj ľahká atletika a iné športy, ako ukazuje pripojená tabuľka.

Druh športu	I.	II.	III.	IV.	V.a	V.b	VI.	VII.	VIII.a	VIII.b	Spolu
Korčufovanie	21	25	34	36	25	24	46	41	22	25	299
Sánkovanie	48	56	55	42	32	28	53	47	26	27	414
Lyžovanie	23	25	37	31	20	23	43	43	19	18	285
Hokey	3	—	12	16	15	12	8	9	10	15	100
Futbal	21	32	44	40	20	21	36	34	20	24	292
Wolley-ball	30	31	36	35	26	26	40	39	21	22	306
Ping-pong	—	7	12	10	12	10	40	24	10	10	123
Ľahká atletika	22	16	18	32	20	26	54	54	18	21	281
Plávanie	21	24	31	18	14	16	49	38	16	17	244
Boxovanie	—	—	2	3	—	—	2	8	1	1	17
Jazda na koni	3	—	3	1	4	3	12	5	2	2	35
Jazda na motorke	—	—	—	2	3	3	3	2	3	4	20
Bicyklovanie	34	45	44	40	24	26	52	48	22	26	361
Turistika	38	36	18	33	19	23	51	48	24	26	316
Štrelba	3	8	4	3	2	—	2	2	2	1	27

Koniec školského roku bol vhodne zakončený vychádzkami jedno- až trojdennými. Zdravotný stav žiactva bol veľmi dobrý, až na ojedinelé prípady. Miestny št. obv. lekár dr. Koloman Lelkeš vykonal tri razy prehliadku všetkých žiakov a denne ordinoval v lekárskej izbe v budove gymnaziálnej. Žiaci prvej triedy boli, ako aj minulé roky, roentgenovaní v dispenzári Čs. Červeného kríža v Turč. Sv. Martine.

Vážnych úrazov nebolo.

Štatistický prehľad žiactva.

(Privatisti označení sú malou číslicou.)

	T r i e d a										
	I.	II.	III.	IV.	V.a	V.b	VI.	VII.	VIII.a	VIII.b	Spolu
a) Počet žiakov .											
Na konci šk. roku 1935-36	46	36	47 ¹	51 ³	53 ³	—	47 ²	52 ⁵	34 ⁵	—	366 ²⁰
Na začiatku šk. roku 1936-37	55	54 ⁵	56 ⁹	55 ²	33 ²	31	59 ²	49 ⁵	27 ⁵	27 ¹	446 ³¹
V šk. roku pristúpili . . .	—	2	—	—	1	1	1	1 ¹	—	—	6 ¹
<i>Spolu bolo prijatých</i>	55	56 ⁶	56 ⁹	55 ²	34 ²	32	60 ²	50 ⁵	27 ⁵	27 ¹	452 ³²
Z nich po prijímaacej skúške	55	6 ⁵	12 ⁹	7 ²	3 ¹	1	1	0 ¹	0 ⁴	—	85 ²²
„ túnajší postupujúci .	—	44	34	35	22	26	49 ¹	41 ³	27	26 ¹	304 ⁵
„ túnajší opakujúci .	—	—	2	1	2	1	0 ¹	2 ¹	—	—	8 ²
„ cudzí postupujúci .	—	4	4	4	4 ¹	1	3	2 ¹	0 ¹	1	23 ³
„ cudzí opakujúci . . .	—	2	7	4	3	2	3	5	—	—	26 ³
V šk. roku vystúpili . . .	2	—	—	2	—	—	2	—	—	—	6
<i>Spolu na konci šk. r. 1936-37</i>	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	446 ³²
V tom je: žiakov riadnych .	36	46	44	44	28	24	53	45	24	27	371
„ žiakov riadnych .	17	10	12	9	6	8	5	5	3	—	75
„ privatistov . . .	—	5	9	2	2	—	2	6	5	1	32
„ privatistiek . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Spolu . . .</i>	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	446 ³²
b) Rodisko .											
Kláštor pod Znievom . . .	14	12	8	3	6	4	3	4	1	—	55
Krajina Slov. mimo Kl. p. Zn.	38	42 ⁵	46 ⁹	44 ²	22 ²	27	48 ²	41 ⁵	24 ⁵	25 ¹	377 ³¹
Krajina Česká	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Krajina Moravsko-sliezska .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Krajina Podkarpatoruská . .	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Cudzina	—	2	1	6	5	1	7	4 ¹	2	2	30 ¹
<i>Spolu . . .</i>	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	446 ³²
c) Bydlisko .											
V Kláštore p. Zn. u rodičov	20	20	9	12	10	8	6	6	2	—	93
V Kláštore p. Zn. na bytė .	29	29	40	35	22	22	48	40	23	26 ¹	314 ¹
Vlakom dochádzajú	1	1	—	2	1	1	—	2	1	1	10
Pešo dochádzajú (1 km) . . .	3	6	7	4	1	1	4	2	1	—	29
Mimo Kl. p. Zn. (privatisti) .	—	5	9	2	2	—	2	6	5	—	31
<i>Spolu . . .</i>	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	446 ³²

	T r i e d a										Spolu
	I.	II.	III.	IV.	V.a	V.b	VI.	VII.	VIII.a	VIII.b	
d) Štátna príslušnosť,											
Československá republika	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	26 ¹	445 ³²
Cudzina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
<i>Spolu . . . . .</i>	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	446 ³²
e) Materská reč,											
Slovenská	49	50 ⁵	56 ⁹	50 ²	30 ²	31	54 ¹	48 ⁵	27 ⁵	27 ¹	422 ³⁰
Česká	2	1	—	—	1	—	—	1	—	—	5
Nemecká	2	1	—	3	2	1	4 ¹	0 ¹	—	—	13 ²
Maďarská	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—	5
Ruská	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
<i>Spolu . . . . .</i>	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	446 ³²
f) Náboženské vyznanie,											
Rímsko-katolícke	49	55 ⁵	56 ⁹	48 ²	31 ²	30	56 ¹	47 ⁵	25 ⁵	27 ¹	424 ³¹
Grécko-katolícke	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	3
Pravoslávne	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Evanjelické a. v.	3	—	—	4	1	2	1	2	—	—	13
Evanjelické ref.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Izraeliti	—	—	—	1	1	—	0 ¹	0 ¹	—	—	2 ¹
Bez vyznania	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
<i>Spolu . . . . .</i>	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	446 ³²
g) Vek,											
Narodení v roku: 1903	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹	—	0 ¹
1911	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
1912	—	—	—	—	—	—	—	—	2 ¹	1	5
1913	—	—	—	—	1	—	0 ¹	—	1	3	5 ¹
1914	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹	5	7	13
1915	—	—	—	—	1	—	2	5	6 ¹	5	19
1916	—	—	—	—	—	—	1	4 ¹	3 ¹	8 ¹	16 ³
1917	—	—	—	1	—	—	9	7 ¹	6 ²	1	24 ³
1918	—	—	—	1	1	1	9	16	2	1	31 ¹
1919	—	—	4	7 ¹	4 ¹	8	20 ¹	13 ²	2	—	58 ⁵
1920	—	—	7 ²	9	10 ¹	17	14	2	—	—	59 ³
1921	1	1	9 ²	15 ¹	13	3	3	—	—	—	45 ³
1922	3	10 ²	15 ³	17	4	3	—	—	—	—	52 ⁵
1923	8	25 ³	18 ²	3	—	—	—	—	—	—	54 ⁷
1924	13	17	3	—	—	—	—	—	—	—	33
1925	22	3	—	—	—	—	—	—	—	—	25
1926	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
<i>Spolu . . . . .</i>	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	446 ³²
h) Pláty od žiakov,											
Školné platili po 500 Kč	43	50 ⁵	51 ⁹	47 ²	31 ²	29	52 ²	39 ⁵	24	22 ¹	388 ²⁶
" " " 200 "	8	3	—	2	2	3	1	5	2	2	28
" " " 100 "	2	3	5	4	1	—	5	6 ¹	1 ⁵	3	30 ⁶
<i>Spolu . . . . .</i>	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	446 ³²

	T r i e d a										Spolu
	I.	II.	III.	IV.	V.a	V.b	VI.	VII.	VIII.a	VIII.b	
i) Zamestnanie rodičov .											
Roľníci	11	13 ¹	13 ²	20	7	8	12	15	10 ²	9 ¹	118 ⁶
Živnostníci	16	23 ³	18 ⁵	6	5 ¹	11	11 ¹	13 ²	4 ¹	6	109 ¹³
Robotníci	5	—	2	1	1	—	1	—	2 ¹	1	13 ¹
Zriadení	11	8	10	9	2	5	14	8	3	2	72 ¹
Učítelia a profesori	2	2	1	3	2	3	3 ¹	2 ¹	3	3	24 ²
Úradníci a voj. gážísti	7	9	12 ¹	13 ¹	14 ¹	2	15	12 ²	5 ¹	6	95 ⁷
Súkromníci	1	4	—	1 ¹	3	3	1	2 ¹	—	—	15 ²
<i>Spolu . . . . .</i>	53	56 ⁵	56 ⁹	53 ²	34 ²	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	446 ³²
j) Klasifikácia .											
1. Dodatok ku šk. r. 1935-36,											
Pri opravnej skúške obstáli	—	1	1	7	52	—	5	9 ²	0 ²	—	28 ⁶
Pri oprav. skúške neobstáli	—	—	3	—	1	—	1	—	—	—	5
Celkový výsledok v šk. roku 1935-36 :											
Výborne spôsobilí	6	7	10	4	10	—	7	2	4 ¹	—	50 ²
Spôsobilí	39	27	29	45 ³	40 ³	—	37 ²	47 ⁴	30 ³	—	294 ¹⁵
Nespôsobilí	—	2	8 ¹	2	3	—	2	2 ²	—	—	19 ³
Neklasifikovaní	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Spolu . . . . .</i>	45	36	47 ¹	51 ³	53 ³	—	46 ²	51 ⁵	34 ⁵	—	363 ²⁰
2. Na konci šk. r. 1936-37,											
Výborne spôsobilí	16	11	7	11	3	8	7	10 ¹	5 ³	4	82 ⁴
Spôsobilí	30	34 ³	33 ⁵	34 ¹	21 ¹	14	35	34	21 ²	22	278 ¹²
Nespôsobilí	1	7	6	1	4	2	6	1 ³	—	—	28 ³
Opravné zkušky majú	6	4 ³	10 ²	6	6	8	10	5	1	1	57 ⁵
Neklasifikovaní	—	0 ¹	0 ¹	0 ¹	—	—	0 ²	0 ²	—	0 ¹	0 ⁸
<i>Spolu . . . . .</i>	53	56 ⁷	56 ⁸	52 ²	34 ¹	32	58 ²	50 ⁶	27 ⁵	27 ¹	445 ³²

Tématá písomných prác z jazyka slovenského.

(Práce domáce sú tlačené kurzívou.)

Va. trieda.

1. Myšlienky pri vstupe do novej budovy. (Úvaha.)
2. *Viera a veda.* (Úvaha.)
Život na horách v zime. (Opis.)
3. Púť snehovej vločky. (Opis.)
Chelčického idey. (Podľa prebratej látky.)

4. Práca a ľudský život. (Úvaha.)
Slovenčina — odkaz dedov. (Úvaha.)
5. *Náš vzduch — naše more.* (Úvaha o letectve.)
Divadlo, film a literatúra. (Porokovanie o troch kultúrnych prameňoch.)
6. Naši dvaja páni prezidenti. (Úvaha.)

Vb. trieda.

1. Odlesk rytierskej poezie v Čechách. (Literárne pojednanie.)
Dagmar v epose Sv. Čecha. (Dľa poetiky.)
Prečo sa učíme cudzie reči. (Úvaha.)
2. Skladby legendárne za doby Karla IV. (Podľa literatúry.)
Podkoní a žák. (Výklad.)
Aký dojem v nás vzbudzuje zrúcanina starého hradu. (Pojednanie.)
3. *Peter Chelčický a jeho Sieť viery pravé.* (Podľa literatúry.)
Výklad desatera božieho prikázanie.
O lichvė. Kapitola 58. (Myšlienkový rozbor.)
O ľudovom umení. (Rozprava.)
4. Humanizmus na pôde českej. (Literárne pojednanie.)
Filipika proti misomusům. (Rozbor a výklad.)
Divadlo a kino. (Porovnanie.)
5. Biblia Kralická. (Dľa literatúry.)
Labyrint sveta a ráj srdce. (Výklad.)
Erben: Svatební košile. (Myšlienkový rozbor.)
6. *Kultúra starých Slovanov.* (Podľa dejepisných výkladov.)
Slovenská literatúra v službe slovenskej myšlienky. (Pojednanie.)
Voľné téma.

VI. trieda.

1. Hviezdoslav:

„Nuž nesypte smieť potupy
na skromné naše chalupy:
sú, pravda, hniezda iba hniezda
z kostonkov, uschlých letorostov,
no vzácne detvou svojou prostou —
nad nimi klenbou samá hviezda,
nechajte byť ich voľným bytím,
nech žijú vlastným, rýdzim žítím.
(Rozbor citátu.)

2. *Nulla dies sine linea.* (Úvaha.)
Slovo je piatou veľmocou, tlač delostrelectvom myšlienok. (Úvaha o význame tlače.)
3. Ako sa javí romantizmus v Kollárovom diele? (Porokovanie podľa prebratej látky.)
4. Naša hymna. (Rozbor slovenskej hymny „Nad Tatrou sa blýska“.)
5. *Večer na dedine.* (Fejton.)
Na stanici. (Fejton.)
6. Kostol — staviteľský klenot a miesto rozjímania. (Úvaha o gotike.)

VI. trieda.

1. Boje o slovenčinu. (Literárne pojednanie.)
Žiž chceme! Martin Sládkovičov. (Rozbor a výklad.)
2. *Národe drahý!* Hviezdoslav. (Rozbor.)
Cestou života. (Úvaha.)
Humor a žart v ľudových piesňach. (Podľa známych piesní.)
3. Slovensko v diele R. Pokorného. (Literárne pojednanie s výkladom.)
Kto nečíta — nežije. (Úvaha.)
4. Stromy: Jar. Vrchlický. (Myšlienkový rozbor.)
Verme len sebe, svojej práci a usilovnosti. (Rozprava s úvahou.)
Voľné téma.
5. *Pýcha Čatier:* Sv. H. Vajanský. (Rozbor a výklad.)
Prečo čítam noviny. (Úvaha o tlači.)
6. Hviezdoslav a jeho epigoni. (Literárna paralela.)
Dobývať srdcia ľudské pre pravdu. (Retrospektíva do dejín.)

VIIIa. trieda.

1. M. Rázus:

Mý musíme byť čisti — čisti,
 bez podlých vášní — čiernej nenávisti,
 bo beda vodám, kde sa kal ten vmyje,
 a beda rodu tomu — prebeda,
 ak sviežu krv mu jedom podjedá
 túh malichernosť a hriech ambícií,
 zvúc plameň v oči — na tvár nestýdnú,
 z nej uhádnuť hneď, za čím duša piští...

(Rozbor literárne-estetický.)

Dedina — dejište bojov. (Úvaha.)

2. Ivan Krasko:

*Āch, všednosť v dušu, jako mlha sedá
v dolinu, mĺkvo, jednotvátne sedá.*

(Rozbor literárne-estetický.)

Krajina je stav duše. (Úvaha s výkladom podľa impresionistov.)

Verme len sebe, svojej práci a usilovnosti. (Pojednanie s rozpravou.)

3. Básnik je srdcom ľudstva. (Retrospektíva do poezie.)
Impresionizmus a mysticizmus v literatúrach. (Paralela.)

Prenášanie energie elektrickej do diaľky a jej zžitkovanie.

(Pojednanie podľa výkladov z fyziky.)

4. Ivan Krasko:

Ó, život, hore! Stroj sa, stroj,
osedlaj koňa, čistí zbroj:
než v údolí sa zvečeri,
čakám ťa, život, v pancieri.

(Úvaha na konci štúdií.)

Povojnové smery v literatúrach. (Pojednanie literárne.)

Voľné téma.

VIIIb. trieda.

1. Jan Neruda:

„Bude-li každý z nás z křemene,
je celý národ z kvádrů...“

(Myšlienky pri citáte.)

2. Ā. G. Masaryk:

„Ježíš, ne Caesar, toľ smysl naši demokracie.“

(Aktuálna úvaha.)

3. Idyla dedínského života.

(Naozaj idyla?)

4. Bottova „Smrť Jánošíkova“.

(Pokus o náčrt slovenského byronizmu a o estetický rozbor básne.)

Prednášky a rečnícke cvičenia.

V V.a triede.

O. Antalová: Niečo o „Živene“; L. Bányay: Novodobá technika; J. Brynych: Kráľ Alexander Sjednotiteľ; M. Dudáš: Moderná žena; A. Duchoňová: Význam Ľudmily Podjavorinskej; A. Fábry: Naše poľovníctvo; J. Flímel: Spracovanie dreva; B. Gazárek: Spomienky na Rusko; Š. Geisbacher: Život chudobného roľníka na Orave; R. Greguš: Náboženstvo starých Slovanov; G. Hakala: O vzniku ľudových piesní; J. Hladký: Život slovenského roľníka; J. Kováč: Stratostféricke lietadlo; J. Krist: Cesta Balkánom; R. Kubinec: Orlík, syn Napoleona; J. Lupták: Význam letectva; E. Mácová: Niečo zo života kvetov; T. Mazanec: Divadlo a film; M. Miazdrová: Čím sú nám noviny; A. Munkácsy: Naša moderná technika; A. Nepeľová: Slovenské výšivky a keramika; J. Neuschl: Význam chemie; E. Ottfinger: Niečo o Scotovi Viatorovi; Š. Papán: Protiletcká obrana; J. Ročiak: Ján Hollý; L. Ročiaková: Umenie živého slova; J. Šidlo: Plynová vojna; A. Šimala: Význam chemie vo vedeckom svete; J. Škola: Vzducholodou na severnú točnu; R. Šujanský: Život Juliusa Zeyera; P. Trnovec: Vývoj a význam lietadla a letectva; V. Waschko: O skaute; V. Šenšel: O vojenstve; R. Václavík: Rok 1848.

V V.b triede.

Milan Bojsa: Kresťanstvo a nacionalizmus; Augustín Crkoň: Ján Hus a jeho doba; Helena Drahoňová: Vladimír Roy; Jozefa Ďuranová: Dejiny hudby; Vojtech Fapšo: Vývoj a význam letectva; Pavel Chaban: Demokracia ako ideál štátny a mravný; Anton Komada: Význam modernej chemie; František Korauš: Význam Turčianskeho Sv. Martina v našom národnom a kultúrnom živote; Karol Kosmel: Puškinova cesta k baladickej dramatičke; Elena Kucháriková: Ako býva moderný človek; Emanuel Kvašay: Mincovníctvo; Imrich Lengyel: Španielsko a zahraničná situácia; Karol Lieskovský: Otázka novinárstva; Anton Majtan: Sociálna pečlivosť o mládež; Julius Matfašovský: Kysuca; Štefan Meliš: Vplyv kresťanstva na výtvarné umenie; Eva Mendlová: Úloha žien na misijnom diele; Viktor Miklušičák: Umelé radium; Alexander Mohay: Slovenská ľudová pieseň; Ignác Mulinka: Indické náboženstvo; Vincent Nemček: Slováci v cudzine; Cyril Orišek: Rusko v dnešnej dobe; Rudolf Országh: Goethe a jeho literárna činnosť, Mária Országhová: Slovenské hrady; Oľga Podmanická: Obráz-

ky zo života Matice slovenskej; Oľga Prokšová: Osveta a mravnosť; Bohuslav Sláma: Spôsob nápravy v dnešnom hospodárskom živote; Štefan Smataník: Baťovo dielo; Mikuláš Špaňo: Skryté svetlá a sily; Anton Takáč: Pasteur študentstvu; František Zamborský: Vlastná skladba „Jozkova smrť“; Anna Žiaková: Kultúrny život našich bratov v Amerike.

V VI. triede.

M. Arbet: Fotomontáž; K. Bačkor: Gotický duch v modernej literatúre; J. Ballon: Čajákov román Rodina Rovesných; J. Bánik: Ako sa javí básnik Ľudo Ondrejov v románe Zbojnícka mladosť; Š. Comonek: Myšlienky o samovzdelávajúcom krúžku; A. Černáková: Slovenské čipky; Jozef Červeň: Pútnické miesta na Slovensku; F. Čiko: Jarné motívy; L. Daniš: Poľovnícka puška (riport); B. Duchoňová: Povodeň v Slovanéoch; V. Farbaky: Železničárska rozprávka; M. Gábriš: Rozbor dvoch moderných románov; P. Grančič: Lekár a lekárnik; Michal Grodovský: Niečo o esperantistoch; J. Hanzel: Zážitky z poľovníckej chaty; V. Hanzel: Zo zápiskov dochádzajúceho študenta; Frant. Hoďovský: Nacionalizmus na slovenskom západe; J. Chladný: Niečo z poezie kvetov; Š. Chromík: Gavlovič, prvý slovenský spisovateľ; J. Jakubec: Fejton o lazianskych študentoch; J. Jelemenský: Oravský výlet; R. Kányi: Sociálne rozvrstvenie slovenského študentstva; Z. Kárpáti: Malohont; F. Keller: Poddumbierska črta; E. Kellner: Plastický film; T. Kindernay: Radúz a Mahuliena; E. Korytárová: Organizácia slovenskej ženy v minulosti; F. Kostka: Rybárenie — mlčanlivý šport; J. Kozma: Niečo o grafike; K. Kramer: Omriviny zo života Janka Kráľa; L. Kuric: Referát o Hronského Podpolianskych rozprávkach; V. Kviečinský: Football a humor; Oľga Lelkešová: O pestovaní kaktusov; J. Mác: Spev — výraz duše; L. Mankovecký: Organizácia slovenského športu; Fr. Mendel: Niečo o nemeckej ideológii; L. Miertuš: Vývin hracieho stroja; M. Mokáň: Slovo a slovesnosť; V. Mydlo: Sbíerka vojenských spevov; A. Országh: Čo asi uvidím vo Francii; M. Pišková: Hviezdoslav a jeho nasledovníci; M. Pecháč: Drotári na cestách; S. Pupek: Boxovanie — šport prítomnosti; F. Režný: Trampoty starého študenta; V. Schovaneč: Moje zážitky na cestách motorkou; K. Schwarz: Toxíny a antitoxíny; F. Šima: Rozbor Gaudeamu; J. Študent: Dvaja priatelia; Fr. Targoš: Racionalizmus v hospodárstve; A. Täuber: Detvianska tancovačka; M. Ulej: Keramika na západnom Slovensku; K.

Ulrich: Zvukové kino; L. Valentény: Z dejín letectva; O. Veneny: Rozšírenie esperanta; J. Zboja: Vznik a pôvod Oravského zámku; J. Zemaník: Rím a Moskva; J. Malý: Naša armáda a jej úkol v prípade vojny v Európe; J. Wo-hryzek: O zájazdoch slovenskej činohry na Slovensku.

V VII. triede.

Fr. Bachová: Stromy v živote nášho ľudu; Št. Bičánik: Charakter študentstva; I. Brežný: Slovenská divadelná kritika; P. Bunčák: Najnovšia slovenská poezia; L. Comorek: Naše maliarstvo a sochárstvo; B. Černák: O alkoholizme; L. Čulen: Napoleon v dejinách; J. Dlhopolček: Slovenská mládež v Amerike; M. Dostálová: O národnej poezii; G. Dušek: Saša v dejinách; H. Farkaš: Šaštín a jeho dejiny; R. Grebáč: J. C. Hronský a jeho básnický profil; Št. Grnáčik: Hospodárska kríza a nezamestnanosť; V. Jančula: Možnosti slovenského filmu; A. Kališík: Naše ľudové piesne; J. Kameniar: Cirkev a liberalizmus; J. Kriváň: Temperament čiže letora; L. Kvietok: Či stroj je nešťastím človeka; V. Laca: Počiatok slovenského divadla; Z. Leštánský: V čom záleží náš životný úspech; I. Líška: Čo je pravé vzdelanie; P. Litavec: Alkohol a šport; E. Macko: Gemerské hradý a jaskyne; Vl. Malík: Obrodzenie katolíckeho skautingu; J. Mazanec: Krásy nášho štátu; G. Miazdrová: O umení maliarstvom; K. Mojžiš: Význam chemie; K. Nemec: Andrej Kmeť; J. Olejník: Z posledných rokov Kukučínových; P. Ostrihoň: Kniha a film; M. Paquor: Slovenské národné múzeum; T. Pardel: Ruská revolúcia; A. Pišková: Hudba, tešiteľka človeka; J. Popálený: Anglické mocnosti; A. Polóniová: Dobšinská ľadová jaskyňa; J. Pštross: Spoločenská výchova; J. Radváni: Šport a práca; L. Ronchetti: Leopoldov a jeho význam v časoch tureckých vojen; I. Sklárs: Cesta do Indie; Št. Šidlo: Dielo Martina Kukučina; K. Tamaškovič: Trnavská univerzita a jezuiti; R. Török: Niečo o čísliciach; Fr. Tunák: Význam diela Sv. Metoda; J. Vindiš: Poznaj svoju vlasť; J. Vozník: Lyžiarstvo — kráľ športov; Kl. Zajíček: Prenasledovanie ľudových snáh pred prevratom; L. Floreán: Slovenské dráma povojnové.

V VIIIa. triede.

Jozef Bacúr: Veda a náboženstvo; Frant. Bednár: Ako riešil robotnícku otázku pápež Lev XIII.; Gabriel Bitarovský: Slováci v cudzine; Vojtech Bukovinský: Kam speje slovesné umenie; Alojz Čerba: Škola a tlač; Mária Draho-

ňová: Príbina a kresťanstvo; Štefan Feješ: Naše a sovietske divadlo; Gejza Ferdinand: Mladá slovenská poezia; Jozef Florek: Cirkevné umenie na Slovensku; Gejza Gazdík: Naše salašníctvo; Teodor Gerhát: Repárstvo na Slovensku; Anton Hlaváč: Význam Spolku sv. Vojtecha pre slovenský národ; Vojtech Imre: Mentalita našej mládeže; Benedik Jakob: Stenografia; Alojz Kolmačka: Co robí charakter zo študenta; Alex. Kovalčík: J. W. Goethe ako prírodopisec; Alojz Koza: Štefánik, náš národný hrdina; Ján Laboš: Záznak — vec božia; Ignác Lenhardt: Svetové reči; Lad. Maukšínský: Poľskí veľikáši; Anna Miazdrová: Dielo Kristíny Royovej; Lad. Michele: Zvyky nášho kraja; Ján Mikula: Tlač v moci židov; Rudolf Necsey: Genius; Ľud. Petrovský: Poznaj svoju vlasť; Jul. Slovák: Slovensko r. 1848; Anton Šedivý: Jánošík v slovenskej literatúre; Anton Štanceľ: Vášnivec (novela); Jozef Szabó: Dojmy z románov Dom v stráni a Demokracia. Ideové vzťahy; Donát Tibenský: L. N. Tolstoj a jeho literárne dielo; Karolína Zbojová: Hviezdoslav a Radlinský; Alojz Zborka: Začiatky slovenského novinárstva.

V VIIIb. triede.

V. Barta: Dieslov motor a jeho uplatnenie v automobilizme; V. Briedoň: Pokusy o štúdie z tvorby Vajanského; J. Buček: O možnostiach hospodárskeho rozvoja na Kysuciach; A. Bundzel: Problémy slovenského študenta opúšťajúceho strednú školu; J. Celder: Všeobecný význam učiteľstva; A. Cíž: Život a dielo Leona Bloya; J. Fusek: 150-té výročie Bernolákovej dissertácie; I. Gibala: Rumunské mená na Detve a niečo z ich etymologie; J. Janoško: Šarišské zvyky a obyvateľstvo; V. Jedinák: Črty literárneho profilu Karla Čapka a jeho ostatná dráma „Biela nemoc“; Jozef Kardoš: Kláštor a mesto; Š. Kulčár: Poľská literatúra s vtáčej perspektívy; P. Kysel: Literárna Orava; V. Láncoš: Veľikán Beethoven; Lányi: Niečo o elegancii; E. Malý: Potulky Gemerom; E. Mihálik: Rimbaud — prekliaty básnik; J. Mikula: Za novým chlebom (fejton); J. Môcik: Hory — rodiská básnikov rozprávajú; J. Szabó: Don Quijote na rozoestí; Št. Šipoš: Profil moderného umenia maliarskeho; Šramka: Analýza „Živého biča“; J. Štefánik: J. C. Hronský a jeho literárna tvorba; L. Šuška: Skutočnosť a román Matúša Kavca „Grapy“; P. Švarc: Cudzinecký ruch na Slovensku; P. Vašek: Surrealizmus v ČSR; E. Vicián: Turistika a jej význam.

Soznam žiakov.

(Mená žiakov výborne spôsobilých sú vytlačené kurzívou. V zátvorkách uvedení žiaci počas školského roku vystúpili. Za menom žiaka je uvedené jeho rodisko a v zátvorke terajšie bydlisko rodičov.)

I. trieda. Triedny profesor: *Kornel Ďurana.*

1. *Mária Augustinová*, Blážovce (Lazany).
2. Ján Babuliak, Lazany.
3. Miloslav Bačiak, Kláštor pod Znievom.
4. Karol Balážia, Suchá Hora (Lazany).
5. Anna Barčíková, Kláštor pod Znievom.
6. Štefan Bocko, Liptovská Revúca.
7. *Valéria Böhmová*, Detvianska Huta.
8. Vladimír Buliak, Stankovany.
9. Ladislav Čelko, Kysucké Nové Mesto.
10. Kamila Drahoňová, Kláštor pod Znievom.
11. Eúgen Duhan, Brezno nad Hronom.
12. (Viktor Ertl, Hlohovec, (Kláštor pod Znievom)).
13. Valeria Ertlová, Zlaté Moravce (Stubnianske Teplice).
14. *Štefan Hartel*, Oškerda.
15. Vlasta Halasová, Kláštor pod Znievom.
16. *Ján Hrabovský*, Nadošany.
17. Jozef Hromada, Lipt. Revúca.
18. Karol Chabroň, Stražov.
19. Ján Chorvát, Bor. Sv. Mikuláš.
20. *Peter Chovan*, Gombáš.
21. Mária Jamrišková, Kláštor p. Znievom.
22. Jozef Jančo, Lipt. Lúžna.
23. Alojz Janík, Dobroč (Liptovská Osada).
24. Jaroslav Kašuba, Veľ. Čepčín.
25. Tibor Korský, Ružomberok (Liptovská Lúžna).
26. Jozef Kosmál, Nižná.

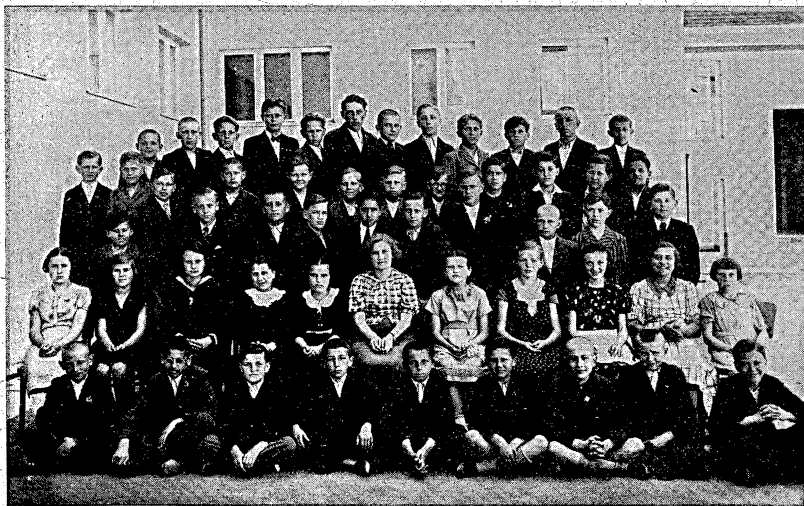

I.

27. Daniel Košina, Kláštor pod Znievom.
28. Jozef Krkoška, Čadca.
29. Irena Lustigová, Drahovce (Bratislava).
30. Jaromír Matúšu, Všemin (Kláštor pod Znievom).
31. Mária Mazancová, Kláštor pod Znievom.
32. Karol Orišek, Drievidza (Kláštor pod Znievom).
33. Vilibald Országh, Návojevce.
34. Jozef Pakán, Slovány.
35. Ludmila Pálková, Kláštor pod Znievom.
36. Pavlína Pavlíková, Zliechovská Huta (Kláštor pod Znievom).
37. Alžbeta Pepichová, Banská Bystrica (Hriňová).
38. Jozef Podolský, Piešťany.
39. Libor Podmanický, Mošovce.
40. Viera Porubská, Kláštor pod Znievom.
41. Ďádam Pranda, Sňažnica (Brodno).
42. Cerezia Rosinová, Púchov nad Váhom.
43. (Karol Saidl, Dlouhá Ves (Kláštor pod Znievom).
44. Jozef Schwarz, Ban. Bystrica.
45. Ondrej Strýček, Svrčinovec.
46. Jozef Šefčík, Svrčinovec.
47. Ján Šimko, Slovány.
48. Ďadela Šimková, Lazany.
49. Jozef Šrámek, Slov. Meder.
50. Jaroslav Štila, Lazany.
51. Václav Tabak, Kysucké Nové Mesto.
52. Melicher Tatár, Stankovany.
53. Jozef Temešinko, Kláštor pod Znievom.
54. Ďalbina Theisová, Kláštor pod Znievom.
55. Anna Zofferová, Lazany.

II. trieda. Triedna profesorka: *Viera Volková.*

1. Tibor Balko, Veľké Topoľčany (Nové Zámky).
2. Vladimír Báthory, Kláštor pod Znievom.
3. Mária Báthoryová, Kláštor pod Znievom.
4. Ján Bielik, Považská Bystrica.
5. Mária Bojtárová, Prešov.

II.

6. *Martin Buček*, Kozárovce (Hronský Lok).
7. *Ľudmila Černáková*, Kláštor pod Znievom.
8. *Elena Daubnerová*, Prievidza (Abramová).
9. *Ľtela Duchoňová*, Lazany.
10. *Lukáč Ďurčať*, Rybník (Damažská Kolónia).
11. *Michal Ďurčať*, Rybník (Damažská Kolónia).
12. *Pavel Fabián*, Bzovík-Jalšovík.
13. *Ladislav Fapšo*, Považská Bystrica (Želiezovce).
14. *Eleonóra Foltánová*, Handlová (Komárno).
15. *Jozef Geisbacher*, Dolná Lipnica (Hruštín).
16. *Rudolf Greguš*, New-York (Amerika), (Makov).
17. *Albína Hanzlová*, Ondrašová (Abramová).
18. *Benedikt Hausner*, Vrcko.
19. *Miloslav Hnidka*, Závodie.
20. *Oldrich Hošek*, Haniska pri Košiciach (Kláštor p. Zniev.)
21. *Štefan Jakubec*, Lazany.
22. *František Junas*, Kláštor pod Znievom.
23. *Julius Kohút*, Slovány.
24. *Albín Kokles*, Dolný Kubín (Klín).
25. *Vladimír Kokles*, Dolný Kubín (Klín).
26. *František Ant. Kosmel*, Klín pri Námestove (Klín).
27. *František Kosmel*, Mutné.
28. *Ferdinand Kúžel*, Tisovec (Kláštor pod Znievom).
29. *Jozef Kviečinský*, Kurima.
30. *Miroslav Marek*, Sv. Kríž nad Hronom (Kláštor p. Znievom).
31. *Jozef Margetta*, Valča.
32. (*Mária Martinusová*, Krompachy (Ondrašová)).
33. *Ivan Matušovič*, Kláštor pod Znievom.
34. *Mária Mazancová*, Kláštor pod Znievom.
35. *Štefan Mikolaj*, privatista, Prešov.
36. *Viliam Mikuš*, New-York (Radošovce).
37. *Ľudovít Molnár*, Želiezovce (Nekyje).
38. *Andrej Munka*, Kysucké Nové Mesto.
39. *Ján Muška*, Kysucké Nové Mesto.
40. *Bohdan Nemček*, Frývald.
41. *Margita Olejníková*, Kláštor pod Znievom.
42. *Vojtech Ondrejko*, Nové Zámky.
43. *Ľudovít Praus*, Tompa (Hokovce).
44. *Milan Pšross*, Banská Bystrica (Bratislava).
45. *Ladislav Pyšný*, Kláštor pod Znievom.
46. *Ladislav Rangel*, privatista, Stará Ľala.
47. *Jozef Ročiak*, Kláštor pod Znievom.
48. *Vavrinec Rolinec*, Fačkov.
49. *Jozef Rovňan*, Horný Hričov (Poprad).
50. *Vladimír Slímák*, Lisková.
51. *Emanuel Sýkora*, Príbovce.
52. *Jozef Šadlák*, privatista, Považská Bystrica.
53. *Jozef Šarina*, Tvrdomestice (Hostie).
54. *Anton Schindlery*, Trstená (Krásno n/Kysuc.).
55. *Elena Sichtová*, Priekopa.
56. *Mätej Šipula*, Telgárt.
57. *Vladimír Temešinko*, Kláštor pod Znievom.
58. *Albert Tomahogh*, Horná Štubňa (Slovány).
59. *Teodor Vass*, Kysucké Nové Mesto.
60. *Leopold Vašút*, Široké (Kláštor pod Znievom).
61. (*Karol Vlachovič*, privatista, Nádaš.)
62. *František Smiešny*, privatista, Oravský Podzámok.

III. trieda: Triedny profesor: *Ján Stejskal*.

1. *František Acksteiner*, privatista, Žilina.
2. *Mária Balážiová*, Borgenstown, USA, (Lazany).
3. *Jozef Bednárík*, Starý Tekov (Poľný Kesov).
4. *František Beniak*, Slopná.

5. Ján Bleskáň, Dlhá nad Oravou (Ležiachov).
6. Anna Brišková, Pravotice.
7. Jozef Cedzo, Veľké Rovné.
8. Emil Cicko, Liešno (Rudno).
9. Ján Čižmár, Kyncelová.
10. *Albína Daubnerová*, Prievidza (Abramová).
11. Tibor Dokupil, Nitra.
12. Lívia Dostálová, Kláštor pod Znievom (Lazany).
13. Alfonz Duriš, Domadice.
14. *Metod Fendek*, Zvolen.
15. Ladislav Gecsey, privatista, Vrútky.
16. (Vojtech Grach, privatista, Trenčín.)
17. Aladár Habšuda, Veľké Kostolany (Trenčianska Teplá).
18. Walter Hallegger, Hlohovec.
19. Valeria Hanzlová, Ondrášová (Abramová).
20. Cecília Hrabovská, Nadošany.
21. *Pavel Chrobák*, Turzovka.
22. Florián Jankovič, Borský Sv. Mikuláš.
23. Ignác Junas, Lazany.
24. Emil Kácha, Banská Štiavnica.
25. Július Kamhal, Košice (Lipt. Hrádok).
26. Imrich Kapsný, Priekopa.
27. Štefan Kelečin, Vištuk (Báhoň).
28. Jozef Kišša, Kysucké Nové Mesto.
29. *Milan Kolibiar*, Detviaska Huta.
30. Ján Korytiak, Látky.
31. Mária Košinová, Kláštor pod Znievom.
32. Viliam Kráľovič, Vrútky.
33. Jozef Krivosudský, privatista, Hrnčiarovce.
35. František Kvietok, Šumiac.
36. Ladislav Markovič, Dolný Kubín (Vrútky).
37. Karol Matejovič, Jánova Nová Ves.
38. Vladimír Matušovič, Kláštor pod Znievom.
39. Anton Melzer, privatista, Žilina.
40. Zuzanna Miartusová, Slovenské Pravno (Svätý Júr).
41. Ladislav Mikuška, privatista, Piteľová (Tekovské Šarluhy).
42. Pavel Nécsey, Beňuša (Kálna).
43. Jaroslav Olas, Senec.
44. Jozef Országh, Slovany.
45. *Mária Pajdušáková*, Liptovský Sv. Mikuláš (Kláštor pod Znievom).

46. Anna Pavlíková, Kónská (Kláštór pod Znievom).
47. František Piško, Kláštór pod Znievom.
48. Ján Podmanický, Kláštór pod Znievom.
49. Oľga Porubská, Kláštór pod Znievom.
50. Karol Preiner, Bratislava (Levice).
51. Jozef Prokop, privatista, Senec.
52. František Sabadoš, privatista, Senec.
53. František Šimna, privatista, Višňuk.
54. Július Slimák, Rybárpole.
55. Ján Smieško, Slovány.
56. Július Stanček, Očová, Zvolen.
57. Cyril Starinský, Kysucké Nové Mesto.
58. Jozef Suroviak, Pribiš.
59. Kornel Svetlošák, Klín.
60. Julius Šima, Dolné Štítary, Nitra.
61. Ján Špaňo, Lovčica (Kolonija Damáša).
62. Štefan Švatarák, Bereksek.
63. Ladislav Trnka, Starý Degeš (Kostolný Sek).
64. Ján Uhrík, Brodno.
65. *Helena Volková*, Kláštór pod Znievom.

IV. trieda. Triedny profesor: Ján Baranik.

1. Ján Baran, Lihôdka-Podbrehy Považská Bystrica).
2. Ignác Balážia, Lecron — USA (Lazany).
3. Martin Černocho, Vajška (Juhoslávia) (Kláštór pod Znievom).
4. Ján Čietek, Ivanovce.
5. Viktor Drahoň, Kláštór pod Znievom.
6. Ľudovít Feigler, Hlohovec.
7. Margíta Ferenčíková, Ležiacovo.
8. Štefan Filipko, Nemecká.
9. Juraj Franciscy, Budapešť (Jaklovce).
10. Margíta Franciscyová, Púchov nad Váhom.
11. Ján Fundárek, Veľká Bytča.
12. Ján Grančič, Svätý Jur (Beluša).
13. Emil Grnáčik, Krupina (Turč. Sv. Jur).
14. Anna Hegedúšová, Turč. Necpaly).

IV.

15. Imrich, Holúbek, Veľké Rovné (Veľká Bytča).
16. (Milan Hochfelder, Turzovka.)
17. Božena Hošková, Hradná (Kláštor pod Znievom).
18. Ján Hudec, Tisovec (Zvolen).
19. František Chobot, Igrám.
20. Viliam Ježo, privatista, Snežnica.
21. Ladislav Kavacký, Kysucké Nové Mesto.
22. Oskár Kevický, Veľký Čepčín (Malý Čepčín).
23. Peter Kliment, Nadošany.
24. Silvester Klíngovský, Vrúcko (Kláštor pod Znievom).
25. František Kollárik, Carteret — USA (Kysucké Nové Mesto).
26. Otto Kollárik, Nová Ves nad Váhom (Ráztočno).
27. Gizela Kollárová, Oradea Mare — Rumunsko (Bratislava).
28. Rudolf Kozma, Liptovská Paľúdzka (Kláštor pod Znievom).
29. Ladislav Kubáni, Vrútky (Priekopa).
30. Miloslav Kubiš, Žilina (Galanta).
31. Ján Kučera, Detvianska Huta — Čechánky.
32. Mikuláš Líhosith, Trnava (Honfianske Tesáry).
33. Jozef Markovič, Vrútky (Priekopa).
34. Štefánia Mazancová, Popielany — SSSR (Kláštor pod Znievom).
35. Jozef Matyasovszký, Prievidza.
36. Juraj Merčiak, Detvianska Huta-Zabica (Ožová).
37. Alexander Mikula, Vieska (Jablonica).
38. Líbuša Nepelová, Turčianska Blatnica (Kláštor pod Znievom).
39. Ján Pepich, Terna (Hriňová).
40. Peter Pollaček, Kysucké Nové Mesto.
41. Vladimír Polóni, Kláštor pod Znievom.
42. Anna Prokšová, Halič (Ležachovo).
43. Mária Rizmanová, Slovány.
44. Anton Rudinský, Turzovka.
45. Ján Slamečka, Veličná (Zeliezovce).
46. Pavel Slovák, Stará Bystrica (Slov. Ľupča).
48. Zoltán Šándor, Trebišov.
49. Andrej Šidlík, Dunajov (Lazany).
50. Ján Šimko, Slovenské Pravno (Kláštor pod Znievom).
51. Alexander Šišan, Kláštor pod Znievom.
52. Milan Čencor, Vrúcko (Kláštor pod Znievom).
53. Andrej Varjú, Bologd (Ružomberok).
54. Jozef Varga, privatista, Nižná Myšľa (Necpaly).
55. Vincént Wahlandt, Dolný Turček.
56. Arnošt Wolný, Sklené.
57. Bohuslav Žufka, Valča.

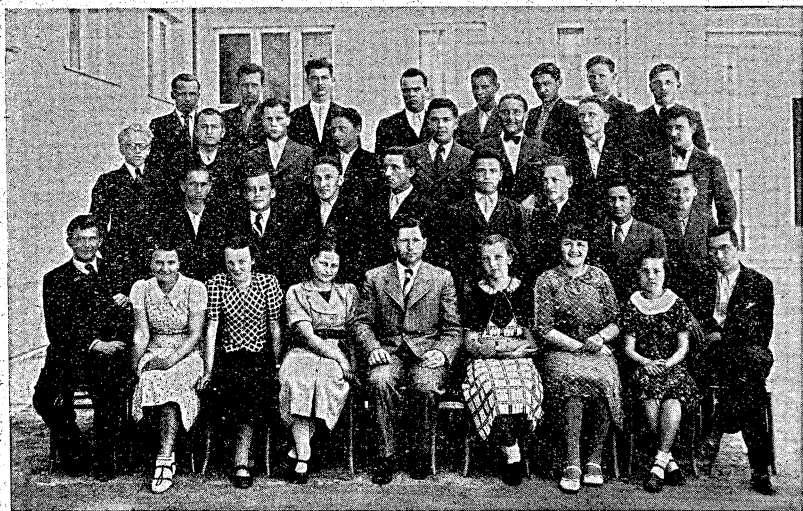
Va. trieda. Triedny profesor: Jozef Kľvaňa.

1. Oľga Antalová, Slovány.
2. Ladislav Bányai, Žitavské Ďarmoty (Málinec).
3. Jozef Brynych, Čeklís (Slov. Ľupča).
4. Dezider Dudáš, Medzany (Seředné).
5. Aġata Duchoňová, Lazany.
6. Alexander Fábry, B. Bystrica.
7. Julius Flímel, Poluvsie.
8. Boris Gazárek, Odesa, SSSR (Bratislava).
9. Štefan Geisbacher, Horná Lipnica (Háj pri Štubniánskych Tepliciach).
10. Rudolf Greguš, Svätý Kríž nad Hronom.
11. Gabriel Hakala, Lazany.
12. Jaroslav Hladký, Dlhé Pole-Turkov (Malý Kýr).
13. Jozef Kováč, Malý Báb.
14. Jozef Krist, Švansbach.
15. Rudolf Kubínek, Makov nad Kysucou.
16. Jozef Lupták, Donická Huta.
17. Helena Mácová, Vrúcko.
18. Tomáš Mazanec, Kláštor p. Zn.
19. Mária M'azdrová, Kláštor p. Zn.
20. Alfred Munkácsy, Podgórze (Poľsko) (Dovážska Bystrica).

21. Anna Nepešlová, Turč. Blatnica (Kláštor p. Zn.).
22. Jozef Neuschl, Handlová.
23. Emil Ottinger, Mestečko.
24. Štefan Papán, Radola.
25. Ján Ročiak, Kláštor p. Zn.
26. Ľudmila Ročiaková, Kláštor p. Znievom.
27. Jozef Sidlo, Kys. Nové Mesto.
28. Alexander Šimala, Ružomberok (Rim. Sobota).
29. Ján Škola, Turč. Sv. Martin. (Kláštor p. Zn.).
30. Rudolf Šujánsky, Varín (Kežmarok).
31. Pavel Trnovec, Dunapataj (Maďarsko) (Hriňová).
32. Václav Waschko, Zvolen (Ban. Bystrica).
33. Vladimír Šenšel, Budapešť (Kráľovany).
34. Rašislav Václavík, Tallesbrunn (Rakúsko) (Šáp).
35. Jozef Tóth, privatista, Šaštín.

Vb. trieda. Triedna profesorka: *Kludia Štefková*.

1. Milan Bojsa, Banská Bystrica.
2. Augustín Crkoň, Púchov nad Váhom.
3. Helena Drahoňová, Kláštor p. Znievom.
4. Jozefa Duranová, Žilina.
5. Vojtech Fapšo, Považská Bystrica (Zeliezovce).
6. Pavel Chaban, Priechod.
7. Anton Komada, Vysoká nad Kysucou.
8. František Korauš, Kláštor pod Znievom.
9. Karol Kosmeľ, Klín pri Námestove.
10. Elena Kucháriková, Laliti (Juhoslávia), (Štubn. Teplice).
11. Emanuel Kvašay, Pružina.
12. Imrich Lengyel, Žilina.
13. Karol Lieskovský, Staré Hory.
14. Anton Majtan, Dlhé Pole (Dlhá).
15. Julius Matľašovský, Kysucké Nové Mesto.
16. Štefan Meliš, Zliechov (Prejta).

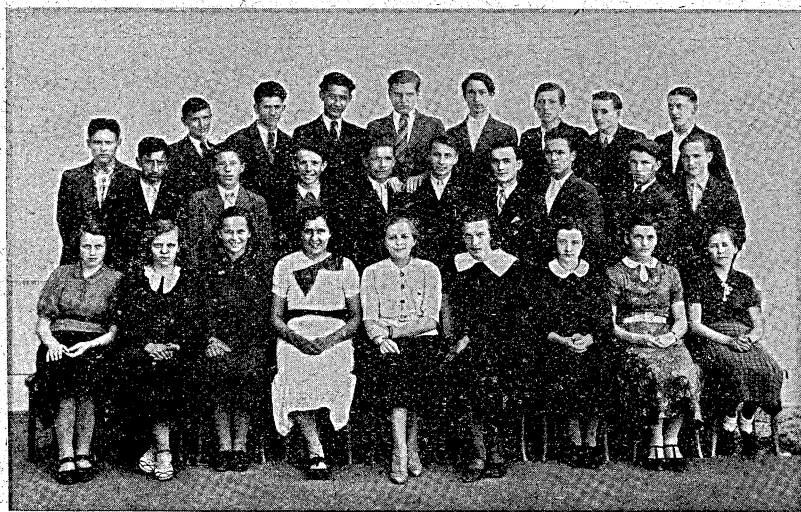

V.a

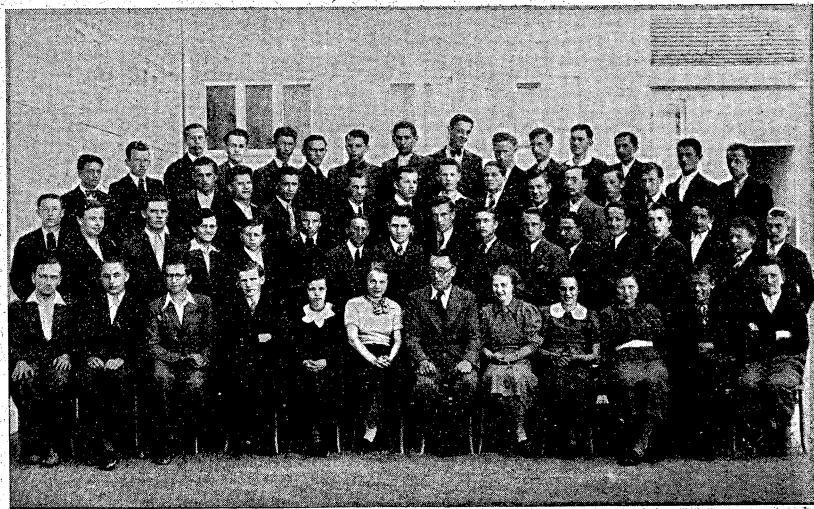
17. Eva Mendlová, Gajdeľ (Kláštor pod Znievom).
18. Viktor Miklušičák, Námestovo.
19. Alexander Mohay, Výchapy-Opaťovce.
20. Ignác Mulinka, Bratislava (Košmárno).
22. Cyril Orišek, Drievidza (Kláštor pod Znievom).
21. Vincent Nemček, Frývald.
23. Rudolf Országh, Návojevce.
24. Mária Országhová, Kláštor pod Znievom.
25. Oľga Pódmánická, Kláštor pod Znievom.
26. Oľga Prokšová, Ležiachov (Kláštor pod Znievom).
27. Bohuslav Sláma, Gajary (Piešťany).
28. Štefan Smataník, Stupné (Jasenica).
29. Mikuláš Špaňo, Čaka.
30. Anton Čakáč, Vrútky (Kláštor pod Znievom).
31. František Zamborský, Košice (Lipt. Sv. Ján).
32. Anna Žiaková, Slovány.

VI. trieda. Triedny profesor: Jozef Felix.

1. Michal Arbert, Hrachovište.
2. Karol Bačkor, Senohrad (Hokovce).
3. Jozef Ballon, Považská Bystrica.
4. Jultus Bánik, Valaská.
5. Štefan Comorek, Turzovka.
6. Anna Černáková, Kláštor pod Znievom.
7. Jozef Červeň, Lazany nad Nitrou.
8. Florián Čiko, Valaská Belá.
9. Ladislav Daniš, Ostrany (Líkier).
10. Božena Duchoňová, Slovány.
11. Viliam Farbaky, Štrba (Tvrdošín).
12. Miroslav Gábriš, Košice (Bratislava).
13. Pavel Grančič, Deča (Beluša).
14. Michal Grodovský, Brezno nad Hronom.
15. Jozef Hanzel, Stará Ďala (Turzovka).

16. Vladimír Hanzel, Ondrášová.
17. (Jozef Hodál, Ježková Nová Ves.)
18. František Hoďovský, Velké Leváre.
19. Ján Chladný, Horná Turecká.
20. Štefan Chromík, Turzovka.
21. *Ján Jakubec*, Manayunk-Pa (Hrabušice).
22. Jozef Jelemenský, Cajla (Devínska Nová Ves).
23. Rudolf Kányi, Nitra.
24. Zoltán Karpáti, Brzotín (Rožňava).
25. Ferdinand Keller, Bystrá.
26. Elemér Kellner, Komjatice.
27. Teodor Kindernay, Nemecká nad Hronom.
28. Elena Korytárová, Bodovce (Kláštor pod Znievom).
29. František Kostka, Pružina.
30. Jozef Kozma, Liptovská Palúdzka (Kláštor pod Znievom).
31. Klement Kramer, Velké Ripňany.
32. Ladislav Kuric, Detva.
33. Viktor Kviečinský, Kurima.
34. Oľga Lelkešová, Nižný Blh (Kláštor pod Znievom).
35. Jozef Mác, Pred-Vrísko.
36. Ľudovít Mankovecký, Nitra.
37. František Mendel, Budapešť (Kláštor pod Znievom).
38. Ladislav Miertuš, Diósgyőr (Banská Štiavnica).
39. Marek Mokaň, Ochodnica.
40. Vidor Mydlo, Donovaly (Čierňny Balog).
41. Andrej Országh, Návojevce.
42. Mária Pišková, Kláštor pod Znievom.
43. Michal Pecháč, Velké Ripňany.
44. Stanislav Pupek, Nesluša.
45. *František Režný*, Závada.
46. *Viliam Schovanec*, Šurany.
47. Karol Schvarz, Diósgyőr (Banská Bystrica).
48. František Šima, Dolné Štítiare (Nitra).
49. Julius Študent, Kysucké Nové Mesto.
50. František Targoš, Ústie nad Oravou (Fakov).
51. Augustín Täuber, Hríňová (Detva).
52. Miloslav Ulej, Socovce.
53. Karol Ulrich, Wiesmath — Rakúsko (Lipt. Lužná).
54. Ľudovít Valentényi, Vranov nad Topľou (Bratislava).

VI.

55. Otto Veneny, Koš (Gajdel).
56. Jozef Zboja, Liesek.
57. Ján Zemaník, Raková.
58. Jozef Malý, Mošoš — Maďarsko (Tisovec).

59. Ján Wohryzek, Diosek (Bratislava).
60. Andrej Neumann, privatista, Hlohovec.
61. František Smieško, privatista, Rajec (Šaštín).

VII. trieda: Triedny profesor: *Ján Kopecký*.

1. Jakub Achberger, privatista, Svätý Jur. 2. <i>Františka Bachová</i>, Malý Várad. 3. Štefan Bičánik, Zákopčie. 4. Ignác Brežný, Kysucké Nové Mesto. 5. Pavel Bunčák, Skalica (Bratislava). 6. Ladislav Comorek, Turzovka. 7. Blagoslav Černák, Vieska. 8. <i>Ladislav Čulen</i>, Brodské. 9. Ján Dlhopolček, Turzovka. 10. Magdalena Dostálová, Hlohovec (Lazany). 11. Gabriel Dušek, Kéty (Šaľa). 12. Hugo Farkaš, Šaštín (Holič pri Morave). 13. Alexander Geleta, privatista, Tesary nad Žitavou.	14. <i>Román Grebáč</i>, Námestovo (Bimbola). 15. Štefan Grnáčik, Krupina (Svätý Jur). 16. Viliam Jančula, Špania Dolina. 17. Alojz Kališík, Papradno. 18. Ján Kameniar, Hvozdnica (Starovec). 19. Jozef Kordoš, privatista, Budapešť, Maďarsko (Petržalka). 20. <i>Jozef Kriváň</i>, Vyhne. 21. Ladislav Kvietok, Slovenská Ľupča (Sumiac). 22. Václav Laca, Slepčany. 23. Zoltán Leštánský, Medzilaborce (Štubnianske Teplice). 24. Imrich Liška, Svätý Kríž nad Hronom. 25. Pavel Litavec, Sand Lick USA (Zborov).

VII.

26. Emil Macko, Hostišovce.
27. Vladimír Malík, Kuklov (Borský Sv. Mikuláš).
28. Juraj Mazanec, Tver SSSR (Kláštor pod Znievom).
29. Gabriela Miazdrová, Kláštör p. Znievom.
30. Koloman Mojžiš, Zvolenská Slatina.
31. Vojtech Moravčík, Hlohovec.
32. Karol Nemec, Radošiná.
33. Ján Olejník, Kláštör pod Znievom.
34. Pavel Ostrihoň, Detva.
35. Mikuláš Paquor, Lopej.
36. Tomáš Pardel, Čimhová.
37. Anna Pišková, Kláštör pod Znievom.
38. Anna Polóniová, Kláštör pod Znievom.
39. Ján Popálený, Senohrad.
40. Juraj Pšross, Praha (Bratislava).
41. Jozef Radváni, Zvolen.
42. Ladislav Ronchetti, Hlohovec.
43. Štefan Samuelčík, privatista, Svätý Ondrej nad Hronom.
44. Aladár Schwarz, privatista, Humenné (Hlohovec).
45. Imrich Sklárs, Oroš, Maďarsko (Revúčka).
46. Štefan Šidlo, Kysucké Nové Mesto.
47. Ondrej Šiška, privatista, Hlohovec.
48. Karol Čamaškovič, Šurany (Trnava).
49. Ján Tokár, Handlová.
50. Rudolf Čörök, Žilina.
51. František Tunák, Turzovka.
52. Julius Vindiš, Topoľčany.
53. Jozef Vozník, New-York, USA (Beluša).
54. Kliment Zajiček, Malý Várad.
55. Ján Hrončok, Viglašská Húta-Kalinka.
56. Ladislav Floreán, Bratislava.

VIIIa. trieda. Triedny profesor: Ján Štalmašek.

1. Jozef Bacúr, Moštenica.
2. Frant. Bednár, privatista, Lančár.
3. Gabriel Bitarovský, Pravočice.
4. Vojtech Bukovinský, Bitarová.
5. Alojz Čerba, Nadošany.

VIII.a

6. Mária Drahoňová, Kláštor pod Znievom.
7. Štefan Feješ, Nedožery (Brežany).
8. Gejza Ferdinand, Slanec (Lísková).
9. Jozef Florek, Brownsville USA, (Zakamenné).
10. Gejza Gazdík, Podrečany (Brežno nad Hronom).
11. Teodor Gerhát, Mýtna Nová Ves (Ludanice).
12. Anton Hlaváč, Krásno.
13. Vojtech Imre, Štítnik.
14. *Benedik Jakab*, privatista, Ratkovce.
15. *Alojz Kolmačka*, privatista, Pilis-Vörösvár (v Maďarsku), (Hronec).
16. Alexander Kovalčík, Tvrdošín.
17. Alojz Koza, privatista, Lovčica (Setich).
18. *Ján Laboš*, Telgárt.
19. Ignác Lenhardt, Lipník.
20. *Ladislav Maukšinský*, Lučenec (Banská Bystrica).
21. Anna Miazdrová, Blairsville USA (Kláštor pod Znievom).
22. Ladislav Michele, Sklené.
23. Ján Mikula, Radošovce.
24. Rudolf Nécsey, Mýto pod Ďumbierom (Kálna).
25. *Ludovít Petrovský*, Žilina.
26. Julius Slovák, Stará Bystrica.
27. *Jozef Szabó*, privatista, Bratislava (Šarfia).
28. *Anton Sedivý*, Borský Sv. Mikuláš.
29. Anton Štancel, Turč. Sv. Michal (Ondrašová).
30. Donát Tibenský, Zeleneč (Turč. Sv. Martin).
31. Karolína Zbojová, Liesek.
32. Alojz Zborka, Holič pri Morave.

VIIIb. trieda. Triedny profesor: *Ján Cachovan*.

1. Viliam Barta, Močenok.
2. Vojtech Briedoň, Zvolen (Svätý Kríž nad Hronom).
3. Ján Buček, Nesluša (Zákopčie).
4. *Augustin Bundzel*, Lazany pri Prievidzi.
5. Ján Celder, Banská Belá.
6. *Albin Cíž*, Štefultov (Handlová).

VIIIb

7. Ján Fusek, Mást.	18. Jozef Mikula, Valča.
8. Imrich Gibala, Hriňová.	19. Julius Mócik, Bukovec.
9. Ján Janoško, Šarišské Dravce.	20. Ján Szabó, Ivánka pri Nitre.
10. Vojtech Jedinák, Dvorníky nad Nitrou.	21. Štefa Šipoš, Piarg.
11. Jozef Kardoš, Žabokreky nad Nitrou.	22. Zoltán Šramka, Dvorníky nad Niřricou.
12. Štefan Kulčár, Trstená.	23. Jozef Štefánik, Sered.
13. Peter Kysel, Dlhá nad Oravou.	24. Ladislav Šuška, Turzovka (Raková).
14. Vladimír Láncoš, New-York USA, (Liptovský Hrádok).	25. Pavel Švarc, Topoľčianky.
15. Emil Malý, Rzeszów (Poľsko), (Rimavská Sobota).	26. Ján Varga, privatista, Domaďice.
17. Elemír Mihálik, Topoľčany (Nitra).	27. Pavel Vašek, Lamač.
	28. Eduard Vicián, Hronec.

Oznámenie na školský rok 1937—38.

Školský rok 1937/38 začne sa vo stredu 1. septembra 1937. V tento deň vykonajú žiaci opravné skúšky. Ak sa žiak k opravnej skúške nedostaví a svoju neúčast' pri skúške dostatočne neodôvodní, stane sa nedostatočnã znãmka jeho dočasného výročného vysvedčenia znãmkou definitívnu a tým i celkový prospach je nedostatočný. Zároveň vykonajú sa i dodatočné skúšky a skúšky prijímacie. K týmto skúškam môžu sa dostaviť iba tí žiaci, ktorí si do 10. júla podali na riaditeľstvo ústavu žiadosť a ktorým bolo písomne oznámené, že im referát ministerstva školstva a národnej osvety túto skúšku na začiatku šk. roku povolil.

Do I. triedy môžu sa na začiatku prázdnin prihlásiť tí žiaci, ktorí s úspechom vykonali prijímaciu skúšku na niektorom inom ústave (gymnáziu), kde pre nedostatok miesta nemohli byť prijatí.

Žiaka prestupujúceho z iného ústavu môžeme prijať len vo výnimočných prípadoch. O prijatie môžu sa hlásiť len žiaci *nížších tried*, ktorí hneď na konci šk. roku alebo v prvých dňoch prázdnin predložia riaditeľstvu ústavu písomnú žiadosť (s kolkom za 5 Kč) a výročné vysvedčenie s klauzulou na odchod. Žiaci, ktorí na inom ústave neboli uznaní za spôsobilých k postúpeniu do vyššej triedy, nech sa nehlásia vôbec. *Do najvyšších tried* pre nedostatok miesta neprijmeme nikoho.

Dňa 2. septembra o 8. hodine bude slávnostné Veni Sancte. Po službách božích shromaždia sa všetci žiaci v teľocvičnej ústave, kde vypočujú preslov riaditeľa. Potom odídu do svojich tried, kde sa im prečítajú a vysvetlia školské pravidlá.

Dňa 3. septembra začne sa pravidelné vyučovanie.

Hneď na začiatku školského roku zaplatí každý žiak ústavu 55 Kč zápisné a aspoň 100 Kč školného. Celý školský plat činí 500 Kč. Rodičia žiakov dostanú hneď na začiatku šk. roku složenky, aby mohli školský plat v pravidelných splátkach vyrovnávať. Keďže ústav musí sa vydržovať z vlastných prostriedkov, od platenia školného môže byť oslobodený iba ten žiak, ktorý vysvedčením o majetkových pomeroch dokáže, že je skutočne nemajetný, a ktorý podľa výsledku prvej cenzúrnej porady vykáže veľmi dobrý prospech a bezvadné chovanie.

*

Napokon riaditeľstvo ústavu považuje si za milú povinnosť vysloviť i na tomto mieste srdečné poďakovanie všetkým tým šlachetným jednotlivcom, úradom a spolkom, ktorí náš ústav a jeho žiactvo v uplynulom školskom roku mravne a hmotne podporovali a prosí ich, aby svoju priazeň k nášmu ústavu i v budúcnosti láskave zachovali.

V Kláštore pod Znievom, dňa 26. júna 1937.

PHDr. František Hrušovský,
riaditeľ.

Zpráva patronátu ústavu.

Čestný predseda: Jozef Országh, krajinský prezident.

Čirkevný predseda: J. E. msgr Marián Blaha, biskup banskobystrický.

Svetský predseda: Gabriel Volko.

Čirkevný podpredseda: profesor Ján Baraník, asesor-farár.

Svetský podpredseda: mag. ph. Milan Porubský, lekárnik.

Tajomník: prof. Kornel Ďurana.

Pokladník: Ján Jamriška, dirigent Živn. úv. ústavu.

Hospodár: Ján Chvojka.

Revízori: ing. Egydius Zvarík, hlavný lesný radca a Martin Olejník, správca-učiteľ.

V predsedníctve okrem tu uvedených členov zasedajú: MUDr. Koloman Lelkeš, št. obvodný lekár, PHDr. František Hrušovský, riaditeľ ústavu, Ján Černák, starosta obce a Ferdinand Kužel, správca-učiteľ.

Členovia výboru: dr. Karol Krčméry, senátor N. S., msgr Ján Pöstényi, správca Spolku sv. Vojtecha, dr. Silvester Jung, biskupský komisár, Judita Volková, Juraj Miko, kanonik, Gabriel Horička, Ján Drobný, krajinský prezident v. v., msgr dr. Eugén Filkorn, pápežský prelát, riaditeľ Svoradova, msgr František Mesík-Vajda, kanonik, generálny vikár, Rudolf Melicher, asesor-farár, dr. Ján Koválik, kraj. poslanec, Anton Hancko, senátor N. S., Pavel Spišiak, dekan-farár, Jur Koza Matejov, farár, Emília Olejníková, Jozef Krutek, Ján Matula, dr. Jur Bargár, dekan-farár, Jozef Čambor, Pavel Krutek, Zuzana Biňová, Mária Puskajlerová, František Matušovič, Jozef Halaška, Julius Dosztháll, not. taj. v. v., Miloš Tencer, učiteľ, Ondrej Ročiak, Anton Šalát, poslanec NS.

Patronát ústavu i v uplynulom školskom roku vynaložil všetko úsilie, aby ústav, umiestnený v novej budove, kráčal v ústrety sľubnej budúcnosti. Ak boly starosti patronátu i doteraz veľké a ťažké, po vybudovaní novej budovy ešte vzrástly, pretože už udržiavanie budovy samej vyžaduje veľký finančný náklad. Okrem toho treba stále dopĺňovať zariadenie ústavu a sberky učebných pomôcok, takže patronát musí sa všetkými prostriedkami snažiť zadovážiť potrebný náklad na osobné i vecné výdavky ústavu. Ale patronát, ktorý od oživotvorenia ústavu vedel zdolávať všetky prekážky a ťažkosti, ktoré vývin ústavu ohrožovali, verí, že ústav i s tejto stránky podarí sa trvale zabezpečiť a preto majú pred očami významné kultúrne poslanie ústavu pod-

nikne každú akciu, ktorá smeruje k zaisteniu jeho budúcnosti. Patronát ústavu je presvedčený, že tieto jeho šlachetné snahy najdú plné pochopenie nielen u príslušných vrchností a úradov ale i v širokej slovenskej verejnosti, ktorej záleží na výchove budúcej slovenskej inteligencie.

Predsedníctvo patronátu ústavu, na pleciach ktorého spočívala ťarcha, spojená s udrzovaním ústavu, schádzalo sa vždy, keď to záujem ústavu vyžadoval. Za uplynulý rok malo predsedníctvo celkom 11 zasadnutí. Výbor sišiel sa 2 razy a valné shromaždenie raz. Na poslednom valnom shromaždení, ktoré sa konalo dňa 28. decembra 1936, boly prijaté nové stanovy patronátu ústavu.

Členské príspevky nových členov patronátu.

Zakladajúci členovia: Ján Petrovič, poslanec, Bratislava 500.— Kč; Peter Molec, Zvolenská Slatina 1000.— Kč; Andrej Balko, Nové Zámky 500.— Kč.

Riadni členovia: Karol Hlavňa spr. učiteľ, Turč. Necpaly, 200.— Kč; Jozef Grnáčik, farár, Turč. Sv. Jur 200.— Kč; Václav Waschko, gen. sekretár obch. a priem. komory, Banská Bystrica 300.— Kč; Alexander Mohay 200.— Kč; Ladislav Junas, Lazany 150.— Kč.

Výkaz podpór od 1. júla 1936: Krajský výbor v Bratislave 150.000.— Kč; okresné výbory: Zlaté Moravce 1000.— Kč; Galanta 1000.— Kč; Žilina 600.— Kč; Trnava 500.— Kč; Ružomberok 500.— Kč; Liptovský Sv. Mikuláš 500.— Kč; Levoča 500.— Kč; Zvolen 400.— Kč; Dolný Kubín 300.— Kč; Nová Baňa 350.— Kč; Ilava 250.— Kč; Veľká Bytča 200.— Kč; Gelnica 200.— Kč; Sala nad Váhom 200.— Kč; Považská Bystrica 200.— Kč; Kysucké Nové Město 200.— Kč; Michalovce 100.— Kč; Modrý Kameň 100.— Kč; Skalica 100.— Kč; Bánovce 100.— Kč; Kremnica 100.— Kč; Krupina 100.— Kč; Piešťany 100.— Kč; Trenčín 100.— Kč; Trebišov 100.— Kč; Lučenec 200.— Kč.

Iné podpory korporácií a jednotlivcov: Biskupský úrad Sv. Križ nad Hronom 3172.— Kč; Dr. Štefan Kmeť, kanoník, Sliach-kúpele 50 kusov cenných papierov Národnej banky B. Bystrica po 200.— Kč; dekaný úrad Zvolen z ofier 771.— Kč; farský úrad Kláštor pod Znievom z ofier 327.70 Kč; dekaný úrad Háj 65.— Kč; Rudolf Gábriš, Bratislava 200.— Kč; Irena Láncošová 500.— Kč; Helena Bunčáková, Bratislava 100.— Kč; Dr. Kubiš, Bratislava 100.— Kč; Tatra Banka, Bratislava 200.— Kč; I. Ottinger, Mestečko 100.— Kč; sbierka žiakov na Vianoce 7150.— Kč; na Gaudeamus a milodary od rodičov pri zápise žiakov 5110.— Kč; Ondrej Országh 100.— Kč; Miloslav Sabo 100.— Kč; Jozef

Krist 50.— Kč; T. Gaudník, Dolné Voderady 100.— Kč; sbierka Václava Waschka v Banskej Bystrici 470.— Kč; Štefan Ďurčať, Damaš. Pústa 100.— Kč; J. E. dr. Karol Kmeľko, biskup, Nitra 100.— Kč; Msgr. Karol Nečesálek, gen. vikár, Trnava 100.— Kč; J. E. Marian Blaha, biskup, Banská Bystrica 300.— Kč; Msgr. Ján Pöštényi, Trnava 100.— Kč; Jozef Petrek, Nadošany 60.— Kč; Pavel Spišák, gr. kat. dekan 50.— Kč; Rudolf Ďurčať 50.— Kč; Kašuba 50.— Kč; Jozef Krištof 50.— Kč; Leopold Mattyasovszky 35.— Kč; J. Ballon 35.— Kč; milodary 429.50 Kč; Národná banka, Turč. Sv. Martin 100.— Kč; Matica slovenská, Turč. Sv. Martin 100.— Kč; živnostenský úverný ústav, Turč. Sv. Martin 100.— Kč; Tatras banka, Turč. Sv. Martin 50.— Kč; Roľnícka vzájomná pokladnica, Turč. Sv. Martin 50.— Kč; Okresné živn. spoločenstvo v Turč. Sv. Martine 30.— Kč; Zemský sváz slov. živn. 30.— Kč; Turčiansky pivovár 20.— Kč; Michal Drexler 20.— Kč; Dokupil Gustáv, Nitra 100.— Kč; Vojtech Durana 20.— Kč; Ján Muška 20.— Kč; dr. Árpád Pollaček, Kys. Nové Mesto 50.— Kč; Viktor Schvarc, Banská Bystrica 30.— Kč; Anna Tolnai, ošetrovatelka, Prešov 30.— Kč; Jozef Kordoš, Petržalka 50.— Kč; Jozef Kačka, kanonik, Sliač-kúpele 20.— Kč; dr. Ladislav Mojš, Bratislava 20.— Kč; Ján Šeling, kanonik, Podbiel 50.— Kč; Michal Kocák, dekan, Vieska 30.— Kč; Ján Hlavňa, notár, Vrútky 20.— Kč; Florián Konečný, Suchá nad Parnou 15.— Kč; Vratislav Kaprál, Košice 15.— Kč; Peter Krištufek, Jablonica 15.— Kč; Juraj Miko, kanonik, Vrútky 25.— Kč; Českoslov. grafická unia 10.— Kč; Anton Hromada, Stankovany 10.— Kč; r.-k. farský úrad Trnava 10.— Kč; Ignác Kákoš, Topoľčany 10.— Kč; r.-k. farský úrad Nevidzany 10.— Kč; Ferdinand Kužel, Kláštor pod Znievom 10.— Kč; Alexander Šenšel 10.— Kč; Elemér Kelner 10.— Kč; František Chobot 10.— Kč; Jezuitský kláštor Ružomberok 5.— Kč; Viktor Mamatej 5.— Kč; Štefan Greš 5.— Kč; František Renner 5.— Kč; Štefan Kelečin 5.— Kč; Gejza Novotný 5.— Kč; Alexander Mikuš 5.— Kč; Julius Pauer 5.— Kč; Zoltán Sándor 7.— Kč; Pavel Bunčák 5.— Kč; Ernest Jakubička 5.— Kč; Eugen Linhardt 5.— Kč; Emanuel Kvašay 5.— Kč; Ján Magula 5.— Kč; Andrej Bella 5.— Kč; Mária Duchoňová 5.— Kč; Ján Gašinec 5.— Kč; Ján Harčár 5.— Kč; Julius Čuberka 5.— Kč; Ján Hulla 5.— Kč; Ladislav Gál 5.— Kč; Karol Šitkey 5.— Kč; Alojz Meliško 5.— Kč; Andrej Rusnák 5.— Kč; Berco Minárik 5.— Kč; Štefan Reinberger 5.— Kč; František Šimora 5.— Kč; Leonard Blaha 5.— Kč; Matej Balleggh 5.— Kč; Ignác Kákoš 5.— Kč; Karol Hyroš 5.— Kč; Alexander Baláz 5.— Kč;

Alexander Sako 5.— Kč; Vladislav Balko 5.— Kč; Cecilia Kolníková 5.— Kč; Imro Kružliak 5.— Kč; František Gašay 5.— Kč.

Patronát ústavu ďakuje všetkým, ktorí náš ústav akýmkoľvek spôsobom podporovali, za vzácné porozumenie a prosí ich, aby svoju priazeň k tomuto slovenskému katolíckemu gymnáziu i v budúcnosti zachovali.

Predsedníctvo patronátu.

Soznam učebníc pre šk. rok 1937-1938.

(Riadiťelstvo ústavu upozorňuje, že užívať možno len učebnice toho vydania, ktoré je v tomto sozname uvedené.)

I. trieda.

Malý katechizmus. Vydal Spolok sv. Vojtecha.

Gregor-Haluzický-Váša: Čítanka pre prvú triedu str. škôl.

Damborský-Kolár: Krátka mluvnica slovenská so zvláštnym zreteľom pre I. a II. triedu stredných škôl.

Hanuš-Ouředníček-Vrablík: Cvičebnica jazyka nemeckého pre I. a II. tr. str. škôl. Vydanie 2.

Pešek-Šikura: Učebnica dejepisu pre nižšie triedy str. škôl.
Diel I: Povesti a obrazy z dejín národa československého pre I. triedu.

Nikolau: Učebnica zemepisu na základe vlastivednom pre I. tr. stred. škôl.

Brunclík-Machát: Zeměpisní atlas pro šk. střední. Vyd. 5.

Červenka-Bučan: Aritmetika pre I. tr. str. škôl. Vydanie 3. prepracované.

Valouch-Spaček-Říman: Meroveda pre I. tr. str. škôl. Vydanie 3. prepracované.

Polívka-Daněk-Novácký: Rastlinopis a náuka o zemi pre I. a II. tr. str. škôl. Vydanie 5.

Štika: Učebnica spevu pre I. tr. škôl stredných a mešť.

Polívka-Daněk-Novácký: Živočíchopis pre I. a II. tr. str. škôl. Vydanie 5.

II. trieda.

Petráš: Biblické dejiny. Časť prvá.

Gregor-Haluzický-Váša: Čítanka pre II. tr. str. škôl.

Damborský-Kolár: Krátka mluvnica slovenská so zvláštnym zreteľom na pravopis pre I. a II. tr. str. škôl.

Hanuš-Ouředníček-Vrablík: Cvičebnica jazyka nemeckého pre I. a II. tr. str. škôl. Vydanie 2.

Pešek-Žibrita: Učebnica dejepisu pre nižšie tr. stred. škôl.
Diel II. Obrazy z dejín starovekých a stredovekých do zač. XIV. storočia.

Horák: Dejepisný atlas.

Nikolau-Bojsa: Učebnica zemepisu pre II. tr. stred. škôl.

Brunclík-Machát: Zeměpisní atlas pro šk. střední. Vyd. 5.

Červenka-Bučan: Aritmetika pre II. tr. str. škôl. Vydanie 3. prepracované.

- Valouch-Špaček-Říman*; Meroveda pre II. tr. str. škôl. Vydanie 3. prepracované.
Polivka-Daněk-Novácký; Rastlinopis a náuka o zemi pre I. a II. tr. str. škôl. Vydanie 5.
Štika; Učebnica spevu pre II. tr. str. škôl.

III. trieda.

- Petráš*; Biblické dejiny. Časť II.
Gregor-Haluzický-Váša; Čítanka pre III. tr. str. škôl.
Faměra; Slovenská mluvnica a cvičebnica pre III. a IV. tr. slov. str. škôl.
Hanuš-Ouředníček-Vrablík; Cvičebnica jazyka nemeckého pre 3. tr. str. škôl. Vydanie 3. prepracované.
Heřmánský; Cvičebnica reči latinskej pre III. a IV. tr. slov. str. škôl.
Heřmánský; Latinská mluvnica pre str. školy. Vydanie 2.
Pešek-Žibřita; Učebnica dejepisu pre nižšie tr. stred. škôl. Diel 3. Obrazy z dejín stredovekých a novovekých.
Horák; Dejepisný atlas.
Nikolau-Bojsa; Učebnica zemepisu pre III. tr. stred. škôl.
Brunclík-Machát; Zemepisný atlas pro šk. střední. Vyd. 5.
Červenka-Bučan; Aritmetika pre III. tr. str. škôl. Vydanie 2. prepracované.
Valouch-Špaček-Říman; Meroveda pre III. tr. str. škôl. Vydanie 2. prepracované.
Petřira-Šmok-Říman; Fyzika pre nižšie školy stredné. Vydanie 3.
Ritschlová-Vanečková-Rosiar; Učebnica rysovania pre III. a IV. tr. gymn. a reál. gymn.

IV. trieda.

- Filkorn*; Rim.-kat. obradoslovie.
Petráš; Dejiny cirkevné.
Heřmánský; Čítanka pre IV. tr. slov. str. škôl.
Faměra; Slovenská mluvnica a cvičebnica pre III. a IV. tr. slov. str. škôl. Vydanie 2. opravené a doplnené.
Hanuš-Ouředníček-Vrablík; Cvičebnica jazyka nemeckého pre IV. tr. str. škôl. Vydanie 3. prepracované.
Heřmánský; Cvičebná kniha reči latinskej pre III. a IV. tr.
Heřmánský; Latinská mluvnica pre str. školy. Vydanie 2.
Pešek-Žibřita; Učebnica dejepisu pre IV. tr. str. škôl.
Horák; Dejepisný atlas.
Nikolau-Bojsa; Učebnica zemepisu pre IV. tr. Vydanie 6.

Brunclík-Machát; Zeměpisní atlas pro šk. střední. Vyd. 5.
Bydžovský-Teplý-Vyčichlo-Ondruš; Aritmetika pre IV. tr.
str. škôl. Vydanie 2, prepracované.

Vojtěch-Bučan; Geometria pre IV. tr. str. škôl. Vydanie
2, prepracované.

Bydžovský-Teplý-Vyčichlo-Vojtěch; Sbíрка úloh z matema-
tiky. Vydanie 4.

Kout-Filip; Chemia a mineralogía pre IV. tr. str. škôl.

Petřiva-Smok-Ríman; Fyzika pre nižšie školy stredné. Vyd. 3.
Ritschlová-Vanečková-Rosiar; Učebnica rysovania pre III.
a IV. tr. gymn. a reál. gymn.

V. trieda.

Pokoj-Žižka; Vierouka.

Heřmanský; Čítanka pre V. triedu. Vydanie 2.

Štraka-Chorvát; Literárna rukoväť k čítanke pre V. triedu
slov. str. škôl.

Oliva-Stanislav; Teoria literatúry.

Hanuš-Ouředníček-Vrablík; Deutsches Lehr- und Lesebuch
für die V. Klasse. Vydanie 2.

Ouředníček-Vrablík; Nemecká mluvnica pre vyššie triedy.

Heřmanský-Ryba; Latinská čítanka pre V. triedu.

Heřmanský; Latinská cvičebnica pre V. triedu.

Heřmanský; Latinská mluvnica pre str. školy. Vydanie 2.

Martín-Šedivý-Šramová; Učebnica reči francúzskej pre V. tr.

Bidlo-Dobias-Šusta; Všeobecný dejepis pre vyššie tr. Diel I.

Horák; Dejepisný atlas.

Nikolau-Bojsa; Učebnica dejepisu pre vyššie triedy str.
škôl. Vydanie 6.

Brunclík-Machát; Zeměpisní atlas pro šk. střední. Vyd. 5.

Bydžovský-Teplý-Vyčichlo-Fischer; Aritmetika pre V.—VII.
tr. str. škôl. Vyd. 2, prepracované.

Vojtěch-Vanovič; Geometria pre V. triedu gymn. všetkých
typov.

Bydžovský-Teplý-Vyčichlo-Vojtěch; Sbíрка úloh z matema-
tiky. Vydanie 4.

Valouch; Tabuľky logaritmické. Vyd. 9, revidované.

Kout-Filip; Chemia anorganická pre V. tr. str. škôl.

VI. trieda.

Pokoj; Mravouka.

Vlček; Čítanka pre VI. triedu slov str. škôl. Vydanie 2.

Menšík; Literárna rukoväť k čítanke pre VI. tr. slov. str.
škôl. Vydanie 2.

- Oliva-Stanislav*: Teoria literatúry pre vyššie triedy str. škôl.
Hanuš-Ouředníček-Vrablík: Deutsches Lehr- und Lesebuch für die VI. Klasse. 2. vydanie.
Ouředníček-Vrablík: Nemecká mluvnica pre vyššie triedy.
Heřmanský: Latinská čítanka pre VI. tr. gymn. a reál. gymn.
Martín-Šedivý-Šramová: Učebnica reči francúzskej pre VI. triedu.
Bidlo-Dobiáš-Šusta-Chorvát: Všeobecný dejepis pre vyššie triedy. Diel II.
Horák: Dejepisný atlas.
Nikolau-Bojsa: Učebnica dejepisu pre vyššie triedy str. škôl. Vydanie 6.
Brunclík-Machát: Zemepisní atlas pro školy střední. Vyd. 5.
Bydžovský-Čeplý-Vyčichlo-Fischer: Aritmetika pre V.—VII. tr. str. škôl. Vyd. 2. prepracované.
Vojtěch-Vanovič: Geometria pre VI. triedu gymnázií všetkých typov.
Bydžovský-Čeplý-Vyčichlo-Vojtěch: Sbirka úloh z matematiky. Vydanie 4.
Valouch: Tabuľky logaritmické. Vyd. 9. revidované.
Slavíková-Novacký: Mineralogía pre V. tr. reálok a VI. tr. reál. gymnázií.
Čech-Novacký: Geologia pre V. tr. reálok a VI. tr. reálnych gymnázií.
Kout-Filíp: Chemia organická pre VI. tr. str. škôl.

VII. trieda.

- Bezák*: Dejiny cirkevné.
Vlček-Heřmanský-Meňšík: Čítanka pre VII. triedu slov. str. škôl. Vyd. 2.
Meňšík: Literárna rukoväť k čítanke pre VII. triedu. Vyd. 4.
Oliva-Stanislav: Teoria literatúry pre vyššie triedy str. škôl.
Hanuš-Ouředníček-Vrablík: Deutsches Lehr- und Lesebuch für die VII. Klasse der Mittelschulen. 2. vydanie.
Ouředníček-Vrablík: Nemecká mluvnica pre vyššie triedy.
Heřmanský: Latinská čítanka pre VI. a VII. triedu gymn. a reál. gymn.
Smolák-Ohnesorg-Hudec: Anthologie française pour la VII-e et VIII-e classe.
Šedivý: Mluvnica jazyka francúzskeho pre slov. str. školy.
Bednář: Učebnica francúzskej konverzácie. Vydanie 5. opravené.

Bidlo-Dobiáš-Šusta-Chorvát: Všeobecný dejepis pre vyššie triedy. Diel III.

Horák: Dejepisný atlas.

Bydžovský-Čeplý-Vyčichlo-Fischer: Aritmetika pre V.—VII. tr. str. škôl. Vyd. 2. prepracované.

Vojtěch-Vanovič: Geometria pre VII. triedu reál. gymnázií.

Bydžovský-Čeplý-Vyčichlo-Vojtěch: Sbíрка úloh z matematiky. Vyd. 4.

Valouch: Tabuľky logaritmické. Vyd. 9. revidované.

Smolař-Klika-Novacký: Učebnica botaniky pre vyššie triedy str. škôl.

Dvorecký-Šmok-Fischer: Fyzika pre vyššie triedy str. škôl.

Klíma-Ingríš-Schwarz: Deskriptívna geometria pre VII. a VIII. tr. reál. gymn. a ref. reál. gymn.

VIII. trieda.

Kapar-Čiso: Apologetika.

Menšík: Čítanka pre VIII. tr. slov. str. škôl. Vyd. 2.

Menšík: Literárna rukoväť k čítanke pre najvyššie triedy. Vydanie 2.

Bujnáč-Menšík: Slovenská poetika. Vydanie 3.

Hanuš-Ouředníček-Vrablík: Deutsches Lesebuch für die VII. und VIII. Klasse.

Ouředníček-Vrablík: Nemecká mluvnica pre vyššie triedy.

Heřmanský-Stieblitz: Latinská čítanka pre VIII. tr. gymn. a reál. gymn.

Pover-Vojtišek-Šedivý: Lectures choisies. Slov. vydanie.

Bednář: Učebnica francúzskej konverzácie. Vydanie 5.

Borneque-Bartošek-Bernard: Précis d'histoire de la littérature française pour la VII-e et VIII-e classe.

Pekař-Klík: Československé dejiny pre najvyššie triedy slov. stredných škôl.

Nikolau-Baxa-Stocký-Bojsa: Československá vlastiveda pre najvyššie triedy str. škôl. Vydanie z r. 1937.

Horák: Dejepisný atlas.

Brunclík-Machát: Zeměpisní atlas.

Bydžovský-Čeplý-Vyčichlo-Vojtěch: Sbíрка úloh z matematiky. Vyd. 4.

Valouch: Tabuľky logaritmické. Vyd. 9.

Dvorecký-Šmok-Fischer: Fyzika pre najvyššie triedy slov. stredných škôl. Diel II.

Drátvová-Janko: Filozofia pre najvyššiu triedu str. škôl.

Klíma-Ingríš-Schwarz: Deskriptívni geometrie pro VII. a VIII. třídu stř. škôl.

Pomocné knihy:

Wžentek: Slovník latínsko-slovenský.

Novotný-Pražák-Sedláček: Latínsko-český slovník.

Wžentek: Dejiny literatúry rímskej.

Pravidlá slovenského pravopisu.

Šenšel: Slovenská štylistika.

Daudet: Lettres de mon moulin.

Molière: Les précieuses ridicules.

Rolland: Jean Christophe. Pages choisies.

Dvořák: Maturitní otázky z matematiky. Díl I. a II.

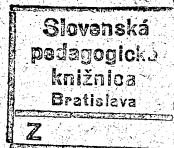
Polívka-Brouk: Klíč k určování rostlin.

André Gide: Si le grain ne meurt.

Depras: Le français de tous les jours.

Oprava. V obrázkovej prílohe, umiestenej medzi stránkou 16. a 17., ráčte si text pod siedmym obrázkom opraviť nasledovne: *Halla a schodište na I. poschodí.*

2 Z-2471